
aşk
meleğinin
işleri
ZEYNEP AVCI
İLETİŞİM

ZEYNEP AVCI • **Aşk Meleğinin İşleri**

ZEYNEP AVCI 1947'de doğdu. Kadıköy Kız Koleji, Orta Doğu Teknik Üniversitesi İdari İlimler Bölümü ve İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Sosyoloji Bölümü'nde okudu. *Cumhuriyet, Yeni İstanbul, Hürriyet, Milliyet* ve *Dünya* gazetelerinde çalıştı. Paris'te Sıpa Press'in Türkiye masasında ve TRT'nin Paris bürosunda görev yaptı. *Yazko Somut* dergisi, *Focus* dergisi, *İstanbul* dergisi gibi süreli yayınların yayın yönetmenliğini yaptı. İngilizceden çeşitli çevirileri, *Milliyet Sanat, Gösteri, Varlık, Yazko Edebiyat ve Yazko Somut, Cumhuriyet Kitap* dergilerinde eleştiri, inceleme ve öyküleri yayımlandı. Yayımlanmış kitapları: *Kötü Bir Yaratık* (Yazko Yayınları, Öyküler -1982), *Ahşap Köşkün Hanımefendisi* (Can Yayınları, Öyküler -1991), *Kadının Güncesinden Sayfalar* (Afa Yayınları, Araştırma,-1994), *Gılgamış* (Oyun - MitosBoyut Yayınları - 1996), *Venedik Taciri/12.Gece/Kısasa Kısas* (Sheakespeare'den Çeviri ve Uyarlamalar - MitosBoyut Yayınları- 1996), *Abélard ve Héloise* (Oyun-Ronald Duncan'dan Çeviri, MitosBoyut Yayınları - 1996), *Giacomo Joyce* (James Joyce'dan çeviri - 1984). Filmleşmiş Senaryoları: *Cahide* (Cahide Sonku'nun yaşamından hareketle. Yön : Ziya Öztan ile - TRT'ye dizi film), *Ponente Feneri* (Yön : Şahin Gök - Işıl Kasapoğlu ile), *İstanbul'da 24 Saat* (Yön: Adnan Azar - TRT için), *Boğaziçi'ne Sığınanlar* (Belgesel film. Yön: Güneş Karabuda - Kültür Bakanlığı için), *Şahmaran* (Yön : Zülfü Livaneli ile), *Sessiz Çığlık* (Yön : Şahin Gök - Meltem Savcı ile), *Kazandibi Tavukgöğsü* (Yön: Atıf Yılmaz), *Nihavend Mucize* (Yön: Atıf Yılmaz), Tiyatro: *İki Efendinin Uşağı* (Goldoni'den uyarlama - İst. Şehir Tiyatroları), *Küçük Üçkağıtçı* (Paris - Theatre à Venir/Işıl Kasapoğlu için çocuk oyunu), *Barış* (Aristophanes'den uyarlama - Bakırköy Belediye Tiyatrosu), *Venedik Taciri* (Merchant of Venice) (Yeniden Yazım ve Dramaturji - Trabzon Devlet Tiyatrosu), *Onikinci Gece* (Twelfth Night) (Shakespeare'den çeviri ve uyarlama - Diyarbakır Devlet Tiyatrosu, 1994-95 sezonu), *Kısasa Kısas* (Measure for Measure) (Shakespeare'den çeviri ve uyarlama-Diyarbakır Devlet Tiyatrosu, 1995-96), *Abélard ve Héloise* (Ronald Duncan'dan çeviri - Aksanat Prodüksiyon Tiyatrosu- 1996), *Gılgamış* (Özgün oyun - Ankara Devlet Tiy., 1996-97), *Alacaklılar* (A.Strindberg'den çeviri - Aksanat Prodüksiyon Tiyatrosu 1997-98 sezonu için).

© 1997 Onk Ajans Ltd. Şti.

İletişim Yayınları 443 • Çağdaş Türkçe Edebiyat 64
ISBN 975-470-188-1
© 1997 İletişim Yayıncılık A. Ş.
1. BASKI 1997, İstanbul

KAPAK Ümit Kıvanç
UYGULAMA Fatoş Gencosman
DÜZELTİ Sait Kızılırmak
KAPAK BASKISI Sena Ofset
İÇ BASKI ve CİLT Şefik Matbaası

İletişim Yayınları
Klodfarer Cad. İletişim Han No. 7 Cağaloğlu 34400 İstanbul
Tel: 212.516 22 60-61-62 • Fax: 212.516 12 58

ZEYNEP AVCI

Aşk Meleğinin İşleri

iletişim

Misafir
(Tavuk göğsü kazan dibi)

Tek bir çantayla gittim o eve; sanki her an kapı dışarı edilmeye peşinen razıydım. Ne yaptığımın ayırdında mıydım? Sanmıyorum. Galiba, gecikmiş bir maceraya atılmanın sarhoşluğu içindeydim. O ise çocuk gibi sevinçliydi.

"Kokulu çay yapayım sana" demişti.

Yaptı da. Misafir fincanlarını çıkardı büfeden. Gümüş bir tepsiyle çay servisini getirdi, koydu önüme. Gülümsüyordu.

Kocasının arkadaşıydım. Rahmetliyi uğurladığımız gün mezarlıktan çıkarken rastlaştık. Taksinin içinde, tek başına oturuyordu. Şöför elini koltuğun sırtına atmış, bekler gibiydi. Eğildim, camdan içeri baktım.

"Gelsenize" dedi, ince bir gülüş, kırık bir sesle.

Daha önce üç-dört kez konuşmuş olmalıyız, fazla değil. Yine de, mezarlığın kasvetinden sonra yumuşacık gülümseyen o çehreyi görmek iyi geldi bana. "Kocasını tanıyan birini görünce sevinmiştir. Avunmak ister" diye düşündüm.

Yaşını başını almış insanlar ölümü kolay kaldırır gibi gö-

rünürler, ama birinin hayatınızdan ansızın çıkıp gidivermesi, yaşlandıkça daha zor gelir insana. Yalnızlık duygusu yoğunlaşmıştır da ondan.

Açtım taksinin kapısını, şöförün yanına oturdum. Döndüm, geri baktım. Ağlamadığından emin olunca içim rahatladı.

"Birini mi bekliyorsunuz?" diye sordum.

"Yok..." dedi.

Başını cama doğru çevirdi. Boşluğa konuşur gibiydi.

"Birini beklemiyorum ama... nereye gideceğimi de bilmiyorum" diye mırıldandı.

Kürklü yakası olan açık renk bir manto giymişti. Kısa saplı bir çantayı sıkı sıkı tutmuş, kucağına bastırmış, büzülüp oturmuştu koltuğun köşesine.

"Kızlarım mezarlığa gelmediler" dedi.

"Kadınlar gelmez zaten" dedim ben de.

Üzülmüş müydü?

"Sizi nereye bırakalım?" diye sordum.

Taksi şöförü bana bakmıyordu, dikiz aynasından ona göz atıp duruyordu.

"Beyoğlu'na doğru gitsek..." dedi.

Taksi şöförü benimle ilk kez konuştu.

"Taksim'e mi abi?"

Başımı salladım.

Böylece kendimizi Beyoğlu kaldırımlarında bulmuştuk. Şaşkındım. Kızlarına gideceğini, ya da evine dönüp yalnız başına kalacağını, ağlayacağını... filan sanıyordum. Ama yanımdaydı işte. Kısacık adımlarla, bir genç kız çevikliğiyle bana ayak uydurmaya çalışıyordu. Yüksek topuklu ayakkabılar giymiş olduğunu taksiden çıkarken farkettim. Bir ara sendeledi, düşecek gibi oldu. Kolumu uzattım.

"Rahat yürürsünüz" dedim.

İtiraz etmeden koluma girdi. Yürüyorduk da... nereye gidiyorduk? Soramıyordum. Sonunda o konuştu.

"Tavuk göğsü yemek istiyorum, Saray'da" dedi, "Uzun zamandır gelmemiştim buralara."

Doğrusunu isterseniz, hiç sevmem muhallebicileri. Muhallebici kokusunu bile sevmem. Ama çaresiz, kolkola girdik Saray'dan içeri.

Bir köşe masa buldu, sırtını duvara verip oturdu. Eldivenlerini çıkardı, yanına koydu. Çantasını açtı. Gümüşlü bir el aynası çıkardı. Yüzünü iyice inceledi. Kaşlarını düzeltti, saçlarını toparladı. Her şeyin yolunda olduğuna inanmıştı; çantayı yanına koydu ve beni hatırlayıp gözlerimin içine bakarak gülümsedi.

"Ne iyi ettik de geldik" dedi.

Ben de gülümsemeye çalıştım.

"Fırsat olmadı, söyleyemedim" diye kekeledim. "Başınız sağolsun. Ne diyeyim, bilemiyorum."

Boynunu büktü.

"Siz sağolun. Belliydi böyle olacağı. Nasıl da şişmanlamıştı. Farkettiniz herhalde."

Sıkılmıştım.

"Çok söyledik" diye homurdandım, "Ne içkiden kıstı, ne yemekten."

Sonra münasebetsiz bir lakırdı çıkıverdi ağzımdan.

"Böreklerinize dayanamadığını söylerdi hep."

Hay Allah kahretsin! Söylenecek laf mıydı bu? Telaşla yüzüne baktım. Gülüyordu! Hem de utangaç bir genç kız gibi, elini ağzına kapatarak.

"Ben börek yapamam ki!" diye, adeta kıkırdadı. "Doğru dürüst yemek bile yapamam ben. Birkaç şey bilirim, hepsi o. Pasta bilirim, kek bilirim. Ama rahmetli hiç sevmezdi pastayı, keki."

Gülüşü karşısında, bön bön, bakakalmış olmalıyım.

"Gidip yufka alır, kendi yapardı börekleri."

Yine kıkırdadı.

"Sigara böreği bile sarardı bazen, ben de kızartırdım. Nasıl kızartılacağını bana o öğretti. Haklısınız. Böreği pek severdi."

O haliyle inanılmayacak derecede masumdu. Başını sallayarak içini çekti.

"Demek herkese börek yaptığımı söylüyordu."

Gözlerini yine gözlerime dikti.

"Ne iyi adamdı, değil mi?"

Bereket versin benim sarığı burma ile onun kazan dibi tam vaktinde yetiştiler. Acıklı şeyler konuşmaya hiç dayanamıyorum. Hele son yıllarda... Gözlerimin yaşardığı bile oluyor, utanıyorum. Kocası iki gün önce ölmüş bir kadının karşısında, üstelik bir muhallebicide, gözlerim yaşarırsa fena halde bozulacağımı bildiğimden, tabağıma gömdüm kendimi. O ise bir süre sessiz kaldı, tatlısını yedikten, bir bardak da su içtikten sonra bana baktı.

"Bir tane daha yesem, ayıp olur mu?"

Sevinerek, "Yok canım!" dedim.

Hemen garsonu çağırıp bir tane daha istedim. Nasıl da kolay seviniyordu... Oysa ben, ağlayıp sızlayacak, yüreğimi biraz daha burkacak diye, hâlâ korkuyordum.

Evet, haklıydı kadın. Kocası iyi adamdı. Üstelik zevk adamıydı. Cömertti, neşeliydi. Hayatı severdi, sevdirirdi. Onun gibi arkadaş benim için kurtuluştu. Sıkıntılı günlerime hiç dayanamazdı. Beni kaptığı gibi içkili bir lokantaya atar, dubleleri birbiri ardına sıralayıp fıkra üstüne fıkra patlatır, beni kahkahalara boğana kadar uğraşırdı. Bir gün bile suratının asıldığını görmemiştim. Dertli olduğu zaman ne yaptığını bilmezdim. Bu yüzden de kendimi suçlu hissediverdim. Onun da sıkıntılı günleri olmuştu elbette. Ama ben

bir kez bile akıl edip sormuş muydum,
"Bir derdin var mı?" diye?
Hayırsızdım ben.

"Neşeli adamdı" deyiverdim.
O ise, aynı sakin haliyle, ikinci kazan dibinden bir kaşık daha aldı. Durakladı sonra.
"Neşeliydi. Üzülmeyi hiç sevmezdi" dedi. "Ya hastalansaydı, acı çekseydi? Hiç yakışmazdı ona. Böyle ölüm dostlar başına."

Bu kadın beni gerçekten şaşırtıyordu. Adamın neden neşeli olabildiğini yavaş yavaş anlıyordum. Yine de, engelleyemediğim bir tedirginlik vardı içimde. Konuşacak şey bulamıyordum.

İkinci kazan dibi de bittikten sonra, onu evine bırakmayı önerdim.
"Beni Beyoğlu'na getirdiğiniz için teşekkür ederim" dedi.
Yüzünde o genç kız ürkekliği vardı. Ben götürmemiştim ki onu... Kurcalamadım.

Bu kez kendiliğinden girdi koluma. Taksiye kadar konuşmadan yürüdük. Kapıyı açtım. İçeri giriyordu ki, döndü bana baktı. Geliyor muyum diye miydi o bakış? Her neyse... Ben de bindim.
Uzunca bir süre gittikten sonra, "Kocanızın bekâr arkadaşlarından biri olarak, bugüne kadar sizi daha yakından tanımak fırsatını bulamamış olmama çok üzüldüm" deyiverdim.
Böyle uzun bir cümleyi bir çırpıda nasıl söyleyebilmiştim?
Yanyana oturuyorduk. Okşamaya benzeyen bir temasla kolumu tuttu.
"Arkadaşlarının çoğu bekârdı galiba," dedi, "ya da ben

öyle sanıyordum. Ev toplantılarını hiç sevmezdi. Eğlence dediğin, erkek erkekle, kadın kadınla."

Artık tanıyordum o cilveli kıkırdamayı.

Evinin önüne geldiğimizde inip ona kapıyı açmamı beklediğini -nasılsa- biliyordum. Bacaklarını bitiştirerek değdirdi ayaklarını kaldırıma. Sonra elini uzattı. Tutup çektim. Kaldırımda vedalaştık. Beni eve çağırmasını beklemiyordum. Yine de onu oracıkta bırakıp boş taksiye binmek içimden gelmiyordu. Ayrıldık. Bir çağrı beklediğimi farkettim. Kaldırımda durdum, ardından baktım. Terkedilmişliğin hüznü içindeymiş gibi görünüyordu gözüme. O çıtı-pıtı, kırılgan haliyle eve girişini seyrettim. Taksiye döndüğümde içimde tanımadığım bir boşluk vardı.

Sık sık iş değiştiren biriyimdir. Alırım, satarım. İş değiştirdiğim sıklıkla da batarım. Kocası o batık günlerimin en canlı rengi olurdu. Bir yerde duramayışımdan, bir işe bağlanamayışımdan yakınmayan tek dostum oydu.

Vakit geçti. Galiba uzunca bir vakitti. İşlerim yine kötü gidiyordu. Ev sahibimle o gün de kavga etmiştim. Sabahlara kadar video filmleri seyrediyorum diye, kapı aralığında yakalayıp azarlamıştı beni. Apartmanın huzurundan, bekâr adama ev verdiği için karısının dırdırından söz edip durmuştu. Canım sıkılmıştı. Bir de bankamın bilekleri altınlarla süslü müdiresiyle kavga edince, kapkara bir suratla, attım kendimi bir sinemaya. Torunum olacak yaşta çocuklarla masaldan beter bir film seyrettikten sonra baktım ki can sıkıntım yerinde duruyor... Sanki bir yere yetişecekmişim gibi koşturmaya başlamışım. Sonra aceleme şaşıp durakladım. Nereye gidiyordum? Çökmekte olan akşamın puslu renklerine dalmışken aklıma o geldi. N'olurdu arasaydım? Kızmayacağından emindim de, ne diyecektim?

Telefon kabininin önünde durmuş, kafamın karışıklığına bir yol arıyordum. Düşünmekten vazgeçip daldım içeri. Hoş bir "Allo!" ile çıktı karşıma. Önce tutuldum, kekelemiş bile olabilirim. Adımı söyleyince ahenkli bir "Aaaa!" çekti. Kırk yıllık dost gibi söyleşmeye başladı. Kar bastırınca nasıl da sıkıntı çekmiş... Borular donmamış mı? Susuzluktan evcek mahvolmuşlar. Tek heceli cevaplarla dinliyordum.

"Eeee? Nerelerdesiniz?" deyince, kendime geldim.

Uzakta değildim ama...

"Gelsenize, bir çay yapayım size. İçiniz ısınır" dedi.

Yüreğimde bir kabartıyla, hoplaya zıplaya fırlamışım dışarı.

Kendimi açık pembe, kadife bir koltukta oturmuş, ev sahibimle kavgamı anlatırken buldum. Bir yandan limonlu çayını karıştırıyor, bir yandan da kahkahalar atıyordu.

"Ay, ne aptal adam!" dedi. "Vurup kapıyı gitseydin. Ne yapardı acaba ev sahibin?"

Düşündüm; haklıydı galiba. Hem, ev sahibi ne karışırdı evimde film seyretmeme? Boynu bükük hissettim kendimi. İşlerimin kötü gittiğini, o yüzden de kimseye diklenecek halim olmadığını söyledim. Eteklerini savurarak kalktı. Fincanları alıp mutfağa giderken seslendi bana.

"Sen de çek, çık o evden. Ev mi yok?" dedi.

"Yok!" diye seslendim peşinden. "Bekârım deyince bütün kapılar yüzüme kapanıyor. Kaç defa böyle oldu. Yoruldum artık."

Elinde iki fincanla geri döndüğünde, yerine oturmadan önce önümde durdu. Bir tuhaf bakıyordu.

Fincanları bırakmadan, "Sen de yalnızsın, ben de" dedi. "Gel, benim kiracım ol. Ev benim; kim karışır?"

Sesimin titremesini engellemeye çalışarak, "Yok canım. Olur mu?" gibi bir şeyler söylemiş olmalıyım. Yüzüne neden sonra bakabildim. Ciddiydi.

"Niye olmasınmış?" dedi. "Ben korkuyorum zaten bu koca evin içinde. Bir köşede bir can bulunduğunu bilirsem, içim rahat eder."

Ertesi gün çantamı alıp gittim evine. O zaman da çayın kokulusunu yaptı bana. İşte her şey böyle başladı.

Evin sakin bir odasını ayırmıştı. Her şey vardı odada: Küçük bir masa, küçük bir dolap, ayna, hatta çiçekli örtüleri olan kocaman bir koltuk. Çantamı yatağın üstüne bırakıp etrafa bakınırken, kendimi sakin bir limana sığınmış yorgun bir tekne gibi hissettim. Yanımdaydı. Perdeleri açtı, arka bahçedeki bir ağacı gösterdi.

"Baharda gelinlik giyer, bembeyaz olur" dedi.

Önceleri pijamayla koridora çıkmaya bile utanıyordum. Tepeden tırnağa giyineceğim diye, tuvalete zor yetiştiğim çok oldu. Bunu anlayınca bastı kahkahayı.

"A-aaa! Deli! Hiç mi pijamalı adam görmedik?"

Yavaş yavaş odama el attığını farkediyordum. Bir gün ceketimi askıya asılmış buluyor, bir başka gün gömleğimi yıkanmış, ütülenmiş, gardroptaki yerini almış görüyordum. Bütün bunlar konuşulmadan olup bittiği için, teşekkür bile edemiyordum.

Bir iş için geç vakte kadar Karaköy'de kalmış, sonra da birkaç arkadaşla meyhanede iki tek atmıştım. Çıktığımda kaldırımda Rus votkaları, Ermeni konyakları, ucuz şampanyalar satan bir adam yolumu kesti.

"Abi, şampanyanın hası burda."

Ona bir armağan almayı hiç düşünmemiş olmama şaştım. Sevinmeyi bu kadar iyi bilen birine böyle bir fırsatı neden hiç tanımamıştım? Şişelerden birini koltuğumun altına sıkıştırıp uyumamış olmasına dua ederek evin yolunu tuttum. Bunun bahanesi yoktu. En iyisi her şeyi olduğu gibi anlatmaktı.

Salonda televizyon seyrediyor, sık sık yaptığı meyvalı pastalardan yiyordu. Şampanyayı gösterdim.

"O da ne?" dedi.

"Şampanya" dedim.

"A-a! Niye? Yoksa iyi bir iş mi kıvırdın?" diye sordu.

Anlattım yolumu kesen adamı. Ona armağan almamış olduğumu farkedince utandığımı da anlattım. Sabahlığının eteklerini kıvırarak kalktı. Yanıma geldi. Elini uzatıp yanağımı okşadı. Sonra koluma girdi, beni büfeye doğru sürükledi.

"Gel de güzel kadehler seç. Bu evde şampanya hiç içilmedi."

Şişeyi bitirdik. Zaten içkiliydim; şampanya başımı iyice döndürmüştü. Hiç düşünmeden sedire, yanıbaşına oturmuş, başımı dizlerine dayamışım. Tam hatırlamıyorum neler dediğimi. Başımı okşuyor, küçük kahkahalar atıyordu.

Sonra beni kaldırdı. Koluma girdi, belime sarıldı, beni koridora çıkardı. Derken kendimi onun yatağında buldum. Soydu beni, kendi de sabahlığını çıkarıp yanıma uzandı. Sıkıca sarılmışım ona. Sonrasını hatırlamıyorum. Yıllardır böylesine derin, böylesine deliksiz uyumamıştım. Sabah bebek gibi uyandım. Yatağın ayakucuna oturmuş saçlarını tarıyordu.

"İşin gücün yok mu senin? Bu saate kadar uyunur mu?" derken de gülüyordu.

Kaç ay sürdü, bilmiyorum. Hayatımda ilk kez, belki de ömrümün neredeyse sonunda, eve koşmanın keyfini tadıyordum. İşlerim düzelmişti. Bekâr arkadaşlarımla yaşadığım geceler azalmış bile olsa, onların da tadı değişmiş, hatta artmıştı. Gecenin kaçında dönersem döneyim, uyanık buluyordum onu. Beni bekler gibi olmuyordu üstelik. Kendi kendine fal açıyor, ya da film seyrediyordu. Geldiğimi farketmemiş gibi yaptığı da oluyordu. Beni salonda görünce

küçük korku çığlıkları atıp damağını kaldırıyor,

"Amaan! İnsan bi öksürür! Ödümü koparttın!" diye fırkırdıyordu.

Kendime dikkat eder olmuştum. Giyimim, kuşamım başkalaşmıştı. Küçük bir sesle, küçük laflar atıyordu.

"Gördün mü, şu köşedeki mağazada ucuzluk başlamış. Bir gömlek vardı, erkek olsam durmaz, alırdım. Nasıl da tiril tiril."

Her şey öyle sakin, öyle temiz, öyle rahattı ki, başka türlüsü yaşanmamıştı sanki. Kaptırmıştım kendimi günlerimin ışıltısına. Geçmişim sanki bana ait değildi, geleceğimse ilahi bir güvenceye alınmış gibiydi.

Öyle değilmiş.

İş yerimden aradı beni. Günün ortasıydı. Sesi bozuktu.

"Çok mu işin var?" diye sordu.

Yoktu işim; olsa da koşardım ya.

"Gelebilir misin?" diyordu.

Salondaki pembe koltuğa büzülmüş, oturuyordu. Her zamanki pırıltı yoktu yüzünde. Bakışları cenaze sonrası gördüğüm halinden de donuktu. Koltuğun kıyısına oturdum.

"Hayrola? Hasta, filan mısın?"

Başını salladı.

"Değilim, turp gibiyim."

Gülümsemeye çalışıyordu. Durum iyice tatsız olmalıydı.

"Bir haber aldım " dedi. "Büyük kızımın kocası iflas etmiş. Malına, mülküne haciz gelmiş."

Bunun ne demek olduğunu henüz kestiremiyordum.

"Vah, vah!" diyebildim sadece.

Sinirli bir kahkaha attı.

"Böyle olacağı belliydi. Budalanın biridir" dedi. "Ona değil, bize vah vah!" diye ekledi.

Anlamamıştım tabii.

"Bize ne?" dedim.

Yaralı bir hayvan gibi baktı yüzüme.

"Evlerine, eşyalarına el koymuşlar. Gidecek yerleri yok."

Kaz kafama dank etmişti nihayet!

Karşı koltuğa geçip oturdum. O ise kalktı.

"Sana bir kahve yapayım."

Durdurdum.

"Gitme. Konuşalım" dedim.

Söz dinledi, oturdu. Yüzüme baktı.

"Ne var ki konuşacak? Geliyorlar işte. "

Ne olabileceğini kavrayamıyordum. O sırada kestirebildiğim tek şey, hayatımızın eskisi gibi olmayacağıydı. Fazlalığımı hissediverdim. "Toplanayım" dedim.

İlk kez bakışlarının bu denli sertleştiğini görüyordum.

"Hayır!" dedi. "Olmaz öyle şey."

Çaresizce sordum.

"Başka ne olabilir ki? Kızınla damadın buraya geliyorlarsa, oda lazım. Evde topu topu iki yatak odası var. "

Sesi ciddiydi.

"Sen bu evde oda işgal eden biri değilsin. Sen benim hayat arkadaşımsın. Kocamın dostuydun. Düzenini bozdun, buraya geldin. Ben istedim diye. Olmaz öyle şey. Gidemezsin!"

İyi de, başka çare göremiyordum. Kalktı, yanıma geldi. Gülümsüyordu yine. İçim rahatladı.

"Boşver" dedi, "Ben birden telaşlandım, lüzumsuz yere. Gelirlerse gelirler. O odayı boşaltır, veririz."

Geldiklerinde ben yoktum. Benim odayı derlemiş, toparlamış, kendi odasına taşımış.

"Benim bu evde bir misafirim var. Siz gelince benim odama taşındı" deyivermiş.

Onlara pasta da yapmış. Gecenin bir vaktinde, aslında ayaklarım geri geri giderek, vardım eve. Kapıyı çaldım ilk kez, hep anahtarla açardım. Sırtında sabahlığı, yüzünde gü-

lücüğü, dudakları çilek renginde, açtı kapıyı.

"Ah! İşte geldi!" diye içeri seslendi.

"Sana pasta ayırdım."

Göz kırptı.

"Ahududulu. Gelsene!"

Suratımda gergin bir sırıtışla salona girdim. Kızı yerinden bile kımıldamadı. Damat, pasta tabağını büfenin üstüne bırakıyordu; arkası dönüktü. Hafifçe başını çevirip

"İyi akşamlar" dedi.

Tanıştırıldık. Oturup pastamı yedim, kahvemi içtim. Şehrin sorunları üstüne üç-dört kelime edildi. Sonra ikisi de çok yorgun olduklarını söyleyerek kalktılar. Odalarına, yani benim eski odama gittiler. Hemen gelip kucağıma oturdu.

"Bütün geceler bizim" dedi. "Bunlar fazla dayanamazlar, yemek yiyip uyurlar. Televizyonlarını alacaklılardan kaçırmışlar, çok isterlerse odalarında seyrederler."

Hayatımız aynıydı, ama saatlerimiz değişmişti. Geceyarısı lahmacun bulup getiriyordum ona. Birasını köpürtüp içerken, divana bağdaş kuruyor, sanki gün yeni başlamış gibi, tatlı tatlı söyleşiyordu benimle. Yine de sabah kâbusu çekilir gibi değildi. Damatla ben aynı saatlerde evden çıkmak zorundaydık. Birbirlerinden hoşlanmayan iki otel gediklisi gibiydik. Tuvaletin önünde kabaca selamlaşıyor, çay bile içmeden fırlıyorduk evden. Kızına gelince... Beni yok sayıyordu. Kırk yılda bir, birlikte yememiz gerektiğinde, sofrayı o kuruyorsa, beni ev halkından saymıyor, masaya sadece üç tabak koyuyordu. Birkaç kez kendi tabağımı, çatalımı mutfaktan taşıdıysam da, sonra vazgeçtim. Onların bulunduğu sofraya asla oturmamaya karar vermiştim.

Konu-komşu, aile çevresi arasında adım "Misafir"di. Evin iki yatak odası varken, o misafirin nerede kaldığını kimse sormuyor muydu? Sorarsa sorsun! Annelerinin na-

musunu kurtarmak için başka çare bulabilecek kadar yaratıcı değillerdi besbelli.

İstemiyordum onu üzmeyi. Onu bırakmayı da istemiyordum. Bir daha nasıl bulacaktık birbirimizi? Kaç günümüz kalmıştı göz göze bakacak? Düşünüyor, sıkılıyor, sıkıntıma bir çare bulamayınca utanıyordum. Ben ne işe yaramaz, ne budala bir adamdım... Beni kapı dışarı etse, yeriydi. Ama etmiyordu.

Hep birlikte gerilimli bir yemekte, sofranın çevresinde surat astığımız bir akşamdı. Yemeğe davetli olduklarını söylemişler, biz de ona göre davranıp başbaşa bir yemeğe hazırlanmıştık. Ama ne olduysa oldu, davet iptal edildi. Özene bezene hazırladığı yemekleri istemeye istemeye bölüşmek zorunda kalmıştık. Yemek mi yedik, zehir mi? Bana herkes birbirini öldürmek üzere gibi geliyordu. O yine de güleç çehresini koruyor, hatta arada bir bana bakıp ötekilere belli etmeden göz kırpıyor, masanın altından bacağımı okşuyordu. Can sıkıntımı hafifletmek çabasında olduğunu düşünüyordum.

Henüz tatlıya ya da meyvaya sıra gelmemişti sanırım. Sofradaki çatal kaşık gürültülerini dinleyerek başımı tabağa gömmüş, dalıp gitmişim. Onun biraz gergin, biraz heyecanlı sesiyle irkildim, başımı kaldırdım.

"Size bir sürprizimiz var" diyordu kızına.

"Biz" mi? Beni mi kastediyordu? Bende sürpriz yapacak hal mi vardı?

En az kızıyla damadı kadar meraklanmıştım. Kendimce merakımı sakladığımı sanarak yüzüne baktım. Göz kırptı.

"Zamanı geldi, değil mi? Artık açıklayalım" dedi.

Yüreğim ağzımda, usulca,

"Yaa, iyi olur" dedim.

Dedim de, neyi açıklıyorduk?

Bir heyecanla yerinden kalktı, odadan çıktı.

Kızıyla damadı gözümün içine bakıyorlardı. Gülümsedim. Hayatımda hiç bu kadar aptalca gülümsememiş olmalıyım.

Aynı heyecanla odaya döndüğünde elinde küçük bir kutu vardı. Damada baktı. Gözlerinin içi gülerek, o bildik cıvıltısıyla konuştu.

"Bu sürprizde size de iş düşüyor. Tabii, lütfederseniz" dedi.

Kutuyu açtı, damada uzattı.

Birbirine kırmızı kurdeleyle bağlanmış alyansları görünce hepimiz donakalmıştık.

Damat, benden de budala bir sırıtışla karısına baktı.

"Demek... Yani siz..." diye mırıldandı.

Kızı şaşkınlığını çabuk atmış, hayreti inanılmaz bir hızla öfkeye dönmüştü.

"Anne!" diye, adeta çıkıştı. "Ne demek oluyor bu?"

Cevap verirken karşısındaki öfkeyi görmezlikten geldiği gibi, dünyanın en olağan şeyinden söz ediyormuşcasına rahattı.

"Nişanımızı damadımın takmasını istiyoruz" dedi.

"Nişan mı takacak? Ama anne!"

"Evet canım, haklısın... Biz de güzel bir tören yapmayı düşündük ama, ben dedim ki, aile içinde, biz bize... daha iyi. Öyle kalabalıklara gelemiyorum artık."

Kıkırdadı: "Yaşlandım mı, ne?"

Kızı öfkesini hâlâ aktaramamıştı.

"Anne! Nişan da nesi?"

"Ah şekerim, bunu söyleyeceğini vallahi tahmin ettim. Eski usûl bir şey, değil mi, nişan? Artık doğrudan düğün yapıyorlar. Olsun. Sağ elimde yüzük taşıyalı öyle çok zaman geçmiş ki... Bilmem... Özlemişim galiba."

Kızı bayılacak diye korkmadım değil. Ama bayılmadı. Sofradan kalktı. Ayakta bir süre durup annesine baktı, sonra derin bir soluk aldı. Kendini toplamış olmalı ki, anlamsız

bir sesle konuştu.

"Anne, istersen nişan meselesini başka bir zaman konuşalım" dedi.

Ürküntüyle ona baktım. Omuzunu silkti. Gülümsüyordu. Elmasını soyarken, kendine kendine konuşur gibi, anlatmaya koyuldu.

"Nasıl isterseniz canım. Düğün için hemen gün veriyorlar zaten, onu çabucak hallederiz. Sonra da balayı için karar vereceğiz. Gemi ile mi çıksak, yoksa... neyse canım, daha vakit var ona. Bana kalsa Pamukkale'ye gitmek isterim. Oraları hiç görmedim. Hem tam mevsimi..."

Kızı bir kez daha derin bir soluk aldı, kocasına döndü. Soğukkanlı olmaya çalışan bir sesle,

"Unuttun galiba, bu gece ablamlarda kalacaktık" dedi.

Küçük bir çantaya geceliklerini, pijamalarını, diş fırçalarını koyup çıkarken yüzüme hiç bakmadılar. Kapıdan çıkarken ağızlarının içinde "İyi geceler" diye mırıldandılar, ama bu sözün kime söylendiği hiç belli değildi.

Kapı arkalarından kapandığında, ağzımı açmış bir sürü soruyu birbiri ardına sıralamaya hazırlanmıştım ki, sırtını kapıya dayamış, elini ağzına bastırmış, kahkahalarını zaptetmeye çalışan halini gördüm.

"Yoksa... sen..." dedim ama, doğrusu inanasım gelmiyordu.

Kıkırdamalar arasında,

"Ay, sen de inandın mı?" dedi.

"Yüzükler..." dedim.

"Ayol, komşudan bir geceliğine istedim. Şaka yapıcam dedim, bayıldılar, verdiler. Yarın sabah geri vereceğim."

"Ama niye?..."

"Ne bileyim? Öyle, aklıma geldi. Dedim ki, evleneceğiz dersem, bu kız doğru ablasına koşar, miras meseleleri gelir akıllarına, ortalık karışır... Biz de bu bahaneyle başbaşa kalırız. Belki şöyle bir Beyoğlu'na çıkar birer kazan dibi bile yeriz...

Ne dersin?"

Zavallı kafam öyle karışmıştı ki, hemen cevap veremedim. Aklım hâlâ kırmızı kurdeleli yüzüklere takılıydı.

Eğildi, gözümün içine baktı.

"Nişan töreninde aklın kaldı galiba"dedi, "İstersen komşuyu çağırayım, yüzükleri takıversin..."

Komşuyu rahatsız etmenin gereği yoktu, akşam akşam...

Beyoğlu'na çıktık, birer kazan dibi yedik.

1991-1993, Şile-İstanbul

Komşu

Kimse kendimi inkâr ettiğimi, kişiliğim hakkında başkalarını yanılttığımı iddia edemez. Her zaman -hata yapsam da- kendime karşı acımasızca tarafsız olmuş, gerçek neyse, olduğu gibi kabul etmişimdir. Bunun acısını da en çok ben çekerim.

Hayır! Hata yapmışsam bile bu konuda kimsenin benden fazla şamata etmesine izin veremem. Yanlışsa, yanlış... Yapmışsam, kabul ederim. Her şeyin bir ölçüsü var. İnsan yanlışını kabul ediyorsa, cehennemde cayır cayır yansın diye odunları üstüste yığmanın bir anlamı yoktur. Böyle yapanlara kendime kızdığımdan da çok kızarım.

Elbette ki, herkes gibi, benim de öfkeli, kırgın, küskün, bezgin... her neyse, bir sürü olumsuzluk içinde olduğum dakikalar, saatler, hatta bazen günler oluyor. Oturduğum binanın bir yap-satçı tarafından yalap-şap bitirilmiş olması, zeminin inceliği yüzünden topuklarımın öfkeyle parkeleri didikleyişinin alt kattan duyulması herhalde benim kabahatim değil! Dikkat ederseniz, dairemin içinde deliler gibi dolanıp farkında olmadan asker adımlarıyla koridoru ve salo-

nu arşınladığımı reddetmiyorum. O öfkeli halimle topuklu terlikleri çıkartmayı akıl edememişsem, suç mu yani?

İçimden duvarları tekmelemek gelirken, ayağımda terlik mi var, çizme mi, farkında mıyım ben? Aslında insanların rahatını kaçırmak istemem. Düşünün ki, ayıp olmasın diye kedimin yatak odasına girmesine bile izin vermiyorum. Eşyamı tangır-tungur devirdiğini biri duyar da kavga çıktı sanır diye. Çünkü yatak odaları yan dairelerden incecik bir duvarla ayrılıyor. Söylemesi ayıp, sol taraftakiler evliliklerinin mutluluğunu hangi gecelerde perçinliyorlar, bütün ayrıntılarıyla duyuyorum.

Yani, bu kadar ince düşünen ben... Yok, neymiş, bey'fendinin huzurunu bozmak için özellikle gecenin on birinden sonra evin halı döşenmemiş yerlerinde, üstelik tam O'nun oturduğu köşenin tepesinde, "pat! pat!" diye tepiniyormuşum! Gel de inan.

Geçtiğimiz Şeker Bayramı'nın ikinci günüydü. Çok istemiştim, ama şehri bırakıp bir yerlere gidememiştim. Kimse bunak kedime birkaç gün bakmayı göze alamamıştı. Dostluk! Şen-şakrak dolaşırken pek iyisindir de, bir şey istemeye gör, toz oluverirler.

Berbat bir yaz başlangıcıydı. Nemli, fazlaca ılık. Akşamın gelişini balkondaki hasır koltuğumda, naneli bir cin-tonikle karşıladım. Ben içkilere kokulu otlar koymaya bayılırım. Dostlar da pek severler bana gelip ilginç bir içki içmeyi, balkonumdan adaları seyretmeyi ve tabii ki azıcık dedikodu yapmayı. O gün şehrin oturduğum bölümü terkedilmiş gibiydi; tek-tük otomobil geçiyordu aşağıdaki caddeden; köpekleriyle itişe kakışa yürüyüşe geçmiş akşam müşterileri bile yoktu ortalıkta.

"Elalem köpeğini bayram tatiline götürebiliyor da, ben buralara tıkıldım kaldım!" diye düşünmeden edemedim doğrusu.

Güneş de berbat battı. Koyu gri bir sisin ardında kaybolduğunda karnım acıkmıştı. Mutfağa gittim; iki gün önce yaptığım etli pazıyı buzdolabından çıkardım, ısıtmak üzere ocağın üstüne koydum. Yeni aldığım otomatik çakmakla ocağı yaktım ki, bir püf... bir püf daha. Ateşin soluğu kesiliverdi. Gaz tüpü hep böyle günlerde biter. Bir öfkeyle mutfağın zemini tekmeledim. Donmuş puf böreklerini kızartmayı düşünüyordum üstelik. Hevesim kursağımda, elektrikli ocağı çıkarıp prize taktım, pazıyı üstüne koydum. En az yarım saat debelenecekti yağları donmuş yemek o budala ocağın üstünde. Kendime bir cin-tonik daha yapmaya karar verdim. Biraz cips bile vardı. Balkona geçtim yine. Cipsle nefsimi köreltip içkimi yudumluyordum ki, telefon çaldı.

Yine o sevimsiz adam. Telefonumu nereden bulmuşsa, kaç aydır aklına estikçe arıyor, dünyanın en ipe sapa gelmez iltifatlarını sıralayıp ille de bir hafta sonunda beni çiftliğine götürmeye çalışıyor. Gübre kokuları, saman yığınları arasında flört edecek başka biri bulamıyor mu, ne? Şehrin boşaldığı bir bayram gününde, arkadaşlarım Bodrum barlarında fink atıyorken, ben yağları donmuş pazı ısınsın da yiyeyim diye beklerken, tam konuşulacak adam!

"Misafirlerim var" diyerek savdım başımdan. Tam telefonu kapattım ki, zırr! Yine çaldı.

Bu kez kızım arıyordu. Arkadaşlarıyla gittiği dağ oteline varmışlar. Karlar hala duruyormuş, ama güneş pırıl pırılmış. Birkaç gün içinde esmerleşip gelirse, şaşmamalıymışım. Artık hiçbir şeye şaşamadığımı bilmiyordu demek. Bir de sordu :

"Tek başına sıkılıyor musun anne?"

Asla sıkılmadığımı söyledim. Boş bir şehir daha güzel oluyordu. Zaten nicedir tek başıma kalmaya ihtiyacım vardı ya. Kafamı dinliyordum işte. O kadar kesin söyledim ki, galiba onu başımdan atmak istediğimi düşünüp alındı bile.

Babasının arayıp aramadığını sordu.

"Arayacak mıydı ki?" dedim.

Aramayacaktı elbette. Yirmisine yeni basmış aptal bir sarışınla kaç yıl sonra geri gelen bekârlığının tadını çıkartmaya uğraşan kart horoz, kızını düşünecek halde mi olur? Benim babasına hayran, saf kızım,

"Ama anne, yola çıkmadan onu aradım. Tele-sekreterine not bıraktım. Ararsa otelin numarasını ver de, merak etmesin" deyiverdi.

Ya sabır! Kalkıp yarı karanlık salonda kalem, kağıt peşine düştüm. Bu arada kedi ayağıma takıldığı için uzun bacaklı abajur paldır-küldür yerlere yuvarlandı. Gürültüden korkan kedi üstüne içki bardağımı koyduğum ince ayaklı antika sehpayı devirince, ortalık iyice karıştı. Yine de kızımın otel numarasını almayı başarmıştım ya, önemli olan buydu.

Derin bir soluk alıp kendime geldim. Dökülüp saçılanları topladım. Mutfağa gittim ki, pazının üstü hala bir karış yağ kaplı. Bir cin-tonik daha hazırladım. Ötekini parke içmişti çoktan. Ortalık iyice kararmıştı. Canım elektrik ışığı istemedi nedense. Hediye fuarından özene bezene aldığım bir mum vardı, yanınca gökkuşağı renklerine bürünüyordu. Hiç yakmamıştım. Bu kadarcık bir bayram hediyesi yapabilirdim kendime. Mumu yaktım. Balkona da çıkmadım artık. Salonun en karanlık köşesine, en rahat koltuğuna gömüldüm. Cin-toniğimi de yanıma almıştım.

Akşam bastırıyordu üstüme, üstüme. O, yalnız insanları daha da yalnızlaştıran, hastaları daha da hasta eden, ölümü kolayca anımsatan akşam. Karanlık. Yokluk. Belki sonsuzluk, belki hiçlik. Kimsenin alışamadığı akşamlardan biri daha. Yalnızken unutulamayan, hatırlanınca da avutulması mümkün olmayan çaresizliklerin saatleri.

Kurtuluş pazıdaydı!

Evin içinde hâlâ ışık yakmadığım için, el yordamıyla bulmuştum mutfağı, ocağı ve pazıyı. Yağlarının eriyip erimediğini görmeye çalışarak ışığa davrandım ki, çıt! Işık yok. Bu ampullerin giderek daha kısa ömürlü olduklarına küfrederek mutfağın öteki lambasına hamle ettim. Çıt! O da yok! Buzdolabını açtım. O da karanlıktı. Elektrikler kesilmişti. Bir bu eksikti.

Yine hırsla tepinmiş olmalıyım mutfakta.

Buzlar erimeden kendime bir cin-tonik daha yapmayı akıl ettim. Her şeyin canımı sıkmak için planlandığını, bir yerlerde kötü niyetli bir tanrının sabrımı denemek için işleri karıştırdığını düşünmemeye çalışıyordum. Ne yani, gaz tüpü bitmiş ve elektrikleri kesilmiş biri ille de intihar etmek zorunda değildi, di mi? Pilli radyomu açar, müzik eşliğinde cin-toniğimi yudumlar, nicedir düşünmeye fırsat bulamadığım şeyleri düşünürdüm.

Aynen öyle yaptım. Zavallı ihtiyar kediciğim moral bozucu karanlıktan kurtulmak için dibime çöreklendi. Melül mahzun, öylece oturduk. Dalmışım. Kimbilir neler düşünmüşüm. Kafamdakileri tümüyle hatırlamıyorum ama kendi kendime sinirlendiğimi, bir ara kalkıp üstüme çıkmış kediyi salona attığımı ve balkon kapısını çat! diye kapatıp açık havadaki yalnızlığıma döndüğümü biliyorum. Balkon kapısı kapalı olduğu için, derinden derine duyulan kapı zilinin sesiyle ayıldım.

İtiraf etmeliyim ki, pek sevinmiştim. O zil sesi hem elektriğin hem de birinin geldiğini müjdeliyordu. Belki bu sayede hem pazımı yiyebilecek hem de sürpriz ziyaretçimle iki kelime edebilecektim. Evin tüm ışıklarını yakarak hoplaya zıplaya kapıya koştum. Yüzümde neşeli bir partiden yeni

dönmüş birinin geniş sırıtışıyla kapıyı açtım ki... Aman Allahım! Öyle bir günün o saatinde başıma gelebilecek en korkunç şeydi bu! Uzatmalı sevgilim, iki hafta önce küfür kıyamet evi terkedip giden o başıbozuk adam, bir eliyle duvara yaslanmış, ha yıkıldı ha yıkılacak, bana bakıyor. Akılsız kafa! Çarp kapıyı suratına, dön karanlık balkonuna. Telefonun fişini çek, zile sigara paketini sıkıştır, ışıkları söndür, gözlerini yum hatta. Nerde bende o çeviklik!

"Telefonun amma meşgul be!" diye yuvarladı lafları, "Kimlerle konuşuyosun bakiim?" Bir de taklit etti beni : "Cır... cır... cır..."

Kolundan tutup içeri attım. Az daha homurdanırsa, alt katımdaki, beni her gördüğünde kötü kötü bakan, bekâr kurusu herif duyacak, başım belâya girecek diye, korkuyordum. Sallana-yuvarlana içeri girdi. Bu kez de koridorun duvarına dayanarak, sarhoşların en çapkını pozunu takınmaya çalışıp bana baktı. Saçı-başı darmadağınık, suratı kızarmış, neredeyse salyasını tutamayacak.

"Sana kahve yapayım. "diye mutfağa seyirttim.

Geçenlerde bir arkadaşım çok içkili insanlara kahvenin iyi gelmediğini söylemişti; ama ne yapabilirdim ki başka?

"Yap, yap. Aferin sana. "diye homurdandı. Büyük gürültülerle salona geçti. Anlaşılmaz bir şeyler söylüyor, eline ne geçerse kendine destek alabilmek için tutunuyor, çoğunu da yerlere deviriyor olmalıydı.

Gazın bitmiş olduğunu, kahve suyunun ısınmasının -o koşullarda- saatler alacağını hatırlayınca, her yanımı ateş bastı. Sakinleşmek için olumlu şeyler düşünmeye çalışıyordum ki, salondan çılgın bir müzik patladı. Bu kez tam bir panik içinde, çaydanlığı elektrikli ocağa oturtup salona koştum.

İnanılmaz şey! Anneannemden kalma yaldızlı boy aynasının önünde, donuna kadar soyunmuş bir adam! Müzik

setinin kumandası elinde, ha bire sesi açmaya çalışıyor, bir yandan da kıvırtıyor da kıvırtıyor! Keyfinden ağzı kulaklarına varmış, aynada kendini seyrediyor. Kapıdan içeri dalmamla müzik setinin fişini prizden çekmem bir oldu. Ses kesilince, suratında anlatılamaz bir budalalıkla bana baktı.

"N'oldu be?"

O haliyle ne anlatırım, nasıl anlatırım?

"Aşağıdakilerde hasta varmış. Gürültü etmeyin dediler" diye bir yalan kıvırdım.

Aklım aşağıdaki adamda ya. Yukarı ha fırladı, ha fırlayacak bence.

Yalpalaya yalpalaya üstüme geldi. Elimden fişi çekip aldı; prize takmaya çalışacak. Prizi bulması, fişin uçlarını prize nişanlaması ne mümkün? Pek moda diye çifter çifter aldığı, sarı üstüne kırmızı yonca desenli, uzun paçalı donuyla kıçını havaya dikmiş, prizi hedefleyip hop! hamle ediyor, fiş duvara çarpıyor. Hadi bi daha. Yine ıskalıyor. Bir yandan da sömür sömür söyleniyor.

"Hastaymış. Bana ne ulan hastadan! Müzik hastalara iyi gelir. Kalksın dansetsin. Nerde be bu meret? Mezarda mıyız lan? Işık yak şurdan, ışık. Göremiyoruz işte."

Kimi zaman kafam çalışıyor. Bu kez de "Prizlerin sigortası attı" yalanını buluverdim. Sigortası atan bir şeyler gerçekten vardı. Neyse ki hiçbir şeyi anlayacak halde değildi de, prizler çalışmıyorsa abajur nasıl çalışıyor, diye düşünemedi. Yine bön bön bakarak doğruldu, sarı-kırmızı donunu çekiştirip bana baktı. Abajurun ışığı yandan yamulmuş çehresine vuruyor, gözleri kaymış, göğsündeki kırlaşmış tüyleri yoğurarak kımıldanıyor. Tanrım! Tam on sekiz ay nasıl dayanmışım bu adama? Önümdeki on sekiz dakikayı bile düşünemezken şimdi.

"Bana ne! Bana ne!" diye tepindi. "Dansediceeem!"

Ne idüğü belirsiz bir müzik mırıldanarak yine kıvırtmaya

koyuldu. Geçtim bir koltuğa oturdum, bakıyorum. Olacak şey değil! Donunu lastiğini çekiştirip kumaşı kasıklarının altına kadar indiriyor, fırtlamış rakı göbeğiyle, kendine sırılsıklam hayran, aynaya bakarak, ayağı yanmış kediler gibi kıvranıyor. Koskoca adam! Kendi etrafında dönmeye kalkışıyor, başı zaten dumanlı, iyice sersemleyip yere çöküyor, bu kez de, yine gözü aynada, yerlerde kıvırtıyor. Hani bir zamanlar çubukların altından geçerdik, dans diye. Öyle bir şeyler yapmaya çalışıyor.

Öfkeden beter bir şeydi içimde kabaranlar. Tiksinti, nefret, öldüresiye bir iğrenme duygusuyla karışık pişmanlık. Bu ben miyim? Burası benim evim mi? Hangi günün hangi saatindeyiz? Birkaç saat sonra tüm dünya bir asit çukuruna düşüp cızzz! diye eriyip gidecek mi yoksa? Çekip kapıyı gitsem, don-paça fırlar mı peşimden?

Kahveden vazgeçmeli. Rakı yok mu, rakı? Biraz daha içirmeli buna. Sızsın, kurtulayım.

Fırladım yerimden. Hayret! O sarhoşluğuyla hareketimi farketti, uzanıp yakaladı kolumdan.

"Kaçmaaa! Şimdi seni yakalayıp..."

Korkunç bir sırıtışla suratıma baktı, başıyla da eski kocamın üstünde horlamaktan pek hoşlandığı sediri işaret edip göz kırpmaya çalıştı.

"...şuracıkta, haaa?"

Hangi kuvvetle elinden kurtuldum, bilmiyorum. Boğazlanmış keçininkine benzer bir sesle, "Rakı" diyebildim.

Vahşiler gibi tepinmeye başladı. Sevinç belirtisi olmalı. Ama sevinci fazla sürmedi, yeni cilalanmış parkede kayıp güm! diye düştü, üstelik kendini tutamayıp sedirin dibine kadar yuvarlandı.

Aşağıdaki bekâr kurusunun ilk "Tak-tak!" uyarısı o sırada duyuldu. Korktuğum başıma gelmişti işte. Neyle ulaştıysa tavana vurup duruyordu. Ellerim titreyerek büfeden rakıyı çıkardım, bir bardağa tepeleme doldurdum. O, sedirin dibinde uzanmış, kalakalmış. Gözlerini kısmış bardağa bakıyor.

"Su istemem" diye homurdandı.

"Su diil, rakı."

"Buz koy be! Öldürecen mi beni?"

Nerde o günler? Nerde bende o cesaret? Bunu adamdan sayarlar, öldürdüm diye insanı suçlu bellerler. Kimse bilmez ki, o korkunç gövdesinin, o habis varlığının yeryüzünde kapladığı yer kaç tane yararlı hayvancığın alanını işgal ediyor.

Yine mutfağa seyirttim. Aldığı kadar buz doldurdum rakısına. O arada burnuma tuhaf bir koku geldi. Pazı! Kapağını açtım ki, o kadar ümit bağladığım pazının dibi tutmak üzere. Dişlerimi sıkıp kapattım ocağı. Buzlu rakı bardağı ile yeniden salona döndüm.

Uyumuştu. Sedirin dibinde, parkenin üstünde, donuyla, çarpılmış ağzıyla kaykılmış, sızmış. Oh!

Ne yapacağıma karar vermeden önce biraz kendimi toparlamaya ihtiyacım vardı elbette. Buzlu rakıyı ve neye uğradığını şaşırmış kediyi alıp parmaklarımın ucuna basa basa atladım üstünden, balkona geçtim. Dehşet verici horultular çıkarıyordu.

Kendimi hasır koltuğa bırakıp derin derin soluk aldım. Sonra da koca bir yudum aldım rakıdan. Soğuk soğuk, şerbet gibi geldi. Tepeme çıkan ateş biraz yatışıyordu. Hızla düşünmeye çalışıyordum.

Ablasını aramalı: Enişte imdada yetişir, gelir arabasıyla, yükler götürür. Bir kere daha böyle olmuştu. Gecenin bir

nısfında, yine tepeleme alkol dolu gelip salondaki japon şemsiyelerinin saksısına işemeye çalıştığı için tepem atmış, yatak odama kaçıp hiç istemediğim halde, ablasına telefon etmiştim. Beklemezdim kadının bu kadar anlayışlı çıkacağını. Kadın dayanışması gibi bir şey. Hemen kocasını seferber etmişti de, zil-zurna, pantalonunun önünü açmış, "Çiçeklere iyi gelir! Şifadır!" diye bangır bangır bağıran serseriyi alıp götürmüşlerdi.

Sonra daha hoş bir şey yaptı kadın: Bana telefon etti.

"Bunların hepsi aynı hamurdan yoğrulmuştur, ama benim kardeşim beterdir" dedi. "Sizinle daha yakın olabilseydik uyarırdım. "

Karısıyla da bu başıbozuklukları yüzünden ayrılmışlar. Bohçasını toplamış, bir sabahın köründe, iki çocuğunu kaptığı gibi babasının Burgaz Ada'daki evine kaçmış kadın. Kaçmasın da n'apsın?

Benim Burgaz Ada'da babam yok ki. Ablasının dediğine göre bizimki, sarhoş haliyle neler yaptığını hatırlamadığı için, kadına can düşmanı kesilmiş. İşi gücü bırakıp Burgaz'a taşınmaya başlamış. Kadının babası belâlı bir şey olduğundan bunu eve sokmuyormuş. Bu da öfkesinden ne yapacağını bilemeyip kadının yattığı odanın balkonuna ölü kuşlar atıyormuş! Düşünebiliyor musunuz? Ölü martılar, ölü kargalar, ölü güvercinler, ölü serçeler ya da ölü saksağanlar, iskeçeler, sakalar... Böyle bir adamla yaşanır mıydı? Tamam, dul, olgun ve dolgun bir kadının yalnız kalması iyi gelmiyordu insana ama... Bu da neydi böyle?

Bir daha evime sarhoş gelirse, anahtarları cebinden alacağımı, onu da o korkunç görünüşlü, sandıksı valiziyle kapıya koyacağımı söylediğim zaman kıyametin dik alâsı koptu. Ben kim oluyor muşum da, onu kovuyor muşum? O "kadınının" evine istediği gibi gelirmiş. Bulaşık makinasının tak-

sitlerini ödediğini unutuyor muymuşum? Altında arabasıyla alıp götürmese, nah! gidermişim Beykoz'larda kalkan yemeye. Taksiye binmeyi bile bilmezmişim ben. Medeniyete onun sayesinde ayak uydurmuşum da, dünya gözüyle ortalığı görmüşüm!

Aaaa! İnanılır şey değildi. Karısıyla didişmekten işini kaybettiği için yedi ay boyunca buna bakan, morali düzelsin diye sabah akşam yemekler, mezeler hazırlayan, sabahlara kadar inleyip sızlamasını, ahlayıp oflamasını dinleyen ben değildim sanki. Bulaşık makinasının taksitlerini elbette o ödeyecekti. O olmasa, sabahtan akşama bulaşık yıkamayacaktım ki ben.

Butikten çık, dört nala koştur. Etlisiyle, zeytinyağlısıyla, tatlısıyla, dört başı mâmur yemek hazırla, sofrayı süsle, mumlar yak. Bey'fendinin morali bozuk, surat asma! Tezgâhtar kızlar ananı ağlatmış, sesini çıkartma!

"İşler nası, bakalım?"

"İyi sevgilim, n'olsun?.."

"İyi olacak elbette. Ben sana dedim, triko sat diye. Kimsenin kumaş giydiği yok. Geçti o devir, geçti. O sırada Sinop beylikti, enayi!"

Yaaa! Dersini al aç karnına, otur aşağı!

Bütün bunlardan sonra, karşıma geçip ahkâm kesmez mi?

Bana kulak asmıyordu ama dediğimi yaptım. İki gece sonra yine kendini bilmez halde kapıya dayandı. İçeri giremiyordu, çünkü zinciri takmıştım. Bütün apartmanı ayağa kaldıracak gibi çalıyordu zili. Kapıyı açtım, içeri devrildi. İte kaka yatağa götürüp yatırdım. Oturdum salona, düşündüm. İşte şimdi sırasıydı. Girdim yatak odasına, ceketinin cebinden anahtarlarımı aldım. Odanın ışığını yaktım ki,

tındığı yok; horlaması yeri göğü tutuyor. Ne bulduysam valizine tıkıştırdım. Valizi kapattım, yine düşündüm. Sabaha ayılmış uyanınca kapıya konacağını anlarsa, başedemem. İyisi mi, işi akşamdan halletmeli. İman gücüyle o korkunç valizi yüklenip aşağı indim. Her zaman açık bırakır salaş arabasının bagajını. Kan-ter içinde, zırıl zırıl yağmur altında, valizi bagaja attım. Yeniden yukarı çıktığımda yorgunluktan soluğum kesilmişti. Sıra adamı dışarı çıkarmaya gelmişti. Kılığı kıyafeti üstünde uyuyordu; ama o haliyle ayağa kaldırmama imkan yoktu. Battaniyemi alıp korkunç horultusundan uzak kalmak için, salondaki sedire gittim.

Sabaha kadar ya bir saat uyudum, ya iki. Güneş doğarken cin gibi ayaktaydım. Yatak odasından çalar saatin sesini bekliyordum. Zil çaldı, homurtusu da ardından geldi. Ben, kıl-pranga-çengi giyinmiş, hazırdım. Yarı uykulu, yarı uyanık söylenerek salona geldi.

"Nerdesin be?"

Acele çıkmam gerektiğini, o yüzden erken kalktığımı, beni gideceğim yere bırakmasını söyledim. İnandı. Her şey yolunda diye sevinirken, baktım, ceplerini karıştırıyor.

"Anahtarlarım nerde benim?"

O zaman söyledim. Artık onu istemiyordum. Hepsi bu kadar!

Kudurdu, kudurdu, kudurdu! Birden uyanıvermiş, küfür-kıyamet saldırıyordu bana.

O bağıradursun, ben aldım çantamı, kapıdan çıktım. Peşimden fırladı tabii. İnanın ki böyle bir manevrayı hesaplayarak hareket etmiyordum. Sadece bağırtısı dursun, hiç olmazsa açık havada haykırsın diye kaçıyordum ki, baktım, en iyisini yapmışım. Peşime takılıp fırladı kapıdan. Kapıyı da dan! diye ardından kapadı. Olmuştu! Dışarıya hapsetmişti kendini. Son hızla aşağı indim. Apartmanın bahçesine geldiğimizde küfürler devam ediyordu. Kendimi caddeye

attığım gibi bir taksi çevirdim. Geride kalakaldı. Son gördüğümde ardımdan bağırıyordu.

Gidiş o gidiş sanıyordum ama, işte... Salonda sızmış, horluyordu yine.

Ablasının bayram tatiline gitmemiş olmasına dua ederek, usulca yerimden kalktım. Tam balkondan salona adımımı atmıştım ki... Lanet olsun! Yine telefon çaldı, hem de tam başucunda, sedirin yanında. Hop! Gözlerini açtığı gibi saldırdı telefona.

Kızının babasıyla konuşuyordu. Hem de nasıl:

"Ooo! Abicim, sen misin? Keyifler iyi, meraklanma. Karına iyi bakıyorum tabi. Bu lokum gibi kadını ne diye boşadın, şaşıyorum ha! Daha iyisi mi var? Helâl abi, aferin sana. Dur bakiim, nerelerde?"

Aman Allahım! Onu evden kovmadım sanki. Telefona uzandığımda, sinirlerimin her teli böceklenmişti. Kızımın kaldığı otelin numarasını bulup babasına verebilmek için, o başbelâsının bacağımı, eteğimi çekiştiren elleriyle boğuşmak zorunda kaldım. Her yanımı ateş basmıştı telefonu kapattığımda. O hayvani gücüyle beni yere yatırmış, üstüme çıkmıştı. Ne kadar boğuştuk, bilmiyorum. Salonun bir ucundan ötekine gidip geldik gibime geliyor. Eşya mı devrildi, kedi panik içinde üstümüzde mi gezindi, kesinlikle hatırlamıyorum. Sürünerek salon kapısına doğru kaçmaya çalışıyordum, bacağımdan tutmuş hırıl-homur bir şeyler söylüyordu. Gürültü çok fazla değilmiş gibi geliyordu bana, ama sonradan olanlar gösteriyor ki, yanılmışım.

Kendimi önce koridora, sonra da banyoya attığımda, perişandım. Yüzüme tonlarca su vurdum. Kilitli kapının ardında titreşerek bekledim. Neyi mi? Ne bileyim? Ama kapının zili canhıraş bir şekilde çalınca, belki de o zili bekli-

yordum, diye düşündüm. Banyo kapısını telaş içinde açıp koştum.

Şu ana kadar hiçbir şeye şaşmadıysanız, şimdi şaşabilirsiniz. Kapıda iki polis duruyordu, üniformalı, asık suratlı iki adam. Yaşlıca olanı, nazikmiş gibi yapıp

"İyi geceler ham'fendi" bile dedi.

Nasıl aval aval baktıysam, genci halime acımış olmalı.

"Rahatsız mı ettik?" diye sordu.

Ne söylediğimin farkında olmadan, "Ne işiniz var burda?" demişim.

"İhbar var!" dedi yaşlı polis.

"Ne ihbarı?"

Sözcük bile tuhaf gelmişti kulağıma.

"Evinizde fuhuş yapılıyormuş ham'fendi!" dedi, genç polis.

Hafif yılışık, hafif çapkınca. Fuhuş sözcüğünün içerdiği her şeyden pek keyif alıyor gibiydi.

"Ben... ben..." diye kekeledim önce.

Sonra bu "ihbar"ı yapanın alt kattaki belâ olduğunu anlayıp toparlandım.

"Burda fuhuş filan yok! Ben yalnız yaşayan bir kadınım. Bir de kedim var, o kadar" dedim.

Ya içerideki? Onu ne yapacaktım?

Yaşlı polis, yine nazikçe, ama oldukça sert bir hareketle beni itip içeri girdi.

"Eve bakmamız lazım" dedi.

Karşı koyacak gücüm yoktu. Artık ne olursa olsun, razıydım. Geri çekildim.

Salona girdiler; salon boştu. Koridora çıkıp yatak odalarına yöneldiler. Peşlerinden seyirttim. Kalbim yerinden fırlayacaktı. Bu adam nereye gitmişti? İki odanın da kapısı açtılar, ışığını yaktılar, uzun uzun baktılar. Kimse yoktu.

Küçük odanın da kapısını açtılar. Lambası bozuktu, ancak dikiş makinasının üstündeki ışık yanıyordu. Her şeyi göze alıp gittim, lambayı yaktım. O odada da kimse yoktu. Çıktılar, tekrar koridora yöneldiler. Banyoya baktılar, sonra da mutfağa. Uyanık uyanık, yan gözle beni inceleyen genç polis ötekine,

"Abi, balkon da var" dedi.

Tekrar salona girdiler. Baktım, fazlaca devrik eşya yok. Balkona çıktılar. İkisi birden durup etrafa baktılar. Yaşlı polis, kapının dibinde dikilip duran bana döndü.

"Manzaranız pek güzelmiş" dedi.

Gıkım çıkmadı. Altalta üstüste fuhuş yapan insanlar göremeyince hayâl kırıklığına mı uğramışlardı, ne? Yaşlısı, salona döndükten sonra, sehpanın üstünde duran artık iyice beyazlanmış rakı kadehine baktı. Bir tek kadeh...

"Biz gelmeden ne yapıyordunuz?" dedi.

Öyle bir haldeydim ki, ikisini birden balkondan aşağı atabilirdim.

"Size ne?" dedim.

Evet! Onlara neydi benim ne yaptığımdan? Geldikleri gibi çekip gitmeli, beni de iyice arap saçına dönen halimle başbaşa bırakmalıydılar.

Bakıştılar.

Yaşlısı, "Bir telefon edebilir miyiz?" diye sordu.

"Edin ve artık gidin" dedim.

Karakolu aradılar herhalde. Yaşlısı konuşuyordu.

"Yok, komiserim" dedi, bana duyurmamaya çalışan bir sesle.

Ama başından ayrılmaya hiç niyetim yoktu.

"Evde kimse yok, hanımdan başka. Hanım... Mazbut gibi komiserim."

Kapattı telefonu. Çok kötü bakmış olmalıyım. Kuyruklarını kıstırıp gittiler.

Arkalarından kapattığım kapıya sırtımı dayayıp bakışlarım duvarı delip içerde ne var ne yok görecekmiş gibi, eve baktım. Bekledim.

Çıt yoktu.

Usul usul, sanki yasak bir şey yapıyormuş gibi, salona girdim. Polisler nasıl görmüşse, öyleydi salon. Tek fark kediydi. Yabancı gördüğünde kaçacak delik arayıp koltuklardan birinin tepesine tırmanan kedi bu kez sedirin altını kokluyordu.

Eğildim.

"Böö"! diye bağırarak yine don-paça fırladı sedirin altından. Tüm giysilerini tostoparlak yapıp böğrüne bastırmış, maskara gibi zıp zıp zıplıyordu salonda.

"Aldattım onları, atlattım onları. Ha? Nasıldım ama, nasıldım?"

Kalp krizi değildi belki, ama bir kriz geçiriyordum. İçime bir baygınlık çöktü.

Kendimi yerde buldum.

Dört ayak olmuş başımda, soruyordu.

"N'oldun be? Atlattık işte polisleri. Hadi gel, fuhuş yapalım."

Kendimi nasıl toparladım, nasıl kalktım da, kapıya gittim, nasıl akıl ettim de anahtarları aldım, nasıl merdivenlerden düşmeden alt kata indim, bekâr kurusunun kapısını ne demeye çaldım? Bilmiyorum.

Karşı karşıya duruyorduk kapıda.

Ben böyleyim işte. Bunca badireden sonra, yine de, adamı

o kılıkta karşımda görünce, gülesim geldi. Çizgili pijamaları vardı. Üstüne de, herhalde annesinden kalma, örgü bir şal almıştı. Öyle şaşırmıştı ki beni görünce, dili tutulmuş gibi, bakakaldı.

"Sizden başka sığınacağım kimse yok bu apartmanda" dedim.

Eh, doğru söylüyordum. Benimle ilgilenen tek kişi oydu. Bir de kapıcı. Gecenin o saatinde kapıcıya gidemezdim ki.

Hiç beklemiyordu elbette böyle bir laf. Kapıyı kapatmak ister gibi oldu, dayadım elimi, kapıya ittim.

"Beni içeri almak zorundasınız, çünkü başıma olmadık işler geldi. Biri de sizin yüzünüzden" dedim.

Girdim içeri. Ardımdan da kapıyı çat! diye kapattım. Bu sefer de loş koridorda bakışıyorduk. Kendi evimin nizamında olduğu için salonun yerini biliyordum, doğru oraya yürüdüm. Hâlâ nutku tutuk, peşimden geliyordu.

Tam düşündüğüm gibiydi salonu. Annesinden öğrenmiş olmalı koltukların üstüne beyaz patiskalar... ya da amerikan... her neyse, örtüler örtmüştü. Garip, ince bacaklı bir lambanın ışığında, her yerin kalın bir toz tabakasıyla kaplı olduğunu görmemek için kör olmak lazımdı. Titrek, ince bacaklı, 50'lerden kalma sehpanın üstünde yarıdan fazlası içilmiş bir fincan çay duruyordu. Fincan bir zamanlar beyaz olmalıydı. Artık çay lekeleriyle, adamın tütünden sararmış iki parmağı kadar sarıydı. Bir köşede neredeyse fosilleşmiş bir Afrika menekşesi saksısı gördüm. Menekşeler de yaprakları da kavrulup kalmışlardı. Kupkuruydu her şey. Adamın içi gibi. Odaya girer girmez, Mısır piramitlerindeki firavun odasına giren arkeologların, amerikan filmlerindeki hallerine bürünmüş gibi hissettim kendimi. Ben onun mabedine tecavüz eden biriydim.

Döndüm, kapıda durmuş bana bakan suratına, emreder-

cesine, "Bir çay da bana verin, hadi! Perişanım" dedim.
Uslu uslu mutfağa seyirtti.

Hayır! Gülmeyecektim. Herkesin bana saygı göstermesini istediğime göre, sıkıntıdan ne yapacağını şaşırmış bu zavallıya fazlaca saygısızlık etmek doğru olmazdı.

Elinde sehpanın üstündekinden farklı bir fincanla geldi. Bana misafir muamelesi yapıyordu! Bu seferki fincanın kenarları yaldızlıydı. Vallahi gülmedim.
"Müsadenizle..." deyip ince bacaklı sehpanın yanındaki iki koltuktan birine oturdum. Başladım konuşmaya.
"Bakın. Ben yalnız yaşayan bir kadınım. Evet, bir oğlum bir de kızım var, ama bu eve kırk yılda bir uğrarlar. Kedim de var. Sizi rahatsız etmiyor, değil mi?"
İnanılmaz bir şey! Dikkatle dinliyordu.
Birini haksızca suçlamış gibi şiddetle başını salladı.
"Yok, hayır! Kedi... Hayır!" dedi.
Çayımdan koca bir yudum aldım. Pek de güzeldi.
"Buna kokulu bir şeyler koymuşsunuz. Ne bu?"
Utanmış gibiydi. Elini önemsiz bir şeyi başından savarcasına salladı.
"Bergamut" dedi, "Kızım getirmişti. Bodrum'dan."
Dikkatle ona baktım. En fazla 60'larının başlarında olmalıydı. Yüzünde dünyayı terketmeye kararlı o ifade olmasa, yakışıklı bile sayılırdı. Besbelli titiz, yalnız yaşamayı beceren, raflardaki kitaplara bakılırsa, okuyan bir adamdı. O zaman niye benimle uğraşıyordu? Çocuğu olduğuna göre, kadın düşmanı ya da... homoseksüel, filan değildi. Eeee?
Tek yanıtı olabilirdi: Beni tanımıyordu.

Ona, birkaç saattir başımdan geçen her şeyi, dibi tutmuş pazıyı bile, anlattım. Üstüste birkaç fincan çay içerek, çayı-

mı hiç üşenmeden tazeleyerek dinledi. İnanılmaz ama, sözümü kesmedi. Arada bir, "Yaaa..." "Allah Allah..." "Demek öyle..." gibi laflar ediyordu, o kadar.

Bu arada başbelâsı deli, evden çekip gittiğimi, kendimi sokaklara attığımı zannetmiş ve peşimden fırlayıp o sersem-sepelek haliyle beni aramaya koyulmuş olmalı ki, yukarıdan, yani benim evimden çıt bile gelmiyordu.

Kapısına dayanmama kadar olan biten her şeyi dinledikten sonra, bu kez o benim suratıma dikkatle baktı.

"Bu adamın adresi var değil mi sizde?" dedi.

Şaşırmıştım.

"Niye istiyorsunuz adresini?" diye sordum.

"Polise haber vereceğim. Hayatınızın tehlikede olduğunu söyleyeceğim" diye açıkladı.

İşte! Yine polis. Bu adamda saplantı vardı. Bendeydi kabahat. Bir dertten kurtulmak isterken bir başkasına saplanmıştım yine. Hep böyle yaparım.

Sıkıntıdan ateş basmıştı her yanımı. Kalktım.

"Sağolun beni dinlediğiniz için" dedim. "Yıllardır aramızda incecik bir beton ile oturuyoruz. Tanışırsak bir şeyler değişir diye düşündüm, ama bu iş polisle olmaz. Ben hallederim."

O da kalktı. Suratında beklenmedik bir sıcaklık, uzandı, kolumu tuttu.

"Polis mükemmel bir çözüm olmayabilir" dedi.

Sesi başkalaşmış mıydı, ne?

"Başka çözümü de var belki. Birlikte arasak?"

Şaşkın, bakakalmışım suratına. Onu tanıyalı beri ilk kez gülümsedi. Kırık, neredeyse pişmanca diyeceğim, garip bir gülümseme.

"Hepimiz hata yaparız. Ama kimi hatalar düzeltilebilir.

Gitmeyin lütfen. Oturun, birlikte düşünelim."

Uslu uslu oturdum koltuğa. Konuşamadım.

Bana, bu kez limonlu bir çay getirdi. Karşıma oturdu.

"Ağlamayın" dedi. "Ben ağlayan kadın görünce dayanamam."

Birlikte ağladık.

1992-1994, İstanbul

Rutubet

Uyuşuk bir köpeğin kıyıcığına ilişiverdiği kaldırıma çıktı. İçinde nedeni belirsiz bir tedirginlikle sürüklüyordu kendini. Fırtına mı kopacaktı, ne? Havayı koklamak ister gibi, burnunu kaldırdı. Yağmur pek yakındaydı sanki. Belki de kar gelecekti peşinden.

Şu sızlayan dizleri diyordu ki, birkaç saate varmaz rüzgâr iyice kudurur, dalgalar dalgakıranı hiçbir şeyi kıramaz hale getirir, belki çatılar bile uçar. Ardından koca kara bulutlar fışkırır ufkun hemen üstünden, var güçleriyle denizi geçerler, karaya varır varmaz şıp! diye kesilir rüzgâr, derken acımasız bir yağmur başlar. Seyreyle çamuru sen o zaman. O yapış yapış pisliği atabilmek için saatler boyu uğraşırsın pabuçların başında. Çocuklar okuldan her zamanki hayta suratlarıyla, hedefi belirsiz bir saldırıya geçmiş gibi dönerler. Başlarsın kirpi gibi dikenlenmeye halıları çamurdan korumak için.

En kötüsü de adamın eve dönüşüdür. Her yeri isli odun dumanı kokar. Kahvenin sobası yine herkesi tepeden tırnağa tütsülemiştir. Islak, esrik, hem de kokulu, çamurludur. O haliyle seni devirmeye çalışır holdeki kilimin üstüne.

Belki biraz için gıcıklanır, ama çamurların ortalığa bulaşmaması için debelenir durursun. Sen homurdandıkça, herif dellenir. Soğanlı rakı kokan soluğuyla abanır üstüne, soluğunu keser. Ne çamura aldırır, ne yorgunluğuna, ne çocukların uyanabileceğine. Azgın köpekler gibi tepişir.

Çamur, soğan, anasonlu soluk... Ürpere ürpere, neyin kalmışsa içinde, hepsini verirsin. Aman, bir an önce bitsin! İstesen de istemesen de böyle olacaktır. Sıcak su hazırlamaya bile vaktin olmayacaktır.

Anan demedi mi sana?

"Kendinden genç kocaya varma!" diye.

"Topu topu üç yaş, ne olur ki?" dedin ama anan yine böyle fırtına kokulu bir günde söylenmedi mi sana?

"Çok çekeceksin" diye.

Çekiyorsan, bağrına taş bas şimdi. Yakınacak kimsen olmadığı gibi, iki çocuğu da elalem yapmadı, sen yaptın. Anan da çekti gitti; kaldın bir başına alkolik bir baba, alkolik olmaya kararlı bir kocayla. Garson olduğunu söyleyen, ama durmadan para tırtıklayan kumarbaz ağabey de cabası!

Akşamın son otobüsü, ağırdan alarak, yokuşun başında göründü.

Kendini kentten otobüse zor atmış kasabalılar yine itişmişlerdir yol boyunca. Yine, karı baldırı, karı kalçası dedikoduları yapılmıştır koltuktan koltuğa. Yakınlarda oturan "karı" varsa şifreli konuşulmuştur. "Mor hırkalı", "Sığır kalçalı" gibi adlar takılmıştır, kimbilir kimlere. Anlayan da basmıştır kahkahayı. "Karılar" anlamazlıktan gelmişlerdir, ama hemen yarın anlatırlar çay dedikodularında, kimin kimi nerede yakaladığını, kimin kimin bacağını ayırdığını.

O korkunç pişmanlık duygusunun her yanını kaplamasına boyun eğdi.

Kaldırım bitmişti işte. Yine, çamurun yeni kuruduğu toprağa inecekti. Yine, devrilmiş elektrik direğinin üstünden atlayacak, bitişikteki inşaatın kumlarına tırmanacak, torbalarını sürükleyerek taş dolu, suların yer yer oluklandığı yokuşu çıkacak, nicedir kalçalarıyla memelerini olduklarından büyük gördüklerine inandığı, kimbilir kaç kez gözleriyle tecavüzlerini hissettiği inşaat işçilerinin barakası önünden olabildiğince hızlı geçecek, evin karşısındaki yeni bitmiş villanın azgın köpeğinin hırlamaları arasında kendini çiş kokulu apartmanın içine atacak.

Fırtınanın kokusunu çocukluğundan beri iyi alır. Belki de fırtınayı çok sevdiği için. Çocukluğunda o yapışkan çamura da aldırmazdı. Oğlanlarla koşarak kumsala inerlerdi. Oğlanlar ıslanmaktan, rüzgârdan o kadar hoşlanırlardı ki, hava dondurucu soğuk değilse, yağmurla iyice ıslanmak için soyunuverirlerdi. Sonra da tuttururlardı, o da soyunsun diye. Bir iki kez yaptı dediklerini, ama bir öğleden sonra, yağmurun ıslağı, fırtınanın kokusu üstünde, eve döndüğünde, öyle bir ders aldı ki anasından, bir daha, asla!

Oğlanlar elbiselerini bir ağaç altına telaşla taşıyıp ıslanmalarını önlemek için var güçleriyle uğraşmışlardı. O, denizin tuzlu serpintileri, yağmurun azgın damlaları, rüzgârın kamçıları altında çıplak, beyaz, cılız dururken, oğlanlar elbiseleri istifler istiflemez başına üşüşmüşler, maymunlar gibi çevresini sarmışlar,

"Aç bacağını! Aç bacağını!" diye bağırmaya başlamışlardı.

Kaçacak delik aramıştı, ama nereye kaçacaktı? O sırada nedenini bilmiyordu, ama bacağını açmak istemiyordu.

"Hele donsuz bi dolaş, yakarım kukunu!" derdi anası.

Hem de kızgın maşayla. Bu yüzden midir, nedir, bacağını

açmaması gerektiğine emindi. Ama oğlanların en azgını, nasıl yaptıysa, başını bacaklarının arasına sokup onu havaya kaldırmış, o zaman da bacakları kendiliğinden açılıvermişti. Aşağı düşmemek için uğraşırken yalvarıyordu arkadaşlarına. Anasının "orasını" kızgın maşayla yakacağını söyledi. O zaman korktular, bıraktılar.

İkinci seferde oğlanların arasında kentten gelmiş bir akraba çocuğu vardı. Neredeyse bıyıkları terlemişti. Fırtınayla birlikte, kasabadan aşağı bir koşu tutturup kumsala indiklerinde, yine soyunmaca oyunu başlatıldı.

Anımsadıkça şakakları zonklar.

Kasabalı oğlanlar soyununca kentli de soyunmuş, sünnetli haliyle kabararak ortalıkta dolaşmaya başlamıştı. O ise herkese karşı derin bir güven duyuyordu. Bacaklarının arasındaki nesne, kasabalı oğlanlarınkinden biraz farklı da olsa, o kentli oğlan hiç tehlikeli görünmüyordu gözüne. Arkadaşları arasındaydı işte. Kırk yıllık arkadaşlar... Ama kentli çocuk, elbiseler ağaç altına çekilip herkes kumsalda çıplak dolaşmaya başlayınca,

"Parmaklayalım şunu!" diye tutturmuştu.

Önce kimse bir şey anlamadı. Sonra oğlan,

"Yakalayın, yatırın yere! Ben size nasıl yapılacağını gösteririm" deyiverdi.

Ansızın karşısındaki herkes, her şey düşmanlaşmıştı. Yağmur deli gibiydi, dondurucu geliyordu artık. Elbiseler tâ orada, dikenlerin berisinde, ağacın dibinde. Neredeyse doğumundan beri birlikte olduğu o çocukların saf haytalıkları öylesine beklenmedik bir saldırıya dönüşmüştü ki, kavrayamadı, kendini toparlayamadı.

Kaçmaya çalıştı. Ama dört-beş adımda yakalandı. Yüzükoyun kapaklandı kumların üstüne. Bir bacağından biri,

ötekinden bir başkası tuttu, ayırdılar bacaklarını. Her şey fırtına kadar vahşi, fırtına kadar hızlı gelişiyordu. O durumda bacakları ayrılınca canı öylesine acıdı ki. İnce, cılız, acınası çığlıklar attı ama artık acımak yoktu. Bir parmak uzandı kaba etlerinin ortasından, o kızgın maşayla kavrulması gereken yere ulaştı, yokladı, içeri sızdı.

Çılgın gibi fırladı yattığı yerden, kaba ellerin baskısından kurtuluverdi. Can havlinin ne demeye geldiğini ilk kez öğrenmiş olmalı.

Oğlanlar bu müthiş keşfin heyecanıyla, bacaklarını gevşetmiş, ağızları açık seyrediyorlardı.

Dikenlerin üstünden atlayarak ağacın altına koştu. Elbise yığınını kucakladı, terkedilmiş tahlisiye binasına ulaşmak için bir koşu daha kopardı.

Kentli oğlan bağırıyordu, sünnetsiz parmağını göstererek.

"Soktum! Anasını satiim!"

Hızla giyindi.

O zaman farketti ki, donunu yitirmiş. Her ne olduysa, olmuş işte, don yok! Yine de kan-ter içinde, sırılsıklam, can kaygısıyla bir koşu tutturup tırmandı yamaçtan kasabaya doğru. Bir an önce kendini eve atsa onda sonra ne tehlike varsa gelsin. Kukusu da yanacaksa, yansın.

Anası onu ıslak bir köpek yavrusu gibi, üstelik iyice şaşkın görünce, bir şeyler anlamış olmalı. Anladıklarından da öylesine korkmuş olmalı ki, misafir odasındaki divanın üstüne sürükleyiverdi, kolunu haşince çekerek. Üstelik o haliyle, hiçbir anaç korumaya kalkışmadan. Kurutmadan, üstündekileri değiştirmeden, gözünün içine endişeyle bakmadan.

Bu kez sırt üstü yatırılarak açıldı bacakları. Anasını, çoğu kez ıspanaklı ya da pazılı börek, belki de kuru köfte yaparken seyrettiği becerikli parmaklarıyla bacaklarını ikiyi ayırırken ve sık sık tehdit için salladığı sağ elinin işaret parma-

ğını bacaklarının arasına uzatırken seyretti bu kez. O parmak da maşayla kavrulması gereken yere uzandı, yokladı, içeri sızdı.

Anası bir "Yarabbi şükür" çekti.

Bacaklarını kapadı, büzüldü divanın üstünde.

"Zağar gibi titreyip durma!" dedi anası, "Bir şey yok işte. "

Bir şey yokmuş. Daha ne olabilirdi ki?

Sonra ateşi çıktıydı da dört-beş gün düşmediydi.

Anası, "Yağmurda çok ıslanmışsın" dediydi.

Ihlamur üstüne ıhlamur içirdiydi ona. Bir de şişeler çektiydi sırtına.

O gün, bu gündür, ne ıhlamur içebilir, ne de o şişelerden görmeye dayanabilir.

Biraz kaynamış çay, biraz sabun, biraz da çocukların -dünden kalma- teke kokularına bulanmış hole bitkin, sıkıntılı, boşalttı yükünü. Ayaklarının sızısını, taşların üstüne çıplak ayak bastığında, daha yoğun hissetti.

Bu hole her girişte sanki ilk kez görüyormuş gibi bakar.

Ağır ağır "mutfağına" gitti. İçinde yıllardır taşıdığı o itici duygu tezgahı görür görmez arttı. Ne kadar yalvarıp yakarsa da kocasının yenilemeye yanaşmadığı o renksiz ama lekeli, o korkunç tezgah.

Ne varsa elinde, naylon torbalarından sıyırıp o sevimsiz yere yığdı.

Akşam iyiden iyiye çöktüğünde, çocuklarla yalnızdı. Televizyonun rastgele bir programına gözünü dikmiş, ayaklarını altına almış, dalmış, geçmişin dikenli anılarına saplanıp kalmıştı.

"Seni kim n'apsın?" diyordu gencecik bir adam.

Kasabanın incecik kumları üstünde, nice geceler hazdan titrettiği o genç adam. Kulak arkalarına, ensesine, boynuna ve daha nerelerine inanılmaz öpücükler kondurduğunu unutan o adam söylüyordu bunu.

"Seni kim n'apsın? Kız bile değilsin."

Kız olmaktan kime ne? Kime ne, ama herkes bunu önemsiyorsa, ne yapacaktı? Birlikte nice hazlar yaşadığı o tıfıl çocuğun karşısında küçüldükçe küçülmüş, korkarak sormuştu yine de.

"Gitsem mi buralardan?"

"Nereye gidecen?" dedi sevgili bildiği erkek.

O ses tüm gaddarlığıyla doğruyu söylüyordu. Kısacık, ama eksiksiz.

Ayağının altından güvendiği toprakları çekip almış, onu tanımadık, tehlikeli sulara atmıştı genç adam. İçin için, tuhaf korkular, uçsuz boşluklar, soğuk ürpertiler yaşıyor olsa bile, yasak savar gibi, seviştiler. Hem ayaklarının soğukluğu, hem de her zamanki gibi isteklerine boyun eğmeyişi kızdırmıştı tıfıl sevgiliyi. Durduk yerde ağlamaya başlayınca iyice öfkelendi. Burnunu çektikçe bağırıyordu.

"Burnunu çekme be! Çekme dedik!"

Akşam iyice çökmekteydi. Oturduğu yerde, alacakaranlığın koyulttuğu kumlara gözünün seçemediği oyuklar açıp durmuştu parmaklarıyla. El yordamıyla çubuklar buluyor, onları birer-ikişer, büyü yapar gibi kumlara saplıyordu.

Sonra, başı önünde, nedense her zaman bir başka burukluklа tırmandığı yamacın yolunu tutmuştu. Yalnızdı. İlk evlere kadar olsun birlikte yürümeyi istememişti sevgilisi.

Renkli, parlak ışıklarla değişik biçimlere bürünüp haykıran bir şarkıcının çığlıklarıyla sedirin bir köşesinde uyandı. Üşüyordu. Hiç anımsamadığı tarihlerde, eğri-büğrü patika-

dan eve doğru tırmanırken ürperdiği gibi. Boş zamanlarında ördüğü boz renkli yün örtüyü üzerine çekti.

Çocuklardan biri ayakucunda kıvrılmış, uyuyordu. Aldırmadı. Örtünün bir ucunu sırtına, şöylece bıraktı. Tembel bakışlarla ötekini arandı. Köşedeki koltuğa gömülmüş, loşluklar içinde, sızmak üzereydi. Kalkmalı. İkisini de soyup yatırmalı. Babaları geldiğinde neler olacak, belli değil.

Arada bir görseler bile olan bitenleri, olaylar sıklaştıkça tatsızlaşıyor çocukların halleri. Münasebetli, münasebetsiz, sorular soruyorlar. Analarının eteği altında babalarının bunca kavga sonunda bulduğu şeyin ne olduğunu anlamak için yanıp tutuşuyorlar. O zaman da oğlan kızı çığlık çığlığa kovalayıp donunun gizlediklerini görmek için canını acıtıyor.

Kendini zorlayarak sedirden kalktı.

Rutubet. Kendini bildiği günden beri hissettiği, kemiklerine ince ince işleyen, yıllardır karşı konulamazlığını bildiği sinsi düşman. Gövdesinin derinliklerinde yükselen ince çıtırtılar. Kıpırdadıkça her yanına küçük yıldırımlar gibi düşen ağrılar, sızılar. Yapış yapış bir hava, her yerini saran. Çıkmak, sudan çıkar gibi. Kuru, derin bir soluk almak. Nerdee...

Önce kızını yüklendi. Ayak alışkanlığıyla karanlık koridoru geçip küçük odanın kapı dibindeki yatağına bıraktı onu, usulca. Kız yine de inledi. "İncirimi ver!"

Oğlan yine sıkıştırmış, elinden incirini almış. Kardeş de olsa, oğlan işte. Haytalığına hep gaddarlık karışıyor. Tanrı bunları yaratırken mi katıyor mayalarına gaddarlığı? Babasının yüzünü kırk yılda bir gördüğü halde, nasıl oluyor da ona öykünüyor, babanın kadınlara yaptığını küçültüp küçültüp de kız kardeşine çevirmeyi beceriyor? Canını acıtıyor, kıyasıya hem de. Kız, bir avazı yerde bir avazı gökte ağladığında,

hiç üzülmüyor gibi. Hatta, ağlarken bile eteklerini kaldırıp alay edebiliyor. Hem de sırıtıyor. O ağlıyor, öteki sırıtıyor.

Hışımla oturma odasına gitti. Oğlan, kıvrıldığı koltukta ağzı yamulmuş, televizyonun mavi ışığı parlayıp sönerek çehresine vuruyor. Hafifçe hışırdıyor soluğu. Işık parladıkça uzun kirpikli göz kapakları altından göz bebeklerinin kımıltıları belli oluyor. Rüya görüyor olmalı. Bir eli, o hınzır, o pis, o habis sağ eli, yuvarlacık bir insan parçası olup koltuktan aşağı sarkıvermiş.

Kafasını kızdırdığında sık sık yaptığı gibi, ansızın o eline vuruverse, ince çığlıklar atarak ağlamaya başlar. O gaddar oğlan gider, yerine zavallı, yakaran, yüzü acılar içinde bir bebecik geliverir. Yüreği parçalanır insanın. İçli içli ağladığında daha kötü olursun. Kayıtsız kalmaya uğraşırsın. Minik hıçkırıklarla, burnunu çeke çeke bir köşeye büzülürse hele, evin en uzak köşesine giderek ya da mutfakta gürültü yaparak, o seslerden kurtulmaya, yüreğini sert tutmaya uğraşırsın. Ama, o bilir senin ne halde olduğunu. Büzüldüğü köşeden çıkar bir süre sonra. Usul usul. Hem de çıplak ayak. Taşlarda şap, şap gelir, bulur seni. Başını çeviresin de, perişan suratını göresin diye, bekler. İnat edersin, bakmazsın. O zaman, ya birkaç şap, şap daha yapıp eteğinin dibine yanaşır, çekiştirir seni, ya da kızarmış gözlerini senin her yerinde dolaştırmak için sığındığı o küçücük köşesinden arayış dolu bakışları ve en biçare sesiyle inilder.

"Anne!"

İnadın kırılıverir işte. Döner, bakarsın. İlk zaferi kazanmıştır. İkinciyi, sen konuştuktan sonra hazırlar.

"Ne var?"

dersen eğer, sensiz yapamayacağını bir yol bulup anlatacaktır.

"Susadım."

Su verirsin. Artık yeniksin. Her şey unutuldu. En azından o unuttu. Her şeyi düzeltti. Beş dakika geçer, ya da geçmez, ya para ister ya da başka bir şey. Yüzünü nasıl da çabuk düzeltmiştir, ne de çabuk geçmiştir gözlerinin kızarıklığı... O zavallı bakışlar yerlerini hınzır oğlanlığa ne çabuk bırakmıştır... Artık istediğini vermesen bile, doyumluluğunu senin "Hayır"ların hiç etkilemeyecektir. Hemen yeni bir oyalamaca bulur kendine. Seni, olduğun yerde buruk bir pişmanlık, terkedilmişlik, karşılık bekleyen özverinin umarsız hedef arayışıyla başbaşa bırakır, büyük olasılıkla da çeker, gider.

Hep o bırakılmışlık.

Bacaklarının arasında istemediği ıslaklıklarla kaskatı pamuk şiltenin üstünde kalakaldığı dakikalarda, karanlığa dikilen bakışlarındaki kimselerin göremeyeceği bırakılmışlık. Gövdesinde hissettiği yarım yamalak coşku kıpırtılarının bir sıcaklık, bir sevgi soluğu bekleye bekleye yok oluşları, yerlerini dibi sivri dikenli, ıssız, soğuk ve karanlık uçurumlara terkedişleri. Boşluk. Nafilelik duygusu. Ağlamanın bile tedavi edemediği o zavallılık hali.

"Seviyor kızım kocan seni."

Kocası ilk gebeliğinde bir gece o esrik soluğuyla üstüne çıkıp da direniş gördüğünde, kaynanası böyle demişti. O yaşlı kadın, neye benzediğini bir türlü anlatamadığı, ama varlığına eski bir kadınlığın inancıyla yapıştığı "erkek sevgisi"ni nasıl da savunurdu.

Soluk soluğa boğuşurlardı pamuk şiltenin üstünde, bayat pide gibi bir mitil yorganın altında. Kaçıncı çarşaftı bu kan içinde kalan. İnliyordu. Göğüsleri ısırılmaktan sızım sızım.

Kalça eklemleri yerlerinden çıkmış sanki. Kanaması bitmek bilmiyor. Nasıl da direnmişti oğlan içeride, onca hırpalanmaya, onca kanamaya. Kocası, onun son direnme çabalarını da ağır, güçlü gövdesi altında ezip un-ufak ettikten sonra, sırt üstü devrilip sızmış, kalmıştı. Yine dikmişti gözlerini karanlığa, bacakları arasından gerisine doğru ince ince sızan kanın sıcaklığından başka hiçbir yaşam kırıntısı hissettirmeyen gövdesini dinlemişti. Ağır ağır düşüyordu dibi dikenli uçuruma. Kanın pamuk şilteye işleyip leke bırakabileceğini düşündüğü sırada, uçurumun dibine, dikenlerini ensesinde duyduğu bir derinliğe yaklaşmıştı. Telaşla yatağın ayak ucuna kaymış, duvara tutunarak doğrulmuştu. Kendini helâya zor atmıştı. Saatlerce sürmüş gibi gelen o öğürtüler... Karanlıkta kan izlerini arayışı... Islak bezle, yine telaş içinde, silip temizlenişi...

Uyuyan çocuğun çehresindeki huylu, masum görünüşe yüreği kimbilir kaçıncı kez sızlayarak yüklendi oğlanı. Kucağına alır almaz, başı geriye kaykıldı.

"İstemiyorum" diye huysuzlandı.

Dişleri kenetlendi kendiliğinden. Küçük, çelimsiz gövdeyi engelleyemediği bir öfkeyle sıkıştırdı, söylendi.

"Sus!"

Sonra hızla, bir an önce kucağındaki yükten kurtulmak ister gibi telaşla götürdü, yatırdı yatağına.

Loş koridordan ağır ağır geçti.

Soğuk televizyon ışığının aydınlattığı odaya ne yapacağını bilemeden, yapacağı başka bir şey olmadığı için mecburen, girdi. Sedirin ucuna ilişir gibi oturdu. Kendiyle ilgilenmesinin tek göstergesi olan o hareketi kimbilir kaçıncı kez yaptı, rutubetin sızlattığı dizlerini ovaladı.

Televizyonun karşısında, sedirin bir köşesinde uyuya kaldığında, çoktan gece yarısı olmuştu. Boz örtüsünü örtecek

gibi oldu, ama uyku bastırmıştı, hali yoktu. Belinin yarısına kadar çekiştirip bıraktı.

Gazeteye odanın resmini basmışlar. Devrilmiş televizyonla şiltesi sıyrılmış sedirin arasında, yerde, yünlü boz örtüyle yarım yamalak kapatılmış gövdenin kabartısı görülüyor. Renkli bir resim bu. Boz örtünün oluk oluk kanla lekelendiği belli oluyor. Sağ üst köşesine, bir vesikalık fotoğrafını koymuşlar. Resimaltında yazıldığına göre, vesikalık fotoğraf evlilik cüzdanından kopartılmış. Siyah-beyaz bir fotoğraf bu. Saçlarını ortadan ayırmış, alnının ortasında birkaç tel perçem bırakmış. Gülümsemeye çalışmış, dudakları çizgi haline gelmiş, çehresi gerilmiş. Sol üst köşede ise adamın resmi var. Yine siyah-beyaz, yine evlilik cüzdanından kopartılmış. Geniş bir gülümseme ile bakıyor objektife. Aralıklı dişleri, dar alnı, diken diken gür saçları, yelken kulaklarıyla, kötü bir şaka gibi.

Gazete olayı klasik bir başlıkla özetlemiş:

"Sarhoş koca sevişmek istemeyen karısını doğradı."

1991-1993, Şile-İstanbul

Neşe

Okşan'a.

Gecenin geç bir saatiydi. Mevsimin bitişine birkaç hafta kala, yorgun, sevimsiz bir gece. Bir ara tuvalete gitmek zorunda kalmış, her şeyi bara yeni gelen, üniversitede başarısız, bence her şeyde başarısız, bu barda neden başarılı olabileceğini bilemediğim suratsız oğlana bırakmıştım. Tuvaletin aynasında kendimi gördüm. Göz altlarım, henüz morarmasalar bile, eflatuna dönüşmüş, koca bir yazın tüm sıkıntıları gözümün bebeğine işlemiş, cildim Akdeniz sıcağı ve insanların alkollü soluklarıyla papirüs gibi olmuş, saçlarım mısır püskülü. Tanrım! Bir gelse şu kasım ayı ve ben o ıslak sonbahar ışığı altında yenilensem ve sıkıntım şubat ayında geçer gibi olsa ve ben nisan ayının başında dinamik bir sezona hazır gibi olsam. Tanrım! Ben böyle olmasam. Acı bana! Daha otuz üç yaşındayım. Açacağım çok bar, o barlarda içecek çok ayyaş varken bana kuvvet ver.

Gecenin o saatinde barın telefonu çalıverdi. Benim başarısızlığa mahkum elemanım, o şaşkın oğlan açtı telefonu ve tahrirat katibi sesiyle,

"Neşe Bar! Buyrun. Size nasıl yardım edebilirim?" diye, Amerikancadan çeviri bir cümleyi bitirir bitirmez yüzüme baktı ve kirpikleriyle beni çağırdı.

Sürüklenerek gittim telefona; çünkü bardan bir ya da iki saat önce ayrılmış, kafayı bulduktan sonra eğleneceğine kesin emin, ama gecenin o saatinde yine de yalnız kaldığını farkedince tek çareyi beni baştan çıkarmakta bulan, kendimce "gece bitiyor korkusu" diye adlandırdığım, o birkaç saatlik hastalığa tutulmuş bir sarhoşun aradığına emindim.

Öyle biri değilmiş.

Nazik, son derece ayık bir erkek sesi adımı söyledikten sonra, hal hatır bile sordu. Adını da söyledi, ama bana bir şey çağrıştırmıyordu. Aynı nezaketle karşılık vermeye uğraştım ve ne istediğini sormamaya karar verdim; kırk yılda bir medeni bir adam bulmuşken karşımda, sohbeti kesmenin ne anlamı vardı ki?

Kentin 70-80 kilometre dışında bir kıyı köyünden aradığını söyledi. Evdeki telefonun hattı pek bozukmuş, o yüzden araç telefonundan arıyormuş. Demek ki o kıyı köyünde bir yazlık evi, üstelik arabası, üstelik arabasında telefonu var. Barıma gelip bir kadeh rakı fiyatı için uzun pazarlıklar eden, sonra da sağ ya da sol kalçama çimdik atmaya çalışarak pazarlığı unutturmaya uğraşan meteliksizlerden değil.

İyi de, beni nereden tanıyor ki?

Onu da anlattı. İşleri için kente inmek zorunda kaldığı bir öğleden sonra, kentin üniversitesinde konuk öğretim üyesi olarak bulunan bir arkadaşı, ona bizim barda randevu vermiş. Gelmişler, birer "drink almışlar", benimle kısaca tanışmışlar, sonra da yakınlardaki o şık lokantada yemek yemişler. Hatta yemeğe giderken beni de çağırmışlar; bense

"pek nazik bir biçimde" reddetmişim. Oysa ikisi de hem beni hem barımı pek beğenmişler, böyle "hoş" bir genç hanımın belalı bir kentte tek başına bar işletmesini pek cüretli bulmuşlar, birlikte bir yemek yiyip sohbet ederiz de, nasıl bu işi başarabildiğimi konuşuruz diye düşünmüşler.

O günü hatırlamıştım da, belli etmiyordum. Hafta arası, hafif bulutlu bir gündü. Telefondaki, gerçekten iş adamı kılığında, oldukça iri, suratında çocukça bir neşe taşıyan, yanık tenli biriydi. Ötekiyse gecikmiş bir hippi gibiydi. Uzunca bir şort giymiş, kır saçları karmakarışık, üstünde tuhaf desenli bir tişört. O da çocuksuydu. Gülerken de konuşurken de kaçamak bakışlarla ikisini izlemiş, içimden

"İşte! İşleri tıkırında, psikolojik ya da seksolojik sorunları olmayan, normalce iki adam" diye teşhis koymuştum. Başka türden adamlarla sarılıydı çevrem ve işin en umarsız yanı, ben onlar sayesinde para kazanıyordum. Psikolojik sorunları yüzünden sabaha kadar içiyorlar, seksolojik sorunları yüzünden de kentte bir kadın tarafından işletilen tek bar olduğu için Neşe Bar'a geliyorlardı ve Allah için, herkesten çok kazanıyordum. Ama bu yorgunluk, bu hayhuy beni ne hale getirecekti? Neye benzeyecektim birkaç yıl sonra? Bunları düşünmemeye çalışıyordum.

Uzun lafın kısası, o günkü karşılaşmada onlara kartımı vermişim ve akşamları beşten sonra işimin başında olduğumu söylemişim. Onlar da kıyı köyündeki evlerinde yer içer, arkadaşlarıyla eğlenirken beni hatırlamışlar.

"Hadi, davet edelim, belki gelir. Ona da hava değişikliği olur..." demişler.

Telefon etmek yanık tenli adama düşmüş. Öteki utanmış, arayamamış.

Tek kelime etmeden dinledim. Düşünüyordum. Öylesine

sıkkın, bıkkın, yıpranmış bir hâldeydim ki, meyva bahçeleriyle dolu, lacivert sulara açılan bir kıyı köyündeki yazlık ev gözüme cennetin ta kendisi gibi görünüyordu. Davetlerini hemen kabul etmek nedense içimden gelmiyordu. N'olurdu acızık yalan söyleseydim? Ertesi gün o kıyı köyüne bazı Fransız arkadaşlarımı zaten getireceğimi, bu arada onlara uğramaktan mutluluk duyacağımı, ama programın kesinleşmesi için ertesi sabah arkadaşlarımı görmem gerektiğini, gelecek gibi olursam sabah on bire kadar onları arayacağımı...

bir çırpıda uydurdum.

Karşıdakinin sesi pek mutlandı. Telefon numaralarını verdi ve arkadaşlarına -sanırım özellikle o gecikmiş hippiye- iyi haberi hemen ileteceğini söyledi. Aynı nazik tavırla iyi geceler diledi, izin verirsem yanaklarımdan öpeceğini söyledi.

İzin mi? Neden olmasın? Geceler boyunca olur olmaz bahanelerle beni öpmeye çalışan onca sarhoşun nemli dudakları yerine, telefondan ulaşan zararsız öpücüğü binlerce kez tercih ederdim.

İki kişi kalmıştı barda. Ertesi günün biraz değişik olabileceği hayaliyle coşmuştum; yeni elemanıma barı kapatma emirleri yağdırdım. Zaten şaşkın suratı iyice karıştı; eli ayağına dolanarak her şeyi berbat etmeye başladı. İnat ettim, karışmadım, her şeyi daha berbat etsin diye daha da sertleştim, kasadan paraları alıp onu iyice sinirlendirmek için koca bir tomar halinde koynuma soktum, arkamı dönüp çıktım. Paracıkların göğüslerimin arasında olduğunu düşündükçe dişleri kamaşsın istiyordum.

Pansiyon odama pek keyifli gittim. Gecenin üçünü geçmiş olmalı. Başucu konyağımdan birkaç yudum alıp düşündüm. Şimdi yatıp uyursam, her zamanki gibi, on ikiye doğ-

ru ancak uyanırım. Toparlanmak, birkaç kahve içmek... saat biri bulur. Yola çıkmak, o küçük köye varmak, iki- hadi bilemedin iki buçuk...

N'olur sanki şimdi atlasam arabama, iki yanı çamlık, bomboş yoldan ağır ağır gitsem? Kumsalın bir yerine çeksem sabahın dördünde arabayı, yatırsam ön koltuğu arkaya, mışıl mışıl uyusam ve gün üstüme doğsa ve ben denizin koynunda uyansam. Sonra da köyün çayevinde taze bir çay içsem ve henüz gelmiş gibi kapılarını çalsam.

Fikir pek hoş geldi. Önce mayomu giydim. Sonra kolluca bir şey geçirdim sırtıma. Bir de şort aldım. Hepsi o. Cep konyağımı da -ne olur, ne olmaz- unutmadım. Sırt çantamı yüklendiğim gibi arabaya yollandım. Geçerken bara uğramalı, oğlana not bırakmalı. En azından gideceğim yerin telefon numarasını bilsin ki, eli ayağına dolaşırsa işleri berbat etmesine engel olayım.

Kendimi kumsalın bir köşesinde, arabanın içinde, ay ışığına karşı sırtüstü uzanmış, denizin ışıltılarını seyrederken bulduğumda, kuş gibi hafiflemiştim. Uyumasam da olurdu. Her şey geride kalmıştı: Alkol buharı, sıcak kent, ahmak oğlan, paralar, hesaplar, zed raporu, kırılmış bardaklar, çalınan rakılar... Ben, o yazlık eve gitmesem, o yanık tenli adam, muhtemel karısı ve çocukları, ak saçları karmakarışık, şaşkın suratlı profesörle yemek yemesem bile, mutlu biriydim.

O duygularla uyuyakalmışım.

Tam istediğim gibi uyandım. Gün üstüme doğmuştu. Kumsal bomboştu. Kara bir köpeği peşime takıp suya koştum. Koca yaz boyunca galiba dört kere denize girmiştim, bu da beşinci olmalıydı. Hırsla yüzdüm, aynı hırsla kumlara bulandım, yetmedi, mayomu çıkarıp çıplak karşıladım yumuşak yüzlü sabah güneşini. O kadar boştu ki kumsal, utanamadım bile. Sonra pantalonumla tişörtümü çektim

üstüme, çayevine yollandım. Çaycıyla başbaşa, sabahı şenlendirdik. Güldük bile. Portakallara musallat olan beyaz sineği anlattı bana; dünyanın en ilginç öyküsüymüş gibi dinledim ve ben de ona kentte olan bitenlerden özetler verdim. Beni sevmişti. Bir bardak çayın parasını almadı, ikisininkini aldı, biraz da taze ekmekle köy peyniri verdi. Peki ben, söz verdiğim gibi telefon edeceksem, nereden edecektim? Çaycı onu da halletti. Örtüler altına gizlediği telefonu gösterdi. Sabahın sekiziydi henüz. Telefon etmeyi erteleyip keyfime devam ettim. Mayomu giymek için bir yer istedim. Ona da "Evet" dedi. Bir köşede yeniden mayolandım. Yeniden denize koştum. Çıktığımda kumsala serilip yine mışıl mışıl uyumuşum.

Uyandığımda güneş iyice yükselmişti. Yanımda saatim yoktu, ama neredeyse öğlen olmak üzereydi. Arabaya koştum, saati buldum: On biri yirmi iki geçiyor. Demek ki telefon etmem gereken saati geçirmişim. Üstelik sırtım yanmış, sızım sızım sızlamakta. Mayomu çıkardım, pantalonumu giydim. Kendime çeki-düzen verdim. Ayık, keyifli bir halde, yanık tenli adamın telefonda tarif ettiği yaz evini bulmak üzere kendimi patikalara attım.

Ev, meyva bahçelerinin arasına gömülmüş, tek katlı, tuhaf bir yapıydı. Girişin nereden olduğunu anlayabilmek için epeyce uğraştım. Her yönü pencere ve kapı doluydu. Evin sahipleri doğaya doyamamış olmalıydılar ki, bir sürü kapı, pencere açmışlardı.

Terasa kırçıl minderli şezlonglar atılmış. Belli ki herkes çekip gitmiş deniz kıyısına. Bir yaz evi nasıl bırakılmalıysa, öyle bırakmışlar. Biraz dolandım ve önce giriş kapısını, kapıyla birlikte de bana bırakılmış mesajı buldum:

"Biz kumsaldayız. İstersen gel."

Bense biraz önce çıkmıştım denizden. Yaseminler buram

buram kokuyordu. Amber ağacı açmaya başlamış, o da başka bir şenlik. Loş, sessiz, insansız, mis kokulu, huzur içinde bir köşe. Bir sigara yaktım. Şezlonglardan birine uzandım, meyva ağaçlarını seyre koyuldum.

Dalmışım. Uyku değil, tatlı bir rehavet. Ortalık sessiz. Evin umut verici boşluğunun yanıbaşında, o ortama tümüyle yabancı bir madde olarak, ne kadar oturdum, bilmiyorum. Sonra kalktım. Canım yine çay içmek istedi. Ağır ağır çaycıya gittim. Beni görünce eski bir dostunu görmüş gibi sevindi. Yine sohbetlere daldık, çay üstüne çay içtik. Bir ara, uzaktan uzağa bir ses duydum. Benim adımdı söylenen. Olgun bir erkek sesi bağırıyor, beni çağırıyordu. Çaycı gülümsedi, ahbaplarımın döndüğünü, beni aradıklarını söyledi. Kimse geldiğimi bilmiyordu ki...

Oturmuşlar terasa, rakı içiyorlar. Tüyler ürpertici geldi anason kokusu. Bana telefon eden yanık tenli adam artık iş adamı kılığında değil. Ayağında bol, uzun, lekeli bir şort var, üstü çıplak. İri gövdesi üstündeki güleç yüzü bardaki nezaketini yansıtsa da, biraz daha doğaya dönmüş, daha ilkel gülümsüyor. Ufak tefek bir kadın karşıladı beni. Yabancı olmalı. Dili çalıyor ama güzel Türkçe konuşuyor. Hemen rakı önerdi. Tiksintimi belli etmemeye çalışarak reddettim. Sütlü kahve daha iyi gelecekti. Bir Anadolu kadını itaatiyle salonun ortasındaki modern mutfağına koşturdu.

Derken, uzun boylu, topluca, uzun kıvırcık saçlarını ensesine iliştirivermiş, kızıl kestane lülelerini bile-isteye şakaklarına sarkıtıvermiş, dalgın bakışlı bir kadın çıktı ortaya. Şöylece bir havluya sarılmış. Belki de duşta çıkardığı mayonun yerine bir şey giymemiş. Israrlı bakışlarını oldukça uzun süre bana dikti. Ciddi bir sağ el uzandı önüme, kâhküllerin arasından gözler hınzırca ışıldadı.

"Ben Peyker"dedi, "Nasılsınız?"

Kendimi tanıttım.

"Adınızı biliyorum" dedi, hafif alaycı, "Dün gece masanın neşesi sizdiniz."

Hippi kılıklı profesörle yanık tenli ev sahibi kahkahayı bastılar. Elinde kahveyle gelen Avrupalı gelin ise, nezaket icabı gibi, hafif mahçup, gülümsedi. Evin kapısından yeni biri çıkmıştı. Kahkahalara, geç de olsa katıldı, sonra da laf attı.

"Yavaş olun! Utandırmayın Neşe hanımı."

Onun da elinde bir rakı kadehi. Ne zaman döndüler, ne hızla hazırladılar rakılarını, ne çabuk başladılar içmeye? Yeni gelen, orta yaşlarda, -herhalde rakı yüzünden o hale gelmiş- istenmeyen bir göbeği geniş bir tişört altına saklamaya çalışan, neşeli bakışlı bir adamdı. Saçları hafifçe dökülmüş, şakakları pek hoş kırlaşmış. Yumuşak, sevecen, alaycı, biraz sıkıntılı. Meraklı bakışlarını üstümden hiç ayırmadan yürüdü, yanımdaki sandalyeyi çekti, iyice yanaştı, kadınlarla anlaşacağından emin çehresini de bana yaklaştırdı,

"Uğur" dedi.

Artık adımı söylemenin gereksiz olduğunu biliyordum. Gülümsedim; el sıkıştık.

Tanışma merasiminin tek eksik yanı, Avrupalı gelinle yaşamadığımız kısmıydı. Nedense kanım yalnızca o kadına ısınmıştı. Biz Türklerin, hele hele Türk erkeklerinin arasında kalmış, mazlum bir Avrupalı. Nedenini öğrenirdim boynu bükük halinin, ama önce ondan hoşlandığımı göstermem gerekiyordu. Ayağa kalktım, mutfağa gittim.

Yeşil salataları yıkıyordu. Dalgın bakışlı kıvırcık kumral, bir şeyler yapar gibi davranıp onu yalnız bırakmayacak kadar iyi niyetli olduğunu gösteriyordu.

"Sizinle kimse tanıştırmadı bizi" dedim, "Ben Neşe."

Telaşla ellerini kuruladı. İki eliyle tuttu sağ elimi. Nasıl fedakâr bir kadın bu! Nasıl da iyi insan! O güzelim aksanıyla,

"Leyla" dedi, "Ama çocuklarım da, herkes de bana Lili diyor. Biliyorum, çok zûppe (ü harfini, u ile ü arası söylemişti) bir isim, ama onlar hoşlanıyor. Ben de bir şey demiyorum. İstiyorsanız siz de öyle çağırın. Hiç kızmam."

Ah, bilmez miyim? Nasıl da belli, kızmayı yıllar önce unuttuğu.

Sonra yine rakı masasına döndüm.

Sustum ve bekledim.

Neden çağrılmıştım? Bu insanlar beni neden rakılarına meze yapmışlardı bir gece önce? Bundan sonra neler olabileceğini kestirmem için daha önce neler olduğu hakkında biraz ipucu lazımdı bana.

Allah kahretsin! Yine savunma halindeydim ve yine başıma neler gelebileceğini düşünüyordum. Başıma bir şey geleceği elbette yoktu, ama ne yapmalıydım da tereyağdan kıl çeker gibi sıyrılıp karmakarışık da olsa bildik ortamıma yeni yaralar almadan dönmeliydim?

İlk ipucunu, elinde limonlu bir sodayla mutfaktan çıkan Peyker verdi.

"Siz bir bar işletiyormuşsunuz. Adınız gibi, neşeli bir yermiş. Siz de öyle mi buluyorsunuz?"

Ona, uzun uzun, barların eğlenmeye, içmeye gelenler için hoş yerler olabileceğini, ama işleten için hiç de öyle olmayacağını anlatmak gerekmiyordu. Sanırım göründüğü kadar saf değildi. Bir gece önceki konuşmaların üstüne savunmamı yapmam gerektiğini anlatmaya çalışıyordu bana. Ben de yaptım. Yıllardır, o kıyı köyü senin, bu kıyı köyü benim, pansiyon, bar işleterek sonunda kendimi bir kente, daha verimli, daha uzun sezonlu bir işe attığımı anlattım. Kısaca da olsa, yaz konuklarının ciddi ilgisini çekebilmiştim. Ama uzun sürmedi ciddiyet. Bizim yanık tenli (adı

Gürbüz'müş) o dolgun kahkalarından birini uvertür olarak kullandıktan sonra,

"Hiç de yorgun görünmüyorsunuz. Kondisyon yerinde. Daha çok maça çıkarsınız" deyiverdi.

Yine erkek kahkahaları. Kadınlarda gülümseme bile yok.

Hiç sesi çıkmamış olan profesöre baktım. Onun adı da Mahir. Adına hiç benzemiyor. Neresinin mahir olduğunu anlamak için pek dikkatli bakmış olmalıyım ki, gözlerini benden kaçırdı.

"Siz barları sever misiniz?" diye soruverdim. Benimle gözgöze gelmemek için durmaksızın kaçırdığı bakışlarını portakal ağaçlarından aşırtıp ambere dikti.

"Yok, yok, hayır, ne münasebet! Vaktim mi var?" cevabında, hem kendini önemseyiş hem de panik vardı. Benden miydi korkusu? Yoksa, bir sürü adam gibi, bu da mı kendinden korkuyordu?

Astronomi profesörüymüş. Yıllardır Almanya'daymış. Artık Türkiye'de çalışmak istiyormuş, ama kendi dalında yeterince gelişmiş bir kürsü bulamamış. Arıyormuş. Sadece kürsü değil, daha kimbilir neler aramaktadır. Yeryüzünde olup bitenlerden habersiz görünmesi de bu yüzdendi.

Her şey sanki bildik bir senaryoya uygundu ve hızla uygulanıyordu o senaryo. Bir büyük rakının dibi göründüğünde, Gürbüz kırk yıllık karısının kalçasını en azından yirminci kez mıncıklamış, Peyker durmadan bağırıp duran, -rakı dahil- sofradaki her şeyi yiyip içmeye çalışan yaşlı köpeğe kendini vermiş, Uğur, Peyker'i köpekten, köpeği de Peyker'den kurtarmak için çabalamış, en önemlisi, Mahir'le bir an önce yatağa girebilmem için -özellikle erkekler tarafından- bir sürü hazırlık yapılmıştı. Gürbüz Mahir'in sandalyesini durmaksızın bana doğru itekliyor, Uğur'la paslaşarak, "Tek başına bar işleten güzel bir kadının, akıllı bir erkeğe ihtiyacı olduğunu" söylüyor, bununla da yetinmiyor,

Mahir'e beni alıp kentten köye getirmesini, yolda tatlı sohbetler edebileceğimizi öğütlüyor, sonra şeytanca bulmaya başladığım tebessümünü takınıp bana bakarak göz kırpıyor, o da yetmezse, Mahir'e laf atıyor:

"Oğlum, abaza yaşaya yaşaya, güzel kadınlarla neler yapılacağını unutmadın, değil mi?"

Dinliyor, arada bir gülümsüyordum. Bir barda neler olup bittiğini bilmedikleri için, sanırım kızarıp bozarmamı bekliyorlardı. Belki de tam tersini, bardan geldiğim için erkeklerin koynuna atlamamın hiç de utandıcı olmadığını düşünüyorlardı. Beklentilerinin ne olduğunu anlamak için tek tek yüzlerini inceliyordum.

Leyla pasifti. Mutfakla masa arasında gidip geliyor, ızgarada etler kızartıyor, köpeğe kızıyor, ağaçtan limon toplayıp masaya getiriyor, ırgat gibi çalışıyor ve sohbete katılmamak için elinden geleni yapıyordu. Cinsel hayatım - kendini Mahir'in sözcüsü ilan etmiş olan Gürbüz tarafından- kimbilir kaçıncı kez gündeme getirilirken, Peyker beklemediğim bir biçimde lafa karıştı.

Tuhaf bir kadındı. Durmadan bir şeyler giyip çıkarıyordu. Uzun bir sessizlikten sonra ağzını açtığında bol, yerlere kadar, herhalde Bodrum işi bir kumaştan yapılmış, işlemeli, oyalı bir elbiseyle dolaşıyordu. Çok az içiyor, ama herkes kadar içermiş gibi görünmeyi başarıyordu. Galiba iyi tanıyordu oradakileri ve en az benim kadar idare edebiliyordu çevresini. Ama benden çok daha isyankârdı. Leyla kadar fedakâr değildi, benim kadar sabırlı olması da beklenemezdi.

Peyker ansızın,

"Hepimiz yorgunuz. Güneş bir yandan, rakı bir yandan... Artık şu sofradan kurtulup sohbeti biraz ertelesek mi?" deyiverdi.

Rahatlayabileceğimi sanmıştım. Öyle olmadı. Bir çırpıda terasa şilteler atıldı. Ev sahipleri odalarına çekilirken, Uğur ile Peyker terasın kuzey yanına, Mahir ile ben de güney yanına düşüverdik.

İşte yatak! İşte tezgâh!

Tezgâhı unutup yatağa baktım. Yorgun gönlüm, yeşillikler arasında bir kez daha dalıp gitmeyi öylesine istiyordu ki...

Gözalabildiğine, koyu yeşil portakal ağaçları uzanıyor önümde. Altında tavuklar geziniyor. Gıdaklamaları pastoral bir ninni gibi. Sevmediğim tavuklara aşkla bağlanıyorum gözümde uyku tüterken. Yabani semizotları deli gibi büyümüş, kimi çiçeğe bile durmuş. Evin boyuna yaklaşan yasemin ağaçlarının kokusu, gizemli bir gölge gibi, insanın peşinde. Gökyüzü güz öğleden sonrasının mahmur mavisine bürünmüş. Ilık, tembel bir sessizliği mırıltılar bozuyor.

Terasın güney yanından Uğur'un Peyker'e bir şeyler anlattığı duyuluyor. Peyker'in sesi çıkmıyor. Adamı dinlemiyor olsa gerek.

Yaşlı köpek iki kez gelip kokladı beni. Körelmiş duygularıyla bile alkol almayan tek kişinin ben olduğumu anlayıp yanıbaşıma, sıcak taşlara uzandı.

Ve Mahir yanımdaki şilteden elini uzatıyor, elimi arıyor.

Oh Tanrım! Erkeklerin bulunmadığı, ya da biraz daha kadınlara benzediği bir dünyada bundan berbat bir düzen mi kurulurdu ki, bu adamları böylesine farklı yarattın?

Kır saçlı hippiye sırtımı döndüm. Eli, şiltesiyle şiltem arasındaki beyaz taşlar üstünde kalakalmıştır. Gözlerimi iri

bir turunç ağacına diktim. Gözkapaklarım kendiliklerinden kapanmışlar; yine uyuyakalmışım.Yarı uykulu, yarı uyanık, bir erkek sesinin Mahir'e seslendiğini mi duydum, yoksa uyduruyor muyum?

"Oğlum, ben sana söyledim. Bu kadar uzaktan bir şey olmaz. Yaklaştırsana şu şilteyi!"

Gün batmıştı uyandığımda. Yaz alışkanlığım hâlâ geçmemiş ki, çok geç olduğunu sanarak panikle doğruldum yattığım yerden. Tümüyle yabancı bir ortamda uyanan insanın kısa şaşkınlığını yaşıyordum. Yanımdaki şilteyi boş görünce ayıldım. Mahir gitmiş. Gözünü bile kırpamadan, numaradan uyuduğumu düşünerek bir süre bekleyişini, sonra kuyruğunu bacaklarının arasına kıstırıp gidişini hayâl ettim. Çok beğendim hayâlimi. Sırtüstü yatıp portakal ağaçlarına, dalların uçlarındaki taze yeşil yapraklara bakarak hayâlimin ayrıntılarına daldım. Kendi kendime sırıtıyordum ki, köşeden Gürbüz belirdi.

"Hmmm. Gülüyor! Galiba rüyasında seni gördü!" diye geriye, belli ki Mahir'e laf attı.

Aynı gülümsemeyle yerimde doğruldum. Galiba alışmaya başlıyordum bu adama. Koşullar hoşuma gitmese de, adam kaliteli bir hınzırdı, o haliyle de pek eğlenceliydi. Kendime göre o eğlenceye katılabilmeyi, onun bana attığı taşlara karşılık verebilmeyi, hatta daha büyük taşları fırlatabilmeyi becerebilecek miydim?

"Güzel bir gün" dedim.

Yine geriye baktı.

"Her şeyden memnun. Pek de güzelleşmiş uyuyunca. Gelsenize!" diye seslendi.

Yavaş yavaş köşeden çıkıp karşımda belirdiler. Kötü bir piyeste oynamak için sahneye çıkan tecrübeli oyuncular. Gürbüz oyunun daha da tecrübeli yönetmeni. Acaba bu

oyunu kaç kez oynamışlar, kaç kez misafir oyuncu değiştirmişlerdi? Daha önemlisi, acaba benden önceki misafir oyuncular nasıl davranmışlardı? Cennet gibi bir ortamda böyle oyunlar oynamaya neden gerek vardı?

Gürbüz elini uzattı. Elimi uzattım, tuttu. Çekti beni. Kalktım. Ben doğrulurken yüzüme yaramaz çocuk gülümsemesiyle bakıyor, bir yandan da ötekilere laf yetiştiriyordu.

"Yanaklar şeftali... Dudaklar kiraz... Gözler boncuk boncuk... Hem mahmur, hem uyanık. Kaçırmayın!"

Peyker elinde tepeleme açık sarı bir sıvıyla dolu bardak, üstünde parlak renkli, uzun bir yaz elbisesiyle belirdi. Mesleki bir merakla bardağa nasıl baktıysam, o bakışı kaçırmadı, belli belirsiz bir gülümsemeyle bardağı bana doğru uzattı.

"Peyker kokteyli içer misiniz?" dedi.

Cin vardı içinde. Bir sürü de meyva suyu. Besbelli taze nane de koymuş, ama nasıl yapmışsa, nane yaprakları yok ortada. Başımı, bu hafif içkiyi içtenlikle onaylayarak, salladım. Gürbüz yapay bir telaşla, tavuklarını korumaya çalışan beceriksiz bir horoz gibi çırpınmaya başladı.

"Eyvah! İçki içiyor! Ya sarhoş olursa..."

Bu kez kahkahalarla güldüm. Çocuklarının karnını doyurmuş, şişman bir ana edasıyla, gerindi.

"Eh... Kıvama geldi. Gecemiz güzel başlıyor!" dedi.

Kimi şezlonga oturmuş, kimi ayakta içkisini yudumlayan küçük kalabalığa gecenin gündemini açıkladı:

"Önce ızgarayı yakarız. Di mi karıcığım benim? Sonra atarız pirzolaları, köfteleri, sucukları, onlar bir güzel kızarırken sohbeti koyulturuz. Ardından şilteler atılır taşların üstüne."

Göbek atar gibi hafifçe kıvırdı.

"Aman da aman! Sonra değmeyin bizim Mahir'in keyfine."

Evet! Yanılmıyordum. Olacakları artık avucumun içi gibi

biliyordum: Leyla ızgarayı yakacak, Peyker bir marulun yapraklarını yapmacık bir hamaratlıkla kâseye atıp "Zeytinyağı nerdeydi? Limon bulamadım" diyerek salatayı hazırlamış olacak, Leyla sofra ile ızgara arasında mekik dokurken, ona yardım ediyor havalarındaki Uğur rakılar için buz çıkaracak, bir yandan ızgara başında kavrulan bir yandan da tabakları taşıyan Leyla'ya seslenip "Caniko! Galiba pirzolalar oldu. Sucukları çevirdin mi?" filan diyecek, köpek bir parça et yiyebilmek için ızgaranın başında Leyla'ya cehennem azabı çektirecek, Gürbüz ise beni ve Mahir'i yemek masasında karşısına alacak, rakı üstüne rakı sunacak, kendi bir damla bile içmeyecek ve gecenin geri kalan kısmına hazırlık yapacak.

Ve ben ağzıma bir damla içki koyamayacağım. Eğlenemeyeceğim. Sohbet adı altında yapılan her şeye katlanmak zorunda kalacağım. İçimden hep "Neden? Neden?" diye, yanıtını kabul edemediğim sorular geçireceğim. İçimi ısıtan bir şeyler yaşayamazsam, eskisinden de öfkeli bir halde barıma dönüp şaşkaloz oğlanı eskisinden beter edeceğim. Ve tüm bunlara fena halde sıkılacağım. Hem de uzun süre atamayacağım o sıkıntıyı.

Elimdeki Peyker kokteyli bardağını yumuşacık bir hareketle eğilip yere bıraktım. Yüzümdeki gülümsemeyi iyice yayarak Gürbüz'e baktım.

"Ne yazık ki bu güzel gecenize katılma şansından yoksunum" dedim.

Ne güzel bir cümle kurmuştum, oysa aklımdan ne fenalıklar söylemek geçivermişti. Şaşkınlığını iyice abartarak gözlerini faltaşı gibi açtı, kollarını havaya kaldırıp sahne çalmaya çalışan isterik bir tiyatro oyuncusu edasıyla bağırdı:

"A-a! Bu da ne demek oluyor?"

Gülümsemem pembelikler saçıyordu, ama acı bir sesle, "Benim işim gücüm var" dedim, "İşimin başında olmazsam

para kazanamam. Bu kadar kaçamak yeter de artar bile."

Yanıt beklemeden çantamı aldım. Kimsenin elini sıkmak istemiyordum. Şiltelerini işgal etmek dışında hiçbir şey istememiştim onlardan. Oysa onlar, sayemde, oldukça eğlenceli vakit geçirmişlerdi. "İyi eğlenceler" dedim, arkamı dönmüş bahçeye doğru yürürken.

Peyker yetişti bana.

"Siz yorgunsunuz" dedi.

Kolumu tutmuştu, eğilmiş gözlerimin içine bakmaya çalışıyordu.

Durdum.

"Evet, yorgunum. Ama yine de eğlenmeye hakkım yok. En azından bu şekilde" dedim.

Kolumu bıraktı. Hâlâ gözlerimin içine bakıyordu.

"Eğlenmiyoruz ki" dedi.

Yanıt veremedim. Zaten soru sormamıştı.

Bahçeye indim, döndüm, el salladım. Terasın ucunda dizilmiş, bana bakıyorlardı. El salladılar. Gürbüz, elinden oyuncağı alınmış bir çocuk gibi abus, seslendi.

"Buna oyun bozanlık derler."

Yanıt vermedim. Arkamı döndüm, arabaya doğru, portakal ağaçları arasından, kazılmış toprağın iniş çıkışlarından zevk alarak, zincirden boşalmışcasına rahat, zıplaya hoplaya gitmeye başladım.

Arabama vardığımda, sırt çantamı içeri yerleştirip harekete hazırlanıyordum ki, gözüm yine denize ilişti. Günün son ışıkları pembeleştirmişti ortalığı ve sular hâlâ o görkemli laciverti korumaya çalışıyordu.

Sabahın köründe yaptığım gibi, hızla soyundum, mayomu giydim. Kumsalda günden kalma birkaç kağıt parçasını, birkaç pet şişeyi toplamaya çalışan, yaşlıca, yarı meczup bir adamdan başka kimse yoktu. Beni görmedi bile. Ilık, sakin sularda günün tüm kirlerini akıttım üzerimden.

Rakı kokuları, atışmalar, sahte gülücükler, hepsi... bir çırpıda, yaşlı denizin tecrübeli sularında eriyip gittiler. Aklanmış, paklanmış, yalnız kendimin değil, daha birçok bilinçsiz ölümlünün günahlarından arınıvermiştim. Yeni doğmuş gibi bastım kumlara. Kurulanmadan, temiz suları üstümde ne kadar taşısam kârdır diye düşünerek, arabaya yürüdüm.

Mahir şöför kapısının dibine çömelip oturmuş, başı önünde beni bekliyordu. Tuhaf, dar, kapkara bir şort giymişti. Bir de sırt çantası vardı üzerinde. Çıplak ayaktı, belden yukarısı da çıplaktı. Ak saçlı başı gelişimle birlikte hafifçe kımıldadı, ama bana bakmadı.

"Kızmayın, olur mu?" dedi.

Kapıyı açtım, çantamı aldım.

"Giyineceğim" dedim.

"Ben bakmam. Giyinin" dedi.

Giyindim ve bana bakmadı. Arabaya girip yola çıkmaya kararlı, şöför kapısını açtım.

"Ben de sizinle gelebilir miyim?" dedi.

"Nereye gidiyorsunuz?" diye sordum.

"Ana yola kadar" dedi.

Merakla baktım. Anayoldan bu saatten sonra otobüs geçmezdi ki. Bu haliyle otostop yapmayı mı düşünüyordu?

"Bisikletimi yukarıdaki lokantaya bıraktım" dedi.

Yanına yaklaştım.

"Sizin bisikletiniz mi var?"

Başını salladı.

"Şehirden buraya, onca yolu, bisikletle mi geldiniz?"

Yine başını salladı. Kendimi tutamayıp güldüm.

Suratı iyice asıldı. Dokunsanız ağlayacak gibiydi. Durakladım.

"Özür dilerim. Şaşırdım" dedim. "Madem bunca yolu

bisikletle gidebiliyorsunuz, neden buraya geldiniz? Yani... O eve?"

Başını kaldırdı, ilk kez gözlerimin içine baktı.

"Onlar benim çocukluk arkadaşlarım" dedi. "Buralarda başka kimsem yok zaten."

Elinden tuttum, kaldırdım. Kopya çekerken yakalanmış bir çocuk gibiydi.

"Hadi! Geç kalıyoruz" dedim.

Uslu uslu bindi arabaya. Hareket etmeden önce, yine ürkek bir baş hareketiyle, kısacık baktı benden yana.

"Çok mu kızdınız bana?" diye sordu.

"Yooo, sizi çok sevdim" dedim.

Çocuksu bir sevinçle yüzü aydınlandı.

"Yıllardır, kimse beni sevdiğini söylememişti" dedi.

"Ben de yıllardır kimseye sevgimi bu kadar kolay açıklamamıştım" dedim.

1993, Antalya-Çıralı

Mektup

Yaşlı bir kiraz ağacının altında oturuyordu. Kırlar vardı saçlarında. Tahta masanın her yeri ince çatlaklarla doluydu. Çatlaklar pek de belli olmasın diye beyaz örtü çaprazlamasına yayılmıştı masaya. Köşeleri üçgen üçgen sallanıyordu. Yel ılıktı, çimenlerse yemyeşil. Kiraz ağacı güçlükle açtığı çiçeklerini korur gibi, yeşil yapraklarını veryansın etmişti tepesinde. Uzaklarda incecik bir patika görünüyordu. Dağlar resim gibiydi. Yeşermiş yamaçlara dalıyordu gözleri. Bahar kokusu bir tuhaf ediyordu yüreğini.

Yaşlı kiraz ağacının altındaki beyaz örtülü tahta masanın başında, sevgiliden, hem çok eskiden, hem de çok uzaklardan gelmiş, o mektubu okuyordu.

"Seni düşündüğüm zaman eski bir ninninin ılık okşamalarını duyuyorum. Ana kucağındaki kadar huzurlu, sakin, varlığına sığınıyorum. Yalnız olmak artık acıtmıyor yüreğimi, sen gözümün önüne geldiğin zaman. Kendi kendime, katlanılmayacak bir şey olmadığını tekrarlıyorum. Bu sayede her şeye katlanıyorum. Varlığının o sıcacık ümidine sığındım bir kere."

Elini şakağında gezdirdi. Uzun, düzgün, her zaman sevecen gözlerle seyrettiği ellerini usulca yanyana, mektubun üstüne koydu. Parmaklarını azıcık açtı. Aralarından görünen sözcüklerin parçalarına bakarak anımsamaya, cümleleri tamamlamaya çalıştı.

"Dün bir güvercin kondu pencereme. Kumru olmasını tercih ederdim. Kumruyu daha çok severim. Belki de adı yüzünden. Yumuşak başlı, sevecen gelir bana. Zeytin dalı taşırken kendini önemseyen, böbürlenen, üstünlük taslayan bir hali var o güvercinin. Üstelik iş iki-üç parça ekmek kırıntısına gelince, barış filan dinlemiyor, basıyor gagayı. Oysa kumrular hiç kavga bilmiyorlar gibi geliyor insana. Bana kalsaydı, senin adını kumru koyardım."

Yolunu şaşırmış bir karınca, var gücüyle mektuptan küçük parmağına, oradan yine mektuba, iki adım sonra yüzük parmağına tırmanıp dağlar tepeler aşmaya başladı. Kımıldatmadı elini. Mektubu unuttu, orta parmağının üstünde şaşkın bakınan karıncaya yardım etmek istedi. Ama tuttu kendini. O durumdaki karıncalara yardım edilmemesi gerektiğini sonunda öğrenmişti. Bu karınca da azimle başlamıştı macerasına. Orta parmağa gelince şaşırdıysa, kime neydi? Bir yerlerde düze erebilmesi için, ne yazık ki, bacaklarından başka bir şey yardım edemeyecekti ona. Hafifçe yaşaran gözlerini yumdu ve bekledi.

Gözlerini açtığında, karınca orta parmağın ucundan düze inmiş, mektubun hafifçe havalanan ucuna doğru hızla gidiyordu. Gülümsedi. Karıncaya ısınıverdi içi. Genç bir karınca mıydı acaba?

"...Yoluma bunca engel çıkmasaydı... Her şey daha mı iyi olurdu dersin? Seni yorar mıydım yine, böyle? Yine gözlerin-

de o umarsız bakışlarla mı bakardın şip-şakçının objektifine?"

Ellerini mektubun üstünden çekti, örtünün salındığı noktaya kadar indirdi, yavaşça dizlerine koydu. Sonra eğdi başını, saçları okşar gibi mektuba değdi. Birkaç ak tel, satırlara yayıldı. Gözlerini yine kapadı, başını daha da indirdi, kulağını sözcüklere dayadı. Kırların kokusunu içine çekerek derin bir soluk aldı. Uzaklardan gelen uygarlık gürültüsü yavaş yavaş silindi. Bir huzur indi yaşlı kiraz ağacının çiçekleriyle yapraklarından. Eski mektup saçlarının altında tümüyle kayboldu. Hiç kımıldamadan, belki saatlerce mektubu dinledi.

Bir kiraz çiçeği ince yele kapılıp kımraşarak koptu dalından. Ne yapacağını bilemeyip sağa sola savruldu. Küçük bir tıpırtıyla tam mektubun kıyıcığına, bembeyaz örtünün kararmış tahta masayla buluştuğu çizgiye düşüverdi.

"Güneş, biraz ürkekçe de olsa, demirlerin arasından süzülüp duvarları, ahşapları, hatta demirleri ısıttı bu sabah. Anladım ki yaz gelmektedir. Bahar güneşinin ancak yaza yaklaşıldığında o noktadan bana ulaştığını, sabah ışıklarını bana kadar yolladığını öğrendim artık. İlk kirazı tattın mı? Yılın ilk kirazının çekirdeğini bana sakladın mı? Bu dokuzuncu çekirdek olacak, değil mi? Her çekirdek acıyı biraz daha artırıyor değil mi? Neden varlığımı unutmuyorsun?"

Başını mektuptan kaldırdığında burnuna gelen ıslak çimen kokusuna kapılmış, kulağına çalınan bildik sözcüklerden uzaklaşıvermişti. Her şey hem tanıdık, hem yabancıydı artık. Her sözcük, yaklaşıyor, uzaklaşıyor, bildik bir yanı varsa bile, aldatıcı bir ümitle kaplıyordu yüreğini. Birkaç saniye de olsa, mektubun umut dolu seslerine kulak kabartıyor, yürek açıyor, geçmişine ara veriyordu. Mektup yıllardır elin-

deydi, ama her okuyuşunda değişmeyen yürek çırpıntısı, zamana meydan mı okuyordu, yoksa zaman geçmiyor muydu?

Genç irisi, sarışın kız, çim biçme makinasına dayanmış güleç gözlerle bakıyordu ona.

"Babaanne! Yine mi eski kağıtlara daldın?"

Derin derin soludu ıslak çimen kokusunu.

"Ne zaman başladın çim biçmeye? Ne ara çalıştırdın o gürültücü makinayı? Hiç farketmemişim."

Sarışın kafa, delikanlı gövdesinin enerjisiyle kıpırdanıp dağıtıverdi efkârını.

"Amaan babaanne! Uyumuşsun işte. Hep uyursun kiraz ağacının altında. Sonra da, uyumadım, içim geçmiş, dersin. Uyumasan duymaz mıydın bunca gürültüyü?"

Gülümsedi. Sevecen çehresi genç irisi sarışın kıza duyduğu sevgiyle daha da aydınlandı. Elini uzattı.

"Gel. Otur dizlerime" dedi.

Genç kız kiraz ağacını, çimenleri, uzaktaki tepeleri çınlatan bir kahkaha attı.

"Amaan, babaanne! Dizlerine oturacak yaşta mıyım ben?"

Elleri havada kaldı. Yine de gülümsedi. "Sen hep aynısın. Değişen benim. Dizlerim seni taşıyamaz oldu" dedi.

Genç irisi kız çim biçme makinasını yeniden çalıştırmak üzereydi. Tatlı bir esinti hışırdattı kirazın dallarını. Kız, makina ile ilgilenecekken birden masaya baktı, küçük bir telaş çığlığı attı.

"Ama babaanne! Baksana mektubun uçmuş!"

Küçük karınca masanın bir köşesinden ötekine çaprazlama, büyük bir hızla koşturuyordu. Artık önünde hiçbir engel yoktu.

1993, İstanbul

Kasabada Orkideler

Yaşlı kondüktör dört tane iri, hantal bavulu indirdi. Ağır hareketlerle, teker teker, düzenli bir biçimde perona dizdi. Şapkasına şöylece bir dokunarak selâmını çaktı. Hüzünlü bakışlı kadınla kondüktör yol boyunca pek iyi geçinmişlerdi. Vedalaşırken birbirlerine kırk yıllık ahbap gibi gülümsediler.

Aklında kaldığı kadarıyla, istasyon çıkışında faytonlar olmalıydı. Hevesle arandı, ama oldukça hurda bir kamyonete razı olmak zorunda kaldı. Adresi söylediğinde şöför tuhaf baktı ona.

"Mahmut Bey'in evi, di mi? diye sordu.

Kadın yanıtlamadı soruyu, hafifçe başını salladı, yalnızca "Hmm..." dedi. Şöför çehresi tanıdık olmayan kadını pek merak etti, ama merakını giderecek bir çare bulamadan Mahmut Bey'in evine vardılar.

Kasaba iki küçük tepecik üzerine kuruluydu. Dağların doruklarından toparlanıp gelen, sık ormanlıkları geçen dere kış ve bahar aylarında coşkuyla, yaz gelince biraz nazlı, tepeciklerin arasından akar, çocukların yüzme yarışlarında

içinde çırpınmaya doyamadıkları derin bir ağızla denize açılırdı. Yağmura yoldaşlık eden bir kasabaydı bu; yeşili ton değiştirir, ama yeşilliği dört mevsim eksik olmazdı.

Kış oldukça sert geçmişti. Baharla birlikte canlanan kasabalı o günlerde ansızın bastıran sıcağın şaşkınlığını yaşamaktaydı. Yaşlılar, "Senelerdir..." diye başlayan cümleler kurup duruyorlardı. Esaslı sıcakların ortalığı kavurması beklenen mevsim onca uzaktayken, dere kıyısındaki otların sararmaya başlaması düpedüz kötüye alâmetti. Kasabalı sıcaktan bunalacağı günleri şimdiden düşünür olmuştu.

Enver Bey'in emekli olmaya karar verişinde yeni mevsimin o haşin tavrının da etkisi olmuş muydu? Kimbilir. Henüz elli beşinde olmalıydı Enver Bey. Kasabanın en eski ilkokulunun en eski öğretmeniydi. Kaymakamlara yaraşır yürüyüşüyle, çarşıdan geçerken esnafa verdiği selâmlarıyla, eski ama bakımlı, şık takım elbiseleriyle, mevsimi gelince yanında taşıdığı, bazen de başına geçirdiği koyu gri fötr şapkasıyla, gerçek bir beyefendiydi. Bir de şemsiyesi vardı. Enver Bey'i pırıl pırıl bir havada, şemsiyesini arnavut kaldırımlarına vura vura yürürken görenler, yağmur geldiğini hemen anlar, önlemlerini alırlardı.

O şehirli beyefendi görünüşüne aldanmamalıydı Enver Bey'in. Dört duvar arasından çıkınca huzursuzlanıp yeni bir kapı arayan kasaba adamlarından değildi. Sakin görünüşü altında doğaya doymayan coşkulu ruhu gizlenmiş bir serseriydi adeta, duvarların dışında yaşayan bir serdengeçtiydi. Enver Bey rüzgârı koklayıp kar geldiğini şıp diye anlar, çimenlere bakıp hasat tahmini yapar, kavak ağaçlarının yapraklarından kış aylarının nasıl geçeceğini göz ucuyla okuyuverirdi. Doğa avuçlarının içinde, soluk borusunda, parmak uçlarında yaşıyordu.

Kasabanın garına, o yabancı kadının dört bavuluyla indiği günden tam beş ay on yedi gün önce Enver Bey'in karısı

ölmüştü. Fırtınayla birlikte oluktan boşanırcasına yağan yağmurun ortalığı birbirine kattığı bir gün, öğle namazında, kasabalı Enver Bey'i ilk kez perişan halde görüyordu. Yakın dostu, kırtasiyeci Güneri Bey sırtına bir pardesü iliştirmese, sırılsıklam olacaktı. Otuz yılı aşkın bir süredir sakin, tutarlı bir duyguyla bağlanmış olduğu kadının onu çocuksuz, yapayalnız bırakıp gidişi yüzünden Enver Bey'in içine düştüğü çaresizlik kasabalının baş derdi olmuş, hele yufka yüreklilerin burnunun direği sızlamıştı. Bu insan adam, bu efendi erkek, en güzel, en olgun çağında, o yalnızlıkla başbaşa ne yapabilirdi?

O durağan kasaba yaşamının boğulduğu beyhude hüzne belki de bir sebep bulunmuştu. Ana-babalar en ciddi suratlarını takınıp çocuklarını biraz daha saygılı olmaya çağırdılar. Bütün gün, bütün evlerde Enver Bey konuşuluyor, bütün büyükler, uzun uzun, ne yapılabileceğini tartışıyorlardı. İlk önlem olarak -varsa- evin çocuğu haşlanıyordu. Üzmemeliydiler Enver Bey'i. Çocuklar, öğretmenlerinin o gizli acısını anlamasalar bile, bu anlaşılmaz acıya saygı göstermeliydiler. Azarlar, hatta döverse - görülmüş şey değildi Enver Bey'in bir çocuğa fiske vurduğu - gık bile çıkartmamak gerekiyordu.

Enver Bey karısının ölümünden birkaç hafta sonra toparlandı. Eski bakımına, şıklığına, zarafetine kavuştu. Yepyeni bir yaşam amacı bulmuştu kendine: Orkide. Elindeki tüm olanakları kullanıyor, kimsenin adını bile bilmediği Avrupa kentlerine, yarım yamalak fransızcasına ortaokuldaki öğretmenleri de ortak ederek, uzun mektuplar yazıyor, dünyanın dört bir yanındaki en güzel orkideleri kimlerin yetiştirdiğini öğrenmeye çalışıyor, bahçesine garip çukurlar açıp başlarında saatlerce vakit geçiriyor, bu yüzden de sürekli nezle dolaşıyordu. Okuldan izin alıp İstanbul'a, Antalya'ya, İzmir'e gitmeye bile kalkıştı, ama Enver Bey'in sağlığından

endişe eden ve için için, kasabanın erkekleriyle kıyasladığında pek üstün bulduğu bu adama sıcak duygular besleyen okul müdiresi çeşitli bahaneler bulup hiçbir yere göndermedi onu.

Bütün bunların üstüne, ansızın verilmiş gibi görünen bir kararla, Enver Bey emekliliğini istedi. Okul müdiresi, ikna yeteneğini kullanmaya ne kadar uğraştıysa da, Enver Bey'i kararından döndüremedi.

Enver Bey, resmi yazıyla emekliliğinin çıktığı haberini aldığında, çocuklar gibi sevinçliydi.

Karısının ölümünden beş ay on yedi gün sonra, ılık bir yaz ikindisinin esintileri başlamadan, okul bahçesinde Enver Bey'i uğurlama töreni başlamıştı. Bütün öğretmenler, kasabanın Enver Bey'i seven bütün eşrafı, eski öğrencileri, yeni öğrencileri, hademeler... herkes oradaydı. Göz yaşartıcı bir tören oldu. Enver Bey'i sık sık hüzünlendiren bu törenin en güzel olayı okula yeni tayin edilmiş olan İstanbullu genç bir hanım öğretmenin ona orkide soğanları hediye etmesiydi. Küçük, şirin bir kutuya konulmuş olan, Enver Bey'e mücevher gibi görünen soğanlar günlerce sürecek bir coşkunun müjdecileriydiler.

Genç öğretmeni iki-üç kez kucaklayıp öptü. O kadar heyecanlı görünüyordu ki okul müdiresi,

"Bu kadar keyifleneceğinizi bilseydik, İstanbul'daki bütün orkide soğanlarını taşırdık kasabaya" diye, kinayeli laflar ediverdi.

Yeni tayin edilmiş kızcağız da utancından, yaban gülü gibi, pespembe kesildi.

Törenin sonunda, herkese teşekkür edip yine herkesten önce okuldan ayrıldı Enver Bey. Orkide soğanlarının kutusunu kırılacakmış gibi özenle tutarak, ekmek almayı bile unutarak, kasabanın iki tepeciğinden birinin öteki tepeye bakan yamacına kurulu evine, ciddi ve hızlı bir yürüyüşle ulaştı.

Karısıyla oturma odası olarak kullanmaya alıştığı, karşı tepenin evlerine bakan, neşeli çiçeklerle bezenmiş örtülerin donattığı odacığa girer girmez ilk iş olarak soğan kutusunu masanın üstüne koydu, açtı, soğanların seyrine koyuldu. O çirkin soğanlardan ne güzel orkideler çıkabileceğini tahmine çalıştı. Sonra onları yine mücevher taşır gibi kaldırdı, kendi başına yaptığı seranın bir köşesine yerleştirdi. Aklı hâlâ orkidelerin rengine takılı, gizli bir tebessümü sağa sola dağıtarak, onu tanıyan birinin dansettiği izlenimine kapılacağı bir yürüyüşle odacığına döndü.

Gün batmak üzereydi. Kasabalı erkeklerin eve dönme saatiydi. Arif'in meyhanesine ya da Nazlı Mustafa'nın kahvesine takılmayanlar, ellerinde "Adet yerini bulsun" ya da "Bizimki bir tatsın" diye aldıkları şeylerle giriyorlardı evlerinin kapılarından.

Kimsenin, hatta onca yıllık hayat arkadaşının bile bilmediği bir keyfi vardı Enver Bey'in: Babasından kalma Alman malı, sağlam mı sağlam, keskin mi keskin bir dürbün. Kimi gün mehtap seyrederdi, kimi gün kuşları. Bu seyirlerde yalnız olmayı severdi. Kendi kendine şöyle düşünüyordu: "Dürbün iki göz için. O gözlerin gördüğünü başka gözlere aynen aktarmak nasıl mümkün olabilir ki?"

Karşı tepenin aylardır boş duran evlerinden birinde alışılmadık bir hareketlilik farkedince dürbününe davrandı, ayarladı. Ev netleşmişti. Hareket, tümü de açık olan pencere ve kapılardan gözüne ulaşıyordu. Şilteler bahçe parmaklığına serilmiş, perdeler toplanmış. Biri var içeride. Hafifçe kıpırdattı dürbünü. Hareketin kaynağını aradı.

Başındaki yemeniyi sıkıştırırken yakaladı onu. Kollarını kaldırmış, başını önüne eğmiş bir kadın. Evin bahçeye açılan kapısının eşiğinde. Tek başına. Yemeniyi istediği gibi bağlamış olmalı ki, başını kaldırdı. Çevresine bakınır gibiydi. Döndü, içeri girdi.

Mahmut Bey'in evinde bir kadın... Uzaktan yaşı belli olmuyor ama pek de geçkin olmasa gerek. Hareketleri kıvrak, canlı. O aksi adamın evini temizleyen kim olabilir ki? Kasabadan biri olmadığı kesin. İnsanlar günahları kadar bile sevmezlerdi Mahmut Bey'i. Pinti, para düşkünü, üstelik dayanılmaz bir huysuz. Kötülük derecesinde. Oysa bu kadın canla başla girişmiş evi temizlemeye. Hiç zorunlu bir hareketlilik değil bu.

Dürbünü indirdi, düşündü. Orkide soğanlarının sevincine buruk anılar gölge mi düşürdü, ne? Mahmut Bey öleli kaç yıl oldu? Yoksa yılı dolmadı mı henüz? O evde tek başına kalalı beri aslında ölmüştü belki de. Belki de cenaze töreninden önce unutmuştu kasaba Mahmut Bey'i. "Abimdir" diye, haftada bir kapısını çalıp bir tencere yemek götüren kızkardeşi de olmasa, kimse yüzünü görmüyordu ki.

Yeniden doğrulttu dürbünü Mahmut Bey'in evine. Ortalık alacakaranlığa bürünmeye başlamıştı. Perdeleri kalkık, bahçeye bakan odada bir şeyler katlıyordu kadın. Kısa bir süre yüzünü ışığa döndü. Enver Bey dürbünün belli belirsiz kıpırtısıyla o ince çehredeki yalnızlığı bir an için yakaladığını sandı. Evet! Yalnız bir kadındı o. Enver Bey'in o birkaç saniyede gördüğü doğruysa, temizlikçi gibi biri değil, eve yerleşmek üzere hazırlanan bir kadındı. Güzeldi belki. En azından çirkin olmadığına emindi Enver Bey.

Bir huzursuzluk girmişti içine. Dürbünü kılıfına koyup kaldırdı. Orkide soğanlarını unutuvermiş olduğunu düşündü. Loş evin içinde birkaç şaşkın adım attı. Sonra, her zaman yaptığı gibi, bahçe kapısının önüne bir sandalye koyup gün batımının karşı evlerin camlarına vuran kızıllıklarını seyretmeye karar verdi.

Aylarca karanlığa gömülmüş olan o evin sürprizli aydınlığı aklını çelmişti bir kere. Eskisi gibi, sükûn içinde, karşı tepenin alışılmış kıpırtılarına kendini veremiyordu bir türlü.

Dürbünsüz de olsa evin içindeki hareketi izliyor, aralıklı olarak beynini kurcalayan meraktan bir türlü kurtulamıyordu.

Gece boyunca o merakı atamadı Enver Bey. Arada bir kalktı, dürbünü alıp başı yemenili, çehresini tam olarak gözünde canlandıramadığı kadının ne yaptığını görmeye çalıştı. Oldukça geç bir saatte, Mahmut Bey'in evinin ışığı sönüp ortalık geleneksel karanlığına büründüğünde, ancak rahat etti, ışığını söndürdü, başını iki kişilik yastığının bir ucuna koyup nedense pek hoş gelen, değişik bir huzursuzluğun koynuna daldı.

Valizler evin içine girdikten, açıldıktan, bir kısmı yarım yamalak da olsa yerleştikten saatler sonra, eski adıyla Saime, yeni adıyla Emel, bacaklarını uzatmış, tüm ışıklarını söndürdüğü, içinde nefret, tiksinti, utanç gibi tüm olumsuz duyguların en eskilerini canlandıran baba evinde dinlenmeye çalışıyordu. Bir sigara yakmıştı. Karşı yamaçtaki evlerin sigarasının ışığından pek parlak olmayan ışıklarına bakarken çocukluğunda o yamacın nasıl da karanlık olduğunu hatırladı. Bin bir eziyetten sonra ona ayrılan fare deliği gibi odanın tele gerilmiş perdesini gizlice aralar, karşı tepeyi seyreder, anasıyla babasının bağrışmalarından kaçmaya çalışırdı. Güneş battıktan çok kısa bir süre sonra tek tük ışığın lekelediği karanlık tepe ona bir kurtarıcı gibi görünürdü. Geceleri bir karabasanın pençesinden sıyrılıp uyandığında, kendini o ışıklardan herhangi birinin aydınlattığı herhangi bir odada bulmak isterdi. O odada her şeyin istediği gibi olacağından öylesine emindi ki.

Kaçmak... Kendini bildi bileli içinde büyüttüğü en güçlü arzu.

Yıllarca her şeyden kaçıp da bir gün kaçışının başlangıcı olan baba evine sığınacağını söyleseler, inanır mıydı?

Uyduruk tablasında sigara tüte dursun, bir tane daha yaktığını farketmedi bile. Karşı tepede bir evin daha ışığı

sönmüştü. Artık yatmalı, ertesi gün kasabalıyla yüzyüze gelebilmek için diri uyanmalı.

Günün ilk ışıklarıyla ayaklanan kasabalı o çok lezzetli konuyu konuşmaya başlamıştı :

"Saime geri döndü!"

Kaynak Mahmut Bey'in evine komşu oturan kadınlardı. Gecenin bir saatine kadar Mahmut Bey'in evindeki hareketi izlemişler, kolları sıvayıp temizliğe girişmiş olan kadını teşhis etmişler ve kararlarını vermişlerdi: Mahmut Bey'in yıllardır izini kaybettirmiş, ne idüğü belirsiz işlerin peşinde koştuğu kesin olan kızı Saime bu. O burnu havada insan hali, Mahmut Bey'in o nobran, sevimsiz suratı bu. Saime bu. Anası kadar titizlik hastası, babası gibi soğuk, sevimsiz, insan düşmanı. Kasabalı notunu vermişti, kararından kolay vazgeçecek gibi de değildi.

Enver Bey, bir gün önceki heyecanlarının bir kısmını olsun aktarabilmek için, Güneri Bey'in kırtasiyeci dükkânına uğradığında öğrendi dedikoduyu:

"Saime geri döndü!"

Yıllar önce Mehmut Bey'in şerrinden kurtulmak için, ilk gençliğini doğru dürüst yaşayamadan, günün ilk treniyle koca Türkiye'nin karanlık köşelerine doğru kaybolup giden, sonra da Mahmut Bey'in reddettiği, sonra o reddedişi yüzünden tüm kasabalının reddine uğrayan Mahmut Bey'in yitik kızı Saime geri dönmüş. Bir trene atlamış, gelmiş, bavullarını kasabanın peronuna indirmiş, Ahlat İsmail'in kamyonetine binmiş, Mahmut Bey'in anahtarını komşudan almış, gece yarısına kadar temizlediği evde sabahın kömürde uyanmış, sonra da Kırtıl Kâmil'in dükkânına gidip yeni temizlik malzemeleri almış,

"Yahu, hoş geldin Saime, nerelerdeydin?"

diyen Kâmil'e hiç yüz vermemiş, yine eve kapanmış ve yine temizlik yapmaktaymış. Üstelik ne demiş Kâmil'e?

"Yanılıyorsunuz; benim adım Emel!"

Kâmil de kızmış. Güneri Bey dükkânı açtıktan birkaç dakika sonra Kâmil'i kapıda gördüğünü anlatıyordu.

"İnan ki Enverciim, tuhaf bir adam bu Kâmil. Sanki Mahmut Bey'in kızı adını değiştirirse, günahı Kâmil'in boynuna. Yok, ben Saime değilim, Emel'im demiş. N'olmuş Emel'se? Kâmil'e n'oluyor ki? Üstelik hem kel, hem fodul. Bilirsin, Mahmut Bey'in sağlığında en büyük yağcısı o Kâmil'di. Elinden gelse küçük bir Mahmut da o olurdu. Hatırlar mısın?"

Enver Bey bir yandan Güneri'yi dinliyor, bir yandan gece boyunca Mahmut Bey'in evinde gördüğü hareketliliği, sonra da gizlice izlediği kadını düşünüyordu. Kızı, öyle mi? Hüzünlü bakışları olan, başı önünde, kaldırımların duvara yakın kıyılarında usulca yürüyen bir genç kız geliyordu gözünün önüne. Birdenbire ortadan kaybolmuştu. "Kaçtı, sonra da İzmir'de görüldü. Orospu olmuş" demişti kasabalı. Enver Bey gözlerini kaçırarak pazarlıklar eden, borçlu köylülerin elinden arsalarını alan, sabit kaleminin ucunu hırsla kemiren Mahmut Bey'e için için lanet okumuştu o sıralar.

Mahmut Bey'in kızı karanlıklara gömülüp kaybolduğunda, Enver Bey karısının asla çocuğu olamayacağını öğreneli birkaç ay ya geçmiş ya geçmemişti. Mahmut Bey'in kızı ise on beş-on altı yaşlarında olmalıydı.

Dalgın, düşünceli, Güneri'nin "Lise defteri" raflarına bakarak,

"Zaman çabuk geçiyor. Neyse..." dedi Enver Bey.

Güneri Bey sözünü daha tamamlamamıştı. Cümlesinin ortasında lafı kesilince tuhaf baktı Enver Bey'e.

"Neyin var senin?"

Enver Bey silkindi, güne geri döndü.

"Bir şeyim yok. Neydi adı? Saime."

Güneri Bey düzeltti:

"Emel olmuş."

"Her neyse" dedi Enver Bey, "Küçücük bir kızdı, değil mi? Utangaç. Neyse..."

Güneri Bey söyleyeceklerini tümüyle unutmuş, dikkatle süzdü arkadaşını.

"Sen emekli olur olmaz bunadın mı, ne?"

Sonra da güldü.

"Söyledik, dinletemedik. Bekâr adama emeklilik yaramaz. Kahvede oturup pişbirik oynayacak adam da değilsin. Ya bunayacaksın, ya azıtacaksın. İşte, dediğim çıktı. Bunamaya başladın. İki cümlede bir 'neyse' deyip duruyorsun. 'Neyse' olan ne? Kafandan atmaya çalışıyorsun bir şeyi de... neyi? Anlayamadık gitti."

Enver Bey orkide sohbetine başlayınca konu unutuluverdi. Güneri Bey kelini sıvazlayarak, arada bir çocuklara kurşun kalem, kuru boya, resim defteri satarak, sevgili arkadaşını kahve sohbetlerinden ya da azışmaktan kurtaracak orkideler konusuna büyük ilgi göstererek Enver Bey'i saatlerce dinlemeye hazırdı. Ötekiyse, gece boyunca yaşadığı o tatlı huzursuzluğu, çocukça merakının doğurduğu vicdan sıkıntısını kafasından atabilmek için orkide soğanları üzerine konuştukça konuştu; sonunda, Muammer'in pek yeni açtığı, yazın turistler gelecek diye Almanca mönüsünü bile hazır ettiği pizzacıya gitmeye karar verdiler.

Mahmut Bey'in aylardır pesperişan duran evi iki günde çeki-düzene kavuşmuş, yılların eprittiği perdeleri bile yenilenmişti. Saime çocukluğunun karanlığını anımsatacak her şeyi birer birer yok ediyordu.

Bir hafta boyunca günler pek yavaş geçti. Enver Bey kasaba yaşamının bunca rahvan ilerlediğini, insanın saatine bu denli sık bakabileceğini tahayyül bile edemezdi. Küçücük ilkokulun koridorlarında sürdürülen koşturmacanın sonsuz bir maraton olduğunu, ansızın durup kendi arzusuyla koşudan ayrılmanın bunca boşluk yaratabileceğini hiç dü-

şünmemişti. İçinden buna benzer şeyler olacağı kehanetini her fırsatta tekrarlayan Güneri Bey'e hak veriyordu, ama kendi kendini teselli ediyordu. Daha ilk haftasıydı. Bunca yıllık alışkanlık şıp diye kesilir mi birkaç günde?

Kasabalı, Enver Bey'in aksine, oldukça heyecanlı günler yaşıyordu. En önemli konu ortaktı: Saime ne yapmış? İpe astığı çamaşırları görenler görmeyenlere anlatıp kulaktan duyanlar ballandırarak büyütüp bunca yıl Saime'nin ne yaptığı konusunda sonsuz senaryolar üretmekteydiler. Kasabalının ancak filmlerde göreceği türden terlikleri olan, donlarının neredeyse hepsi dantelli, sırtına aldığı şal bile menekşe gözlü Liz'in bahçeler ortasındaki evinden çıkarken şöylece örtünüverdiği, uçuşan kaçışan şeylere benzerse... Sigarasını tellendirip sabah kahvesini bahçenin bir köşesinde oluşturduğu çardak altında içiyorsa... Çarşıya çıkarken ince -hem de hiç kaçıksız- naylon çoraplarını giyip vişne çürüğü dudak boyasını sürüyorsa... Tüm bunların bir anlamı olmalıydı, öyle değil mi? Erkeklerde bir heyecan, kadınlarda bir telaş. İlk bakışta herkes, söz birliği etmişcesine, karşıydı Saime'ye. Öncelikle o menhus herifin kızı olduğu, sonra da bunca yıl sırlara karışıp ansızın belirdiği için. Üstüne üstlük, Mahmut Bey'in evine, yüklüce parasına da konmuştu. Nereden baksan kasabanın hali vakti yerindeleri arasına girivermişti. Bu sonuncu mesele elinde geldiğince tarafsız olmaya çalışan Güneri Bey'i bile düşündürüyordu. Sesini kararında tutmaya çalışarak diyordu ki:

"İnan Enverciim, kimsenin malında mülkünde gözüm yoktur; bilirsin. Ama gönül isterdi ki, ilâhi adalet tecelli etsin de, o Mahmut'un fakir fukaradan topladığı paralar layığını bulsun. Yani hakkedene dönsün. Amma velâkin, kız geldi, aldı bütün paraları. Kızıdır; ne denir? Ama bilir miyiz, neyin nesidir? Hakketmiş midir? Dün dükkâna geldi, raptiye istedi. Belli etmedim, ama dikkatle inceledim. Güzel

olmasına güzel, ama yıpranmış. Gözünün içinde karanlıklar var o kadının. İyi mi bakıyor, kötü mü, anlayamıyorsun. Kafam karışık. İçim rahat değil vallahi."

Enver Bey dinliyordu. Günler boyu, yalnızca Güneri'yi değil, tüm kasabalıyı dinledi. Baş salladı, gülümsedi, bazen hiç tepki vermedi.

Nalbur Hamza'nın dükkânına, bir pazartesi sabahı, üstelik daha kepenkler henüz kalkmışken girdi Saime. Hamza'nın afyonu patlamamıştı daha. Bitişikteki Nazlı Mustafa'nın kahvesine seslenip

"Tavşan kanı bir çay gönder, duble olsun!" diye bağırmaya hazırlanıyordu ki, kapıda sessiz sakin beklemekte olan Saime'yi gördü. Kasabalı ile o saate kadar hep Saime'yi konuşmuştu. Donu, sutyeni, çorabı, memeleri, gözleri, baldırları... ne rast gelirse. Karşısında kanlı canlı durduğunu görünce, tüm söylediklerinden utanmış gibi, kıpkırmızı kesildi. Bu utançla aşırı bir nezakete bürünüp neredeyse ayağının altına kırmızı halı seriyordu. Saime basit birkaç şey istedi Hamza'dan: Birkaç çivi, biraz alçı, birkaç metre çamaşır ipi, filan. Ama bu arada, sebze fidesi, çiçek tohumu gibi şeyler satıp satmadığını da sordu. Hamza geçen birkaç dakika içinde sabahın mahmurluğunu biraz atmıştı. Hınzır, şakacı bir adamdı. Her ne kadar kasabalının Saime ile ilgili dedikodularına, özellikle can sıkıntısından katılıyorsa da, aslında ortalıkta güzel kadınların dolaşmasından, kasabaya biraz hareket gelmesinden, insanların gülmesinden, eğlenmesinden hoşlanırdı o. Dükkâna gireli beri çaktırmadan bakıyordu Saime'ye. Baktıkça da kasabalı erkeklerin bu kadın hakkında niye kocakarılar gibi dır-dır ettiklerini anlıyordu. Belli etmemeye çalışsa da, her yerinden dişilik fışkırıyordu Saime'nin. Damızlık ineklere dönmüş kasabalı kadınlarda olmayan bir kokusu, bir bakışı, bir kımıltısı vardı ki, Hamza'ya göre başdöndürücüydü. Dalmış, topuklu ayakkabıla-

rın üstlerine doğru bakışlarını yükseltiyor, naylon çorapları geren bacakları izliyordu ki, Saime sebze fidesi, çiçek tohumu sorusunu başka bir biçime sokup yineledi.

"Buralarda bir çiçek pazarı filan kurulmaz mı?"

Hamza çivileri bir gazete kağıdına sararken, aklı pürüzsüz bacaklara, ojeli tırnaklara takılı, otomatik bir cevap verdi.

"Çiçek pazarı yok da, kasabanın çiçekleri Enver Bey'den sorulur."

Saime şaşkınlığını gizleyememişti.

"Hani... ilkokul öğretmeni Enver Bey mi?"

Hamza gülümsedi.

"O tabii. Artık emekli oldu, kendini hepten çiçeklere verdi. Karısı ölünce zaten çiçeklere düşmüştü. Ne çiçekler yetiştiriyor! Kimsenin bilmediği çiçekler."

Saime nedense konuşmayı kesiverdi, tezgâhın üstündeki çivileri aldı, aceleyle parasını ödedi, çıkarken dönüp sordu.

"Hâlâ aynı evde mi oturuyor?"

Hamza yine de şaşkındı.

"Kim?"

Saime terslendi.

"Enver Bey'i soruyorum."

Hamza başını salladı.

"Aynı yerde tabii, nereye gidecek?"

Saime çıkar çıkmaz, Hamza dükkân kapısını şöylecene çekip kahveye koştu. Duble çayını ısmarlarken, en lezzetli dedikodunun hangi masada yapılabileceğini kestirebilmek için heyecanla bakınıyordu.

Saime kasabanın yer yer tanıdık gelen köşelerinden, insanları görmemeye çalışarak, acelesi olduğunu sanmasınlar diye ağır adımlarla, ama içi kıpır kıpır, bir an önce varmak istediği yere ulaşabilmek için tedirgin geçti. Enver Bey'in evini kolay bulamayacağını sanıyordu, ama buldu. Evde hareket yoktu. Kapının ne tarafta olduğunu da hatırlamıyor-

du. Birkaç tereddütlü adım atıp eve daha da yaklaşırken sol yanından bir ses duydu.

"Kimi aradınız?"

Ürküntüyle döndü.

Enver Bey, elinde plastik bir leğen içinde orkideleri için hazırladığı özel gübresiyle, sırtında en salaş pantalonu, en yırtık gömleğiyle, gözleri kocaman açılmış, ona bakıyordu. Saime yıllar öncesinin o soylu ve sevecen bakışlarını yakaladı. Çizgileri artmış yüzünün, kırları şakaklardan tepesine doğru yükselen saçlarının, biraz kabarmış göbeğinin farkına bile varmadı. Çocukça bir neşeyle sesleniverdi:

"Enver Bey!"

Karşısında Saime'yi görünce, Enver Bey yavaşça eğildi, leğenini yere bıraktı. Sonra kirlendiğine eminmiş gibi, cebinden çıkardığı kocaman mendiliyle ellerini iyice sildi. Saime birkaç adım atmış, Enver Bey'e yaklaşmış, alev alev yanan bir ormanın kıyısındaymış gibi, daha da yaklaşmaya çekinerek bekliyordu. Enver Bey son olarak gömleğini pantalonunun içine daha bir yerleştirdi. O zaman bir adım attı, Saime'ye biraz daha yaklaştı. Ve ancak uzattı kendince artık tertemiz olan elini.

"Saime'ydi, değil mi?"

Mahçup bir gülümseme hafifçe pembeleşen yanaklarına doğru çıktı.

"Ama sonradan Emel olmuş. Öyle dediler."

Saime kasabaya geldi geleli, ilk kez gülümsedi. "Dediler, değil mi? Evet. Sonradan... Emel adını kullandım."

Elini uzatmış, Enver Bey'in sağ avucuna bırakmıştı. Bir telaşla tokalaştılar. Saime gülümsemekten vazgeçmemişti.

"Siz... isterseniz, bana Saime diyebilirsiniz."

Enver Bey ona kalırsa pek sert, pek nasırlı, pek kaba avucuna bırakılan o küçücük eli terketmek istemezmiş gibi çekti, eve doğru yönlendirdi.

"Gelin. Bir çay içelim. Birinciyi içmiştim de, ikincisi için iyi bahane oldu."

Saime'nin elini evin kapısına yaklaşırken bıraktı. Enver Bey tutuklaşmıştı, aramadığı bir şeyi ansızın bulduğu için mi şaşkınlaşmıştı? Günlerce dürbünün bir ucunda kımıldanan o varlığı burnu dibinde görmenin, aylarca kendisininkinden başka canlının gezinmediği bahçesinde lavantalı sabun kokan bir rüzgârın esintisini hissetmenin, günün en hüzünlü saatlerini yaşadığı sabahına bir tazeliğin girmesinin, belki de başka şeylerin şaşkınlığı.

Saime ise, babasının lanetinden bir türlü kurtulamadığı, düşmanca duygularla kuşatıldığı o kasabada geçen yalnız günlerinden sonra ilk kez bir dost bakışla karşılaştığı için, rahatlamıştı. Şaşkın asla değildi o. Artık hiçbir geminin uğramadığı antik bir limana sığınmış gibiydi. Eski, belki de çoktan batmış gemilerden kalan yıpranmış bir iskeleye bile olsa, bağlanıvermişti işte. Bıraksalar taze çay kokusunun buram buram doldurduğu, çiçekli örtülerin kapladığı o küçücük odada büzülür, günlerce, saatlerce, haftalarca kımıldamadan oturabilirdi. Bir fincan çay ile bütün günü geçirebilirdi. Duygularını hiç belli etmeksizin,

"Bir sigara içebilir miyim?" dedi.

Enver Bey gülümsedi.

"Çok sigara içiyorsun... uz."

"Bunu da mı söylediler?"

"Hayır. Kimse bir şey söylemedi."

Cam tabak içinde ince belli çay bardağıyla şekerliği Saime'nin yanındaki ahşap sehpaya bırakırken pencereyi gösterdi Enver Bey.

"Biz karşı karşıya oturuyoruz."

Saime çaya uzanmıştı ki, bir eli çay tabağında, durakaldı.

"Beni görüyor muydunuz?"

Enver Bey dünyanın en olağan şeyiymiş gibi, yıllar boyu

sakladığı sırrını bir çırpıda açıverdi.

"Benim bir dürbünüm var."

Saime bu kez gülümsemedi.

"Bana mı bakıyordunuz?"

"Size... yani sana, sen diyebilirim değil mi? Ne de olsa öğrencim sayılırsın, öğrencim olmadın ama, ben de hocaydım o sırada. Hep hocaydım ben. Senin buraya geldiğin gün emekli oldum. Söylediler mi?"

Saime başını salladı. Şu dürbün ne biçim işlere alet olmuştu, öğrenmek için bir meraktır düştü içine. "Dürbünle beni görüyor muydunuz?"

"Gözetliyor muydum diye soruyorsun, değil mi? Seni gözetlemek değildi niyetim. Önceleri kimi gözetlediğimi bilmiyordum bile. Bu evde yalnız kalıp sıkıldığımda, dürbünümle etrafa bakar, eğlenirim. Eski bir dürbündür ama kuvvetlidir. Bütün kasabayı görebilirsin bu evden. Bazen, hava güzel olduğunda, yıldızlara da bakarım. Her zaman değil tabii. Bir ay kadar önce, emekli olduğum gündü, eve döndükten biraz sonra, akşam çökerken, babanın evinde pencerelerin, kapıların açılmış olduğunu gördüm, merak ettim. Aylardır hareket yoktu evde; biliyorsun herhalde. Hep düşünüyordum o evin hali ne olacak diye. Baktım ki sen gelmişsin. Yani, sonradan, kasabalıdan öğrendim sen olduğunu, yalnız olduğunu da. Canım sıkıldıkça, orkidelerden boş vakit kaldıkça, baktım sana. O sırada farkettim ki çok sigara içiyorsun. Ne zaman sizin eve çevirsem dürbünü..."

Mahcup bir gülümseyiş, ardından öğretmence bir azarlama sanki:

"...baca gibi tütüyordun."

Enver Bey kimbilir kaç haftadır ilk kez hiç duraklamadan konuşuyor, hem de kendinden söz ediyordu. Saime'nin tam karşısına, pencerenin kıyısındaki sedire oturmuştu. Işık vuruyordu arkadan; çehresi gölgeler içindeydi. Saime onun

göz kıyılarındaki çizgilerinin neredeyse görünmez hale geldiğini düşündü. Bir ışık oyunu muydu? Enver Bey çocukça bir coşkuyla, eski bir dostuna anlatır gibi anlatıyordu yaramazlıklarını. Çayını eline almış, elinde unutuvermişti. Kendini kaptırmıştı kendi anlattıklarına. İtiraflardı bunlar, ama Saime itiraf olduğunu farketmedi. Enver Bey de itiraf mış gibi söylememişti zaten. Sıradan bir sohbetin içinde gibiydiler. Saime ince belli bardağından çayını yudumlarken, yıllardır yaptığı bir şeyi yaparcasına rahatlıkla dinliyordu Enver Bey'i.

"Bunu bana biri daha söylemişti" dedi, dalgın. "Baca gibi tüttüğümü yani. Doğrudur. Bazen üstüste sigara içerim. Ama bazen de unuturum, saatlerce aklıma gelmez sigara. Şu sıralarda biraz gerginim. Belki ondan. Çok fazla içiyorum."

Enver Bey babacan, dikkatle baktı ona.

"Bak, benzin sararmış. Burada, açık havada, biraz daha yaşayınca göreceksin; pembeleşir tenin. Biraz da azaltırsan şu mereti. Şehir hayatı başka, burası başka."

Saime gülümsedi.

"Siz hiç değişmemişsiniz."

"Değişmemişim, öyle mi? Değiştim, değiştim. Kaç yıl geçti aradan."

"Çok üzüldüm... şeye" dedi Saime.

"Karımı duydun demek. Daha yılı dolmadı."

Suskunluk kapladı ortalığı.

Enver Bey ayağa kalktı.

"Bir çay daha içer misin...iz?"

Bir büyü ise o dakikaya kadar sürüp gelen, ansızın bozuluvermişti. Saime huzursuzca koltuğunda dikeldi.

"Ben... sizi çok rahatsız ettim. Aslında sizi ziyaret etmek istiyordum tabii ama, nalbur dedi ki..."

Merakla baktı Enver Bey. Saime de ayaklandı.

"Çiçek dikmek istiyordum bahçeye. Kasabada çiçekçi yokmuş. Sebze fidesi de bulamadım, çiçek de. Nalbur dedi ki..."

Gülümsedi. Ama biraz önceki gibi bir gülümseme değildi. Nezaket, biraz utanç. Bir şey isteyecek olmanın tedirginliği.

"Bu kasabanın çiçekleri sizden sorulurmuş."

Alçak sesle birkaç kelime konuşarak Enver Bey'in serasına geçtiler. Birkaç sakız sardunyası, birkaç ortanca, değişik, iri çiçekli begonyalar, koyu kırmızı iki gül fidanı, Enver Bey'in çok sevdiği vapur dumanı çiçekleri, sebze fideleri seçtiler. Enver Bey onları küçük naylon torbalara tek tek yerleştirdi. Biraz da gübre koydu başka bir torbaya. Saime kimilerini gazete kağıtlarıyla sardı. Enver Bey irice bir karton kutu buldu. Paket hazırlanmıştı.

Saime evine doğru yürürken eğlenceli bir misafirlikten dönmek istemeyen çocukların hüznü içindeydi. Tadı damağında kalmıştı, ama neyin? Doğru dürüst sohbet edememişlerdi ki. Hâl-hatır bile sorulmamıştı. Aslına bakılırsa Saime Enver Bey'in suratını dikkatle inceleyememişti bile. Neydi o terkedilmişlik duygusu, o yarıda kalan şey, hevesi kursağında bırakılmış gibi küskünlük?

Birkaç hafta sonra, sıcakların azıttığı, yaz mevsiminin kasabayı iyice tembelleştirdiği bir cuma sabahıydı. Güneri Bey dükkânı yeni açıyordu ki, kapıda belirdi Enver Bey. Şaşırmadı dersek yalan olur. Onun bildiği Enver, sabah çayını ahkâmıyla içer, ondan sonra ortalığa çıkardı. O da, çıkması gerekince. Yoksa, zor kullanmak gerekirdi serasından, çiçeklerinden uzaklaştırmak için. Hem de o sıcakta. Hadi hayırlısı!

Güneri Bey'in canı sıkılıyordu. Okullar kapandıktan sonra işler gittikçe kesatlaşırdı. Bir-iki resmi kağıt, birkaç tükenmez kalem, kasabalının eline zorla tutuşturduğu birkaç kitap dışında, günlerce hiçbir şey satamaz, bütün gün boş

oturduğu bile olurdu. Enver Bey,

"Güneri, canım sıkılıyor" dedi, yekten.

Güneri Bey ise,

"Vallahi, benim de" diye cevap verdi.

Ne diyecekti ki? Öyleydi işte. Güneri Bey arkadaşının her zamanki yakın ilgisini, "Hayrola yahu?" demesini beklerken, Enver Bey dalgın bir hareketle sandalyeyi çekip oturdu.

"Bir çay söyle bana!" dedi, emredercesine.

Güneri Bey içinin sıkıntısını bir süre olsun dondurup en soğukkanlı sesiyle seslendi çaycıya.

"Komşu, Enver Bey'le bana birer demli gönder."

Bir süre sessizce oturup çaylarını yudumladılar. Güneri Bey bir çay içimi süresince düşünüp anlamıştı ki, Enver'in derdi kendi mevsimlik sıkıntısından büyüktür. Arkadaşın, hem de Enver gibi biri, şu durumda ise kendi derdini unutmak gerekir. Bekle bakalım ne diyecek Enver Bey. Yok, sesini çıkarmaz, sıkıntısıyla başbaşa kalmaya karar verir çekip giderse, akşam evine bir ziyaret bahanesi uydurup işi kurcalarsın, çıkarırsın meydana.

Sonunda Enver Bey'in dili çözüldü.

"Şu Saime meselesi..." diye başladı.

Güneri Bey belli etmedi ama konu hiç beklediği cinsten bir şey değildi.

"Emel yani" diye düzeltti.

Enver Bey hem sıkıntılı, hem de sinirliydi anlaşılan.

"Emel... Saime, her neyse! Mesele... Bu kadına karşı niye bu kadar kötü şeyler... yani... kasabalının hali..."

dedikçe, öfkeleniyor, gümüş rengi saçların dipleri şahrem şahrem kızarıyordu. Güneri Bey elinde olmadan gerildiğini hissetti.

"Aman be Enverciim, sana ne elalemin oros..."

Cümlesini tamamlayamadı. Enver Bey öfkeyle fırladı sandalyesinden, çay bardağı bir yana, tabak başka yana fırladı.

Kaşık o sırada çıkabilecek en büyük gürültüyü koparıp mozayik zeminde tıngırdadı.

"Güneri! O zavallı kadın hakkında böyle edepsizce laflar söylemekten men ederim seni!"

Güneri Bey bir şeylerin patlak vereceğini sezmişti, ama bu kadarını da beklemiyordu. Kabak kafasından fışkıran alevleri ne yapacağını bilemeyip kırk yıllık tecrübesini Enver Bey'e karşı sabırlı olmak için ilk kez kullanarak doğruldu yerinden.

"Enver! Sakin ol. Herkes ne diyor, biliyorsun."

Enver Bey hâlâ ayaktaydı ve hâlâ öfkesi burnundaydı.

"Biz herkes değiliz. Ben Enver'im, sen de Güneri'sin. İnsanlık bu kadar kolay unutulmaz. Kim ne derse desin. Aklı selim ne çabuk bir kenara atıldı?"

Toparlandılar, kendilerine çeki düzen verdiler, oturdular. Bir süre daha sustular. Enver Bey öfkesini, Güneri Bey ise şaşkınlığını, geçirdiği sarsıntıyı yatıştırmaya çalışıyordu. Sonunda Güneri Bey tüm cesaretini toplayıp konuştu.

"Enverciim. Canını sıkan ne? Biri sana bir şey mi yaptı? Bir şey mi dediler"

Enver Bey başını kaldırıp dükkânın raflarına her zamankinden çok başka, çok zavallı, çok çaresiz bakışlarla bakınca, Güneri Bey durumun zannettiğinden de vahim olduğunu anlayıverdi. Enver Bey sadece,

"O kadın ile, benim dışımda hiç kimse insan gibi ilgilenmiyor. Ellerinden gelse öldürecekler" dedi.

Sonra, bu kez öfkesiz, ama kırgın bir sesle ekledi:

"Baksana, sen bile ağzına geleni söyleyiveriyorsun. Sen ki, insanların namuslarına dil uzatmazsın. Bir kere bile duymadım senden biraz önce söylediğin lafı kullandığını."

"Ben bir şey demedim" diye savunmaya geçti Güneri Bey, "Herkes öyle diyor. Ne bileyim?"

Enver Bey sustu. Başı önünde, düşündü de düşündü. Gü-

neri Bey ise ne diyeceğini bilemiyordu. İstiyordu ki, can dostu Enverciği bir an önce bu konuyu kapatsın, unutsun gitsin. Bu yüzden -maazallah- aralarında kırgınlık olmasın. Farkına varmadan tezgâhın tahtasına vurup kulağını çekti. Allah muhafaza! Kırk yıllık dostuyla böyle münasebetsiz bir konu yüzünden bozuşursa, dünya ahret affetmezdi kendini. Konu kendiliğinden unutulamayacağına göre, bir şeyler yapması gerekiyordu.

Dükkâna ağzında sakızıyla bir kız çocuğu girip annesinin mutfak raflarına sermek için kırmızı kap kağıdı istediğini söyleyene kadar pek fazla konuşmadılar. Yarım saat mi sürmüştü Enver'in bir türlü konuya giremeyişi, yarım asır mı? Güneri Bey mevsimlik dertlerinden tümüyle vazgeçmiş, Enver'in bu meseleye neden bu kadar kafa yorduğunu kestirebilmek için çatlatıyordu beynini. Ötekiyse, arada bir

"Ne biçim yer burası? Ne biçim insanlar bunlar?"

demiş, Güneri Bey kasabalının görüşlerini aktarmaya her kalkıştığında lafını ağzına tıkamıştı.

Güneri Bey kızı başından savınca, kararını vermiş gibi tepesine dikildi arkadaşının.

"Enver!" dedi otoriter bir sesle, "Hadi çıkalım dükkândan. Zaten iş güç yok. Hava da çok sıcak. Gidelim ayazmaya, serin serin oturalım, birer tek atalım."

İki arkadaş kasabanın sıcaktan boşalmış sokaklarından, hiç konuşmadan, ağır ağır geçtiler. Kasaba çıkışından birkaç yüz metre ileride, iri çınarların altındaki su başına varıp ahşap iskelenin üstündeki masalardan birine oturdular. Henüz öğle yemeği saati değildi belki, ama onlar yine de, çok acıkmış gibi, alabalık, patates kızartması, çoban salatası, kavun, peynir... mükellef bir sofra donattılar. Bu ikiliyi günün o saatinde su başına oturmuş içerken görmemiş olan Hamdi de coşup karısının yaptığı lahana turşusundan getirdi, bir de 70'lik Yeni Rakı'yı masanın ucuna iliştiriverdi.

Dostlukları boyunca, Güneri Bey'in kızının düğünü dışında, birlikte hiç bu kadar çok içmemişlerdi. Şuradan buradan konuşarak gidiyordu ki içki sohbeti, her zaman birkaç kadehten sonra çakırkeyf olan Güneri Bey,

"Enverciim, sevdalandın mı, ne?" deyiverdi.

Kızmadı Enver Bey. Oysa Güneri Bey laflar ağzından çıkar çıkmaz ayılmıştı. Enver'in, pek az rastladığı o öfke nöbetlerinden biri tutacak diye yüreği ağzında bekliyordu.

"Bilmiyorum..." diye başladı Enver Bey.

Sonra hikâyenin gerisi geldi. Dürbünle karşı evi nasıl gözetlediğinden başlayıp Saime ile -ona Saime diyebilen tek kişiydi- çiçek sohbetlerini, bir kez evine çay içmeye gittiğini, komşulara görünmemek ihtiyacı duyduğu için nasıl utandığını anlattı Güneri'ye. Birkaç saat süren sohbetleri sırasında, Saime şehirde geçen hayatı hakkında Enver Bey'e ilk kez açılmıştı. Şehir insanlarının nasıl acımasız olduklarını, hayatı maddiyattan başka bir şey olarak düşünmediklerini, kasabadan kaçtıktan kısa bir süre pişman olduğunu, af dilemek için babasına uzun bir mektup yazdığını, babasının cevap vermediğini söylemişti. Enver Bey şehirde ne yaptığını sormuştu, ama Saime bu konuyu hemen açmak niyetinde değildi besbelli.

"Bir başka gün anlatırım size. Söz, mutlaka anlatacağım" demiş, yine şehirden yakınmalarına dönmüştü.

Öylesine güzel bir sohbetti ki, Enver Bey hiçbir kadınla böylesine candan, böylesine keyifli -söylemesi ayıp amaböylesine erkekçe söyleştiğini hatırlamıyordu. Yüreğini yakıp kavuran, Saime'nin kıymetli dostluğunu doğru dürüst yaşayamayacağını bilmesiydi. Kasabalı mahvederdi onları. Dillerine bir düşerlerse, cehennem hayatı yaşatırdı kasabalı. Birlikte deniz kıyısında yürümeye bile çekiniyorlardı. Saime, Enver Bey'in evine her geldiğinde, lüzumsuz çiçekler yüklenip dönüyor, komşulara göstere göstere bahçeye bıra-

kıyordu çiçekleri. Buna rağmen Enver Bey'in bitişiğindeki ebe Hatice ne yapıp etmiş, kaşla göz arasında Saime'yi yolundan çevirip

"Enver Bey uyur öğleden sonraları. Rahatsız etmeyin de ne istiyorsanız bana söyleyin" deyivermiş, Saime ısrar edemeyip uyduruktan gübre istemiş, Hatice de üşenmeden gübreleri Saime'nin evine götürmüştü. Enver Bey çıkamıyordu işin içinden. Saime'yi görmek istiyordu. Onunla konuşmak, onun yüzüne bakmak istiyordu. Onun evinin kokusunu koklamak istiyordu. Karısına duyduklarından farklıydı duyguları. Yüreği sabun köpükleri gibi kabarıyor, sabahları dünyaya gözünü açtığı için coşku duyuyor, gözünü açar açmaz da Saime'yi yanında istiyordu. Engellenebilir şeyler değildi istekleri. Peki, ya kasabalı ne olacaktı? Nasıl kaldıracaktı o yaştan sonra dedikodunun ağırlığını?

Ardından da, ballandıra ballandıra, Saime'nin evinin temizliğini, düzenini, zevkliliğini övmeye koyuldu Enver Bey. Mahmut Bey'in sağlığındaki küf kokulu, derbeder, yığın yığın eşya dolu ev gitmiş, kasabanın en güzel evi gelmişti yerine. Hiçbir kadın yoktu ki o koca kasabada, böylesine zevkli şeyler yapsın evinde. Soluk almadan anlatıyor, birbiri ardına deviriyordu rakı kadehlerini. Güneri Bey bütün bunları dinlerken kendine göre bir sonuç çıkardı: Durum böyleyse, kendisinin içmemesi, sarhoş olmaması lazımdı. Enver'in hali hiç iyi değildi. İçkisine dudaklarına değdirerek dinledi Enver'i. Hiçbir şey söylemedi sayılır. Enver Bey anlattıkça açılmış, açıldıkça öfkesi dinmiş, sonunda iyice sarhoş olmuş, sayıklar gibi konuşmaya başlamıştı. Ne dediği anlaşılmaz olunca, Güneri Bey hayatında ilk kez Enverciği için yüreği paramparça, sarıldı ona, ağladılar. Hamdi'nin karısı Nazlı cama yapışmış, kasabanın saygıdeğer iki adamının rakı yüzünden ne hale geldiklerini kocasına göstererek kıssadan hisse çıkarıyordu.

Birbirlerine destek olarak, öğleden sonranın azgın sıcağında döndüler evlerine. Güneri Bey artık dükkân açacak halde değildi. Fazla içmemişti ama kafası kederden dumanlanmış, karmakarışık olmuştu. Arkadaşını evine kadar götürdü, oturma odasındaki çiçekli sedire yatırdı, adet yerini bulsun diye de üstüne ince bir pike örtüp uyuttu onu. Kapıyı çekip çıktığında şöyle bir duraladı kapının önünde, derin bir göğüs geçirip karşı yamaçtaki Saime'nin evine baktı.

"Yarabbi, sen büyüksün" dedi hafif bir sesle, "Yardım et bu adama."

Yardımın nasıl bir yardım olacağını bilmiyordu ama arkadaşı, sevgili Enverciği, bu ızdıraptan kurtulsun istiyordu. Hem de çok istiyordu.

Tüm bu olanlar, ne olup bittiği bilinmese bile, birileri tarafından görülüyor, gözetleniyordu. Enver Bey'le Güneri Bey'in ayazmada, öğle sıcağında kafayı buldukları, Enver Bey'in yıkıla devrile evinin yolunu bulamayacak hale geldiği, her ikisinin de iki gözü iki çeşme ağladıktan sonra bitkin bir halde evlerine döndükleri, Güneri Bey'in Enver Bey'i evine bıraktıktan sonra, ayazmada içtiği onca rakıyla yetinmeyip bir de Arif'in meyhanesine gittiği, üç şişe bira ile üç kadeh votka içtiği, sonunda onun da yıkılacak hale geldiği, gecenin kör karanlığında kasaba sokaklarında,

"Ah Enver, vah Enver!"

diye yanıp yakıldığı, soranlara niye yanıp yakıldığını anlatmadığı gibi üstelik Kırtıl Kâmil'i dövmeye kalkıştığı, tökezleyip yerlere serildiği, zavallı karısının adamı zorla eve soktuğu... ertesi sabah kasabanın bütün kahvelerinde konuşuluyordu. Herkes sebebini bulmuştu: Saime ya da Emel, ne karın ağrısıyla adı, o uğursuz karı!

Sıcaktan kaçmak için cumartesiyi fırsat bilip çamlık düzlüğüne ya da ayazmaya pikniğe gidenler, kamyonlara doluşup çoluk çocuk, kendilerini dalgalı denize atanlar oldu

ama işi dallanıp budaklandırmak için kasabada kalanlar yeter de artardı. Esnaf sadece Enver Bey'le Güneri Bey'i, dolayısıyla Saime'yi konuşuyordu; bu yüzden de zaten durgun olan alışveriş yaşamı hepten kilitlendi. Çevreden gelen sayfiyeciler bakkalı, kasabı, manavı kahvelerden toplayıp dükkânlarına sürüklemek zorunda kaldılar.

Her zamanki gibi erkenden kalkmıştı Saime. Çardağında çayını içti, akşam yaptığı peynirli poğaçalarını yedi. İster istemez Enver Bey'in evine ilişti gözü. Onun dürbünü yoktu, evin içindeki hareketi göremezdi ama Enver Bey'in evden çıkıp seraya girdiğini farkedebiliyordu. Hiçbir hareket göremedi. Aklında o gün Enver Bey'ye konuşmak vardı, ama elle tutulur bir sebep bulamıyordu. İkide bir karşı eve göz atarak, evinden çıkıp seraya yürüyen Enver Bey'i görmeyi ümit ederek, ev işlerine daldı. Eski bir kilimi yıkarken aklına gelen bir şey yüzünden kendi kendine gülümsüyordu. İlk görüştüklerinde Enver Bey'den dürbününü isteyecek, gerekçesini de söyleyecekti:

"Ne zaman uyandığınızı, ne zaman ne yaptığınızı göremiyorum. Siz beni yeterince gözetlediniz. Sıra benim. Verin de, biraz ben sizi gözetleyeyim."

Güneri Bey ancak öğleye doğru kendine gelebildi. Suratından düşen bin parça olan karısı birkaç acı kahve yaptı ona. Kahve fincanını önüne atarcasına koyarken söyledikleri kahveden acıydı:

"Bu yaşından sonra kendinden utanmıyorsan, bizi, çoluğunu çocuğunu, torununu düşün. Neydi o pespâye halin? Nasıl çıkacaksın ortalığa, merak ediyorum."

Fazla kulak asmadı. Tartışmaya girerse söyleyeceği her sözün, hemen o akşam, meyhanede meze haline gelebileceğini artık iyi biliyordu. Karısı bir söylerse, kasabalı bin yapar, günlerce tefe koyar çalardı. Yıllardır anlatamamıştı ka-

rısına, aile içinde olan bitenlerin evin dört duvarı arasında kalması gerektiğini.

"Zengin ağa kızı alırsan sözün bu kadar geçer Güneri" demiş, yatıştırmıştı kendini.

Bu kez de çenesini tuttu, başının ağrısını hafifletmek için iki tane aspirin yuttu, evden çıkmaya hazırlandı. Karısı sorguya başlayınca,

"Enver'i merak ediyorum. Yoklayıp gelirim" dedi, fırladı evden.

Saime öğle yemeği yemedi. Denizden esen rüzgârın tutunmalarına bir türlü izin vermediği sebzelerine küçük bir set hazırlamaya uğraşıyordu. Kasabanın ikliminin cilvelerini bilmediği için, Enver Bey'e danışmayı da akıl etmeyince, domatesleri, patlıcanları rüzgâr alan küçücük bir yamaca ekmişti. Şimdi de iki esintiden sonra boyunlarını bükmelerini engellemek gerektiğini anlamış, ama geç kalmıştı. Uyduruk set biraz ortaya çıktıktan sonra, yarıdan çoğu ölmek üzere görünen sebzelerden iyice ümitsiz olanlarını söktü, işi bitince keyfi kaçmış bir suratla doğruldu, Enver Bey'in evine bir kez daha göz attı.

Evin kapısı önündeki küçük kalabalık hemen göze çarpıyordu. Kıpırtılı bir kalabalık üstelik. Aralarında birkaç tane de kadın vardı. Saime, Enver Bey'in evine bir dakikaya yakın, gözünü kırpmaksızın dikkatle baktı, kalabalığın kımıltılarını izledi. Sonra önlüğünü, bahçe için aldığı lastik eldivenlerini fırlattı, evin kapısını çekip üstünden anahtarını aldı, karşı yamaca doğru bir koşu tutturdu.

Enver Bey'i, yatırdığı çiçekli sedirde kımıltısız bulmuştu Güneri Bey. Pencerenin dışından seslenmiş, camı tıklatmış, ilkin pencereyi, ardından kapıyı gümletmiş, ama Enver Bey kımıldamamıştı. Güneri Bey hiç düşünmeden kırdı ahşap kapıyı, içeri girdi. Neye dayanamadığı belli değil ama Enver Bey'in yüreciği dayanamamıştı işte. Bütün iyi adamlar böyle

göçüp gitseler keşke. Uykusunda rahmeti bulmuş, Güneri Bey'in yatırdığı haliyle ölüp gitmişti.

Akşamın sersemliğini üzerinden hâlâ atamamış, korkunç gerçeği algılayamamış olan Güneri Bey şaşkınlık içinde, bitişik evdeki ebeyi çağırdı. Enverciğinin ölümünü, doğumdan haberli birinden öğrenirse kabullenecekmiş gibi. Yaşamın başlangıcının sevincini yaşamış insanlar, ölümden kaçınmayı başarabilirlermiş gibi. İri kıyım ebe Hatice, yaşama aracılık etmenin kazandırdığı o kaşarlanmış haliyle, "Ölmüş işte. Kalbi durmuş. Allah rahmet eylesin" deyip komşulara haber verdi.

Saime kasabalının hiç görmediği, darmadağınık haliyle odaya girdiğinde, Enver Bey üstünde hâlâ Güneri Bey'in örttüğü pikeyle çiçekli sedirde yatıyor, Güneri Bey ise şokunu atlatamadığı ölümün çehresini görmemek için sırtını ona dönmüş, sedirin ucuna ilişmiş oturuyordu.

Bakıştılar.

Derler ki, ertesi gün sabah ezanında, kasabanın tek hastahanesinin morgunu basmış Saime. Morg bekçisi Rüstem, sık sık yaptığı gibi, bir 70'liği temize havale edip yattığından, o saatte sarhoşmuş hâlâ. Saime öyle gürültü yapıyormuş ki, kapıyı indiriyormuş. Zar zor uyanan uyku sersemi bekçi kapıyı açar açmaz Saime dalmış içeri. Bekçi neye uğradığını şaşırmış. Saime'nin ne yapmaya çalıştığını da anlayamamış. Zaten, bütün gün sarhoş dolaşıp kasabada olup bitenlerden hiç haberi olmadığından, Saime'yi tanımıyormuş bile. Saime bir tekerlekli sedye üzerine yatırılmış Enver Bey'in cenazesini, kaptığı gibi kaçırmış hastahaneden.

Derler ki, bekçi Rüstem hastahaneden cenaze kaçırmanın bir suç olduğuna çok geç karar verebilmiş. Çünkü resmi tatil günü bu kararı vermesine yardımcı olacak hiç kimse

yokmuş ortalıkta. Bekçiyi, hapisten çıktıktan sonra himayesi altına alıp işe yerleştiren savcı, arabasına atlamış, ailesiyle birlikte uzak bir yere denize gitmiş. Hastahanenin başhekimi de yıllık izindeymiş. Nöbetçi doktor dersen, Rüstem'i hiç sevmezmiş. Bir söylentiye göre Rüstem başına gelenlere lanet okuyarak, bekleyeceği bir cenaze olmadığı için memnun bile olup Saime ile merhum Enver Bey hastahaneden çıkar çıkmaz yatmış, kim bilir kaç saat daha uyumuş. Öğleden sonra, üstelik günlerden pazar olduğu için zorlukla, kasabanın jandarma amirini bulmuş. Suçu haber vermiş. Jandarma amiri ise, akşam akşam deli bir kadınla bir cenazenin aranamayacağına karar vermiş, işi ertesi güne ertelemiş. Bu arada Güneri Bey jandarma çavuşunu dövmeye kalkmış. Karısı araya girmiş de Güneri Bey hapse girmekten kurtulmuş.

Tuhaf ama, derler ki, Saime ile Enver Bey'in tekerlekli sedye üzerindeki cenazesinin kasabadan geçişini kimse görmemiş. Bir pazar sabahı, ezan vakti, kimseler yokmuş demek ki kasabanın sokaklarında.

Kimsesiz bir kadınla kimsesiz bir cenazeyi aramaya bir jandarma çavuşuyla iki er gönderdiler. Aranacak fazla bir yer de yoktu, çünkü Hamdi'nin karısı Nazlı, tavukları yemlemek için bahçeye çıktığında onları patikadan geçerken gördüğünü iddia ediyordu. Pazartesi günü on biri yirmi sekiz geçe, ayazmadan bir kilometre kadar güneye doğru, bir böğürtlen yumağının dibinde, mendil kadar bir yeşilliğin ortasında buldular, Enver Bey'in cenazesi ile Saime'yi. Saime küçücük bahçe çapasıyla çukur kazmayı sürdürüyordu. Jandarma çavuşu tüfeklerini doğrultmuş olan iki jandarma erine "geri basmalarını" söyledikten sonra usul usul yaklaştı Saime'ye.

Egeli bir gençti jandarma çavuşu Gökhan. Kasabanın de-

dikodularını dinler, ama bulaşmazdı. Olan bitenleri uzaktan da olsa izlemişti. Enver Bey'le birkaç defa orkide sohbeti bile yapmıştı. Kimseye zararı dokunmayan Saime'den kasabalının ne istediğini anlayamayan tek tük kişiden biriydi. Çünkü Mahmut Bey'i tanımazdı, güzel giyinen, güzel kokan, güzel bakan kadınları ise -elinde olmadan- pek severdi.

Saime'nin yanına diz çöktü Gökhan. Yumuşacık bir hareketle omuzuna dokundu.

"Tek başınıza kazamazsınız o çukuru" dedi.

Ortalık öyle sıcaktı ki... Gökhan'ın kaba kumaştan üniforması ıslak ıslak yakıyordu tenini. Alnındaki ter damlacıkları ise yalnızca sıcaktan değil, Saime'nin hali yüzünden duyduğu telaştandı. Saime konuşmadı. Gözyaşları bir yandan, ter bir yandan, ıpıslak olmuştu Saime'nin çehresi. Gözleri ağlamaktan şişmiş, küçülmüş, saçlarının içine topraklar, çalılar doluşmuş, bir gecede yabanıl bir hayvan haline gelivermişti sanki.

Gökhan, Saime'yi bir çocuk gibi okşayarak, onunla birlikte ağlamaklı, omuzlarına sarılmış, neredeyse kucağına almak üzere, avuta avuta kasabaya yöneldi. Cenazeyi ise, korkularından betleri benizleri atmış iki tıfıl er, kimi zaman tekerlekler kimi zaman da eller üzerinde taşıdılar Saime'yle Gökhan'ın peşlerinden. Ayazmadan biraz önce Güneri Bey karşıladı onları.

Derler ki, Güneri Bey o sabahın kör karanlığında Saime'nin evine girmiş, nesi var nesi yok toparlamış, valizlere tıkıştırmış. Sonra, kırk yılda bir kullandığı, pek kıymetli 54 model Desoto'sunu sarmaşıklı kameriyenin altından çıkarmış, Saime'nin valizleriyle birlikte ayazmanın önünde nöbete durmuş. O kadar heyecanlıymış ki, Nazlı'dan bira üstüne bira istemiş, üstelik Nazlı'ya "Hamdi" diyormuş, her

seferinde "Hamdi kasabaya indi" lafını da duymuyormuş, hem de bardaktaki birası bitmeden yenisini ısmarlıyormuş. Kendinde değilmiş besbelli. Güneri Bey Enver Bey'in sedyedeki cesedine sarılıp sessiz sedasız ağlarken Nazlı da Saime'nin yüzünü gözünü yıkamış. Kasabadan birkaç kişinin olan bitenleri görmeye gelmesi üzerine, Güneri Bey Saime'yi arabasına attığı gibi, çekmiş gitmiş.

Gökhan ile iki er, önlerinde cenaze, arkalarında meraklı kalabalıkla kasabaya dönmüşler.

Derler ki, bir daha gören olmamış Saime'yi. Güneri Bey birkaç gün sonra kasabaya dönmüş. Döner dönmez karısıyla esaslı bir kavga edip evi terketmiş. Enver Bey'in evine yerleşmiş, serasına, orkidelerine bakar olmuş. Dükkânı tahliye etmiş, kıymetli arabasını şöför Turgut'a satmış, birkaç kuruş parasını bankaya yatırıp münzevi yaşamış. Kasabanın delisi Tosbağa Tosun dışında kimseyle ahbaplığı kalmamış. Alışverişini, bahçıvan çıraklığını Tosun yapar olmuş.

Enver Bey'i kasaba mezarlığına, karısının yanına gömmüşler.

1994-1996, İstanbul-Bodrum

Arkadaşlık

Bir gün birbirimizi, başka bir aynada, alışmadığımız bir çehreyle göreceğimizi hiç aklımıza getirmeden yıllarca arkadaşlık etmiştik. Aramızdaki ilişkiye "arkadaşlık" diyorlardı. Biz de böyle biliyorduk.

Sık sık görüşürdük; çoğu planlı, amaçlı görüşmelerdi. Ortak ilgi alanlarımıza giren o kadar çok şey vardı ki... Görüştüğümüzde hiç boş geçmezdi zaman. Aylaklık, boşluk, başkalarıyla yaşadığımız şeylerdi. Her karşılaşmamızda bir laf rüzgârıdır eserdi aramızda. Kavga etmek bile vardı sonunda, ama aldırmazdık. Ilık rüzgârımız dindiği yerden başlardı hep.

Bir akşamüstü, iş çıkışında, kentin kalabalık bir meydanında karşılaştık. Körü körüne koşturan insanların saatiydi. Yorgundum; hava pek sıcak ve insanlar çok soğuktu. Canım sıkılmıyordu; çünkü canımı beklenmedik bir biçimde sıkacak kadar özellikli olaylar yaşamadığım, zaten sıkıcı bir dönemdeydim.

Meydanın bir köşesinde karşılıklı geldiğimizde sıcak, sevecen selâmlaştık. İşinden çıkmıştı o da. Yorgundu besbelli.

Yine besbelli, evine gidiyordu. Mutlu, düzenli, güven içindeki evine, içine kimseyi almak istemediği tek kişilik sığınağına. Yıllardır bilirdim o düzenini, öz güvenini, bozmak istemediği dengesini. İki-üç laf ettik, sıradan.

Birden, bir başkasıymışım gibi, tuttu kolumdan. Tanımadığım gözlerle yüzüme baktı. Bakışlarında ne istediğine dair bir belirti yoktu.

"Canın bir yudum bir şey içmek istemiyor mu?" dedi.

Hayır, canım bir yudum bir şey içmek istemiyordu; çünkü o yudumun alındığı yerlerde bulunmak istemiyordum.

"Çay içelim. Deniz kıyısında. Neresi olursa olsun" dedi.

Kıyısı boldu kentimizin. Suyun ağır ve yorgun akışını seyrederek çay içtik. Akşamüstü ışıkları olağanüstü güzeldi. Yazılmamış şiirler uçuştu havamızda. Söylenmiş, unutulmuş, ya da az hatırlanmış güzel sözleri andık. Yıllardır, fırsat buldukça yapardık bunu.

Deniz, her zamanki gibi sabırlı, ağır kıpırtılarla akıyordu önümüzden. Güneşin son ışıkları karşı kıyının camlarında ebruli cilveler yapıp dans ederek soldu, gitti. Kent günlük yaşamını gecelik yaşamına çevirmeye hazırlanıyordu ve kimsecikler olacak biteceklerin farkında değildi ve dünya sanki, her zamanki gibi, nasıl gerekiyorsa öyle dönecekti yörüngesinde. Kısacası, her şey, kimselerin haberi olmadan olup bitecekti. Ve ben bunu olup bitmeden önce bilmek zorundaymışım meğer ve buna rağmen aldırmamalıymışım olacak biteceklere. Ya da olacak ve bitmeyeceklere.

Bir de baktık ki, suskunlaşmışız. Suskunluğun sebebi ne olmuştu, bilmiyorum. Sözcükler yetmiş ve bitmiş gibiydi. Günün ışıkları gibi, kendiliklerinden, pek de doğal, tükenivermişlerdi. Birbirimize yetmiştik iyice; yeni bir özlem kapıya dayanmıştı işte. Sözcükler birer sığınaktılar belki de. Sığınmak gerekiyorsa ille de, şimdi neye sığınacaktık? Ta diplere saklanmış arkadaşlık. O da neyin nesiydi?

Elini gördüm karanlıkta. Boşlukta aranıyordu. Değmek için yanıp tutuşuyordu.

Elimi uzattım boşluğa doğru. Herhangi bir noktaya doğru. Elini uzattı o noktaya değmek için. Elbette ki değemedi. Elim eline istemediğimiz bir noktada değdi. Bunca yılın istemleri öldürücü bir güçle çarpıverdi ikimizi.

Elele tutuşup yıllardır baktığımız bir şeye başka gözlerle bakmaya başlamış olmalıyız. Kimse bilmiyor o sırada ne olduğunu. Hele biz, hiç bilemedik. Başkasının görebileceği en basit bir şeyi biz hiç görmedik.

Elim eline değdiğinde bambaşka bir koku çarptı burnuma. Tanımaya çalıştığım bir kokuyu anımsatıyordu. Belki de o en sıradan arzunun kokusuydu. Adını koyamıyordum, ama iyice tanıyordum. Gözüm gözüne değmesin diye uğraştım mı? Bilmiyorum. Tek bildiğim, her zamanki "biz"in dışında, başka bizlerin katıldığıydı aramıza. Gövdelerimiz yüzyıllardır bildiklerini anımsatıyor, biz bildik "biz"i savunuyorduk. Arzular bilinçle boğuşur, geçmiş, o an ve gelecek alt alta üst üste güreşirken, hâlâ elele tutuşuyorduk.

Aramıza çaycı girdi birdenbire. Ellerimiz ayrıldı. Bir çaycıdan utanacak kadar garipti ellerimiz. Sanki bizden izinsiz bir şey yapmışlardı ve onları ilk fırsatta cezalandıracaktık.

Yürüyüşe geçtik, suların aktığı yönün tersine. Karanlığı sevecen bir palto gibi giymiştik. Isıtıyordu arzularımızı ve ellerimiz yine buluştu.

Sessiz ama suskun değildik. O güne kadar kullanmadığımız bir dil bulmuştuk ve yine durmaksızın konuşuyorduk, ses çıkarmadan. Bu kez tanımadığımız türden bir kavgaya varabilecek kadar şiddetliydi konuşulanlar. Korku yüreğimi boğabilirdi, eğer gövdem çarpıldığı elektrikten tiril tiril titriyor olmasaydı. Keşke hep böyle yürünebilse, diye düşünüyordum, ama olabilecekleri düşlemeye cüret edemediğimden bir heyecandır kaplıyordu içimi. Kısacası, ne yapa-

cağımı, ne halde olduğumu bir türlü kestiremiyordum. Tek bildiğim, dünyanın doruğunda uzun bir yürüyüşe geçtiğimiz, bütün doruklar gibi bunun da her an sona erebileceğiydi. Kimse durduramazdı böyle bir yürüyüşü, ama ne yazık ki doruklar sınırlı olurdu. Duracak mıydık? Yoksa yürümeyi sürdürüp düşecek miydik?

Ne zaman el salladı, ya da işaret etti ve ne zaman durdu o taksi önümüzde, bilmiyorum. Yol verdi bana; taksiye bindim. Elimi bırakmamıştı. Şöföre adresi söyledi. Artık nereye gittiğimizi biliyordum.

Evine, ilk kez, elim eline hapsolmuş olarak giriyordum.

Gizlice, elele, duman gibi geçiverdik koridordan. Akşam geride kalmıştı. Gece yeni bir güne gebeydi artık. Sonra sabaha kavuşacaktık. Sabahı birlikte karşılamaya hazırdık, ama her şeyi enine boyuna konuşan biz bunun nasıl olacağını hiç konuşmamıştık. Suskun geçtiğimiz koridorun ucundaki kapıyı açacaktık, birlikte sabahlayacağımız bir geceye mi başlayacaktık? Nasıl?

Işıkları yakmamıştı. El alışkanlığıyla buldu kapının tokmağını, kapıyı usulca açtı. Çıt çıkmamıştı. Kimse sezmemeliydi birlikte geceye girdiğimizi. Tepeden tırnağa yasaktık, belki de günahın ta kendisiydi halimiz.

Koca bir yatağın aç bir çocuğun ağzı gibi beklediği, Boğaz'a bakan kocaman odanın içine yumuşacık çekti beni. Karanlık bizden yanaydı. Elimden tutuyordu hâlâ; yaklaştım ona; gövdelerimiz, o güne kadar hiç olmadığı gibi, bitişti. Teni, gövdesi, karanlığın içindeki nefesi nasıl da çekiciydi ve işte... Arkadaşlık iflas mı etmişti?

Ayrılmamak için elimizden geleni yapmak istercesine yakınlaşmıştık.

Yatak bekliyordu.

Kutsal diye katlayıp bir köşeye koyduğumuz o beraberliği, insanlık yaratıldığından beri yaşanagelmiş olan sıradan

bir cinsellikle değiştirecek miydik, yoksa bir şeyler eklenecek miydi aramızdakilere? Bildik, tanıdık, sevgili bir varlığın dokunulmadık -sanki dokunulması yasak- güzelliklerine susamış iki kişiydik.

Elim hâlâ eline hapsolmuş, gecenin ışıklarında yüzünü arasam mı, aramasam mı, diye düşünüyordum. O bildik yüzü görmek istiyordum. Hiç bu kadar istememiştim gözlerine dalıp gidivermeyi.

Henüz değmediğim yatak ateş gibi yakacaktı, biliyordum. Bir yerlerde gürül gürül akan bir su olacaktı. Kızışan yüreğimize, terleyen bedenimize serinlik verecekti, şimdiden beklediğim bir başka anda. Yıkanacak, paklanacak, serin sularda kendimize dönecektik.

Nasıl da bir anda çıplak kalıverdi ayaklarım? Çıplak ayakla yumuşacık, sıcacık halıya bastım. Eğildi, bileklerimi tuttu. Başını okşadım. Demek o zamana kadar hiç okşamamıştım. Ellerim çocuk gibi sevindi. Hiç incitmeden birbirimizi, dışarının ışıklı karanlığına doğru yürüdük. Bir daha geri dönülmeyecek olan o geceye bir kez daha baktık. Omuz omuza, el ele, kıpırdaştık. Artık durgunlaşmıştı her şey. Olacak bitecekler, usul usul, ama dört nala, çılgın bir ritmde, ama aklıbaşında, olup bitiyordu.

Karanlık, gözbebeklerindeki ışığı duyurdu bana. Gülümsedim karanlığa. Yumuşacık kumaşlara da gülümseyerek değdim. Bakışları hâlâ ışıklıydı.

Mutluydum, ama umutlu asla olamazdım. Biliyordum coşkunun sonrasını.

Sabah, akıllı bir güneş uyandıracaktı bizi. Uyandırmaktan bıkmayan ışıkları doygun, esrik, uzanıp kaldığımız yatağın bir köşelerinde bulacaktı mahmur gözlerimizi. Sulardan yansıyacak, göz kapaklarımız aralanıncaya dek kıpırdaşacaktı çehrelerimizde. Gözümü açacak, çocuksu çehresine bakacaktım. Mutlaka uyuyor olacaktı. Belki huzursuz-

ca kıpırdanacak, belki dönenecek yerinde, kolunu üstüme atacaktı. Onu hiç sarsmadan, uykusunu açmadan usulca sıyrılacaktım yataktan. Bir esinti gibi ürpererek gidecektim. Gözünü açtığında, yıllardır tanıdığım dinginliğini yitirmemiş olarak yeniden güne başlayacaktı. Kırışık çarşaflarda birazcık kokum kalacaktı, hepsi o kadar. Tanırdı zaten kokumu. O bildik, tanıdık ortamında, her zaman yaptığı her şeyi yapmaya koyulacaktı. Her zamanki görüntüsüne bürünecek, beni hiç aramayacaktı gün boyunca... belki günler boyunca.

Sonra belki, başka bir gecenin bilinmedik bir saatinde, bilinmedik bir nedenle birbirimize bakacak, belki değecek, belki yine -henüz alışmamış olacağımız- bir ürpertiyle titreşecektik. Belki yeni bir özlem biriktirecektik. Ve belki, yine bir duman gibi, bir delikten bir başka sabaha doğru süzülecektik.

1994, İstanbul

Nihavent Ayışığı Sonatı

On dördüne basalı topu topu beş-altı saat geçmiş, cilveli sularda kendi yansımasını seyrede seyrede iyice şımarmış Akdeniz mehtabının önünden o küçücük bulut ağır aksak geçerken çok şey oldu.

İki erkek, iki kadın, hepsi de sarhoş dört kişi kıyıdaki barın kapısından yıkılarak girdiler. "Bar" dedikleri birkaç yıl önce kışları keçilerin sığındığı taştan bir kulübecikti ve bu dört duvar arası ansızın öylesine kıymete binmişti ki, yaz başlarında kara bıyıklı iki adamın minibüs durağında birbirlerini bıçaklamalarına neden olmuştu. Bıçaklanmış olmaktan şikayetçi değildi ikisi de ve haber geldiğinde uyuklayan jandarma eri Dursun, yaz günlerindeki kadar ısıran güneşin altında boş yere koşturduğuna sinirlenerek, söylene söylene dönmüştü hastaneden. Terhisine şunun şurasında iki ay kalmıştı ve tezkereyi alır almaz, memleketi filan iplemeden, saçlarını uzamaya terkedip mavi suların kıyısında yanık kalça seyretmeyi, sonra da yanık kalçalardan birine ilk fırsatta elinden geleni yapmayı düşlemekten kasıklarına ağrılar girer olmuştu. Birbirlerini bıçaklayan iki

adamın bıçakları bırakıp el sıkışarak ortak oldukları barda bekçilikle fedailik arası bir şey yapıyordu şimdi. Saçları epeyce uzamış, ama ağzına layık bir parça o güne kadar kısmetine düşmemişti. Mehtabın o minicik bulut yüzünden hafifçe kardığını farketmedi bile; çünkü yalınayak kumsaldaydı ve birlikte geldiği adamdan hoşlanmadığı belli olan o çıtırdak Rus kızının peşinden, herhalde teselli amacıyla, bir heves, koşturuyordu. Kız, peşindeki maratonu farkedince, durup uzun lepiska saçlarını sallayarak geri döndü, kara kedilere yakışır parlak elâ gözleri mehtabın ışığını bastırıp Dursun'u cayır cayır yaktı. Kızı kolundan tuttuğu gibi koyun en gürültülü "café-disco"suna soktu; kendilerinden geçercesine tepinip dünyanın bütün seslerini unutmaya koyuldular.

İri gözlü, kara saçlı, ince parmaklı Nevra o güne kadar birçok erkeğin tenine değmişti, kime neresinden değileceğini iyi bilirdi. Kabak kafalı da olsa, delikanlı bakışlarıyla bir çırpıda aklına girmiş olan erkeğin göğsüne ilk kez ince parmaklarının uçlarını dokundurarak, göz gözü görmese de,

"Gözlerine bakıyorum da... Seni sanki yıllardan beri tanıyormuş gibiyim" dedi.

Göğsündeki incecik parmaklardan elektriklenen, orta yaşı biraz geçmiş, ayyaşlığı yüzünden deniz kuvvetlerinden atılıp boşta kalınca kendini yat kaptanı ilan etmiş Kenan ise, birkaç gece öncenin başarısız yatak serüveninden kalan ekşi duyguyu bir daha yaşamamak için, elindeki içki kadehini bara bıraktı, içinden o gece asla içmemeye yemin ederek ince parmaklı kadının dizinin hemen üstlerinde bir yere koydu elini. Kuvvetini kadının bacak aralarına göndermek ister gibi, sıkıca kavradı bıngıl bacağı. Mevsim başından beri eşcinsellerin kendine nasıl sarkıntılık ettiklerini anlatıp duran geniş omuzlu, pazısında olağanüstü büyüklükte bir yonca döğmesi olan barmen Sahir barın başındaki

muhabbetin "muamele"ye doğru gittiğini anlar anlamaz, aşıkların dalgasına taş atmak istercesine, kliplerinde var gücüyle koşup duran ince bıyıklı şarkıcının en sevilen şarkısının sesini iki misli artırdı.

Rus kızının kavalyesi Mahmut, Kenan'ın tanıştıktan birkaç saat sonra, şıpın işi, karının bacağına yumulmasına, yanındaki kaprisi bol amatör orospunun da kendini ay mehtabına atmasına kızıp duble viskisini aldı, hiç tanımadığı üç kızın yanına, hasırların üstüne oturdu. Kızlardan birine hafifçe yanaştı, kadehini uzattı. Kız, suratında hiç de fena olmayan bir sırıtışla, ne idüğü belirsiz bir sıvıyla dolu kadehini uzatıp tokuşturunca, hasırın üzerine iyice yayıldı. Kız, müziğin yaygarasında kaybolup giden birşeyler söyleyerek, gökyüzünü gösterdi. Tekerlek gibi mehtabın önünden kıl bir bulut geçiyordu. Mahmut cebindeki tabancayı, kimseyi huylandırmamak için çaktırmadan, öte yanına geçirip kıza iyice yanaştı, mehtap bahanesiyle sırıtarak o tombul, güneşten taze domates gibi gerilmiş yanağa bir öpücük kondurdu.

Kıyı kahvesinin turizm meslek lisesinin son sınıfından kopup kendini kıyılara atmış genç garsonu Hüseyin, saçının o gün ördürdüğü lülesini herkesin görüp beğenmesini istercesine, durmadan başını sallayarak, en sevdiği masaya kahve ile konyak götürdü ve uzun saçlarında en az yirmi tane incecik, üstelik bol boncuklu örgü olan pek sarışın kıza bakarak iç geçirdi.

Beyaz şortlu, beyaz spor ayakkabılı, bir aydır nice zahmetlerle edindiği yanık tenini belli etmek için sabahtan beri ne yapacağını bilemeyen, her saat omuzları açık beyaz bir tişört ile dolaşan, sarı permalı saçlı Mahinur, limandaki guletlerin birinin tek canlısı olduğunu zannettiği kaniş köpekle ahbaplık etmek isterken, yosun tutmuş taşlarda kayıp suya düştü ve gürültü üzerine aslan yelesi gibi saçlarını

savurarak koşup gelen teknenin miçosu Hasan onu sudan çıkarıp güverteye aldı, eline kocaman bir bornozla tekne sahibesi Güzin'in kadife havlusunu tutuşturdu, sonra da ortalığın mehtaba rağmen yeterince aydınlık olmayışına eseflenerek gözlerini kocaman açıp burnu dibine düşen bu kuyruklu yıldızı seyretmeye koyuldu. Geceleri karaya ayak basmamaya yeminliydi Hasan. Son çıkışında iri yarı haline aldanıp fena halde erkekçe bir döğüşe katmışlardı da onu, çocuksu yüreği yumruk atmasına izin vermeyince "ibne" diye alay etmişlerdi ardından. Gitar çalmak isterdi Hasan, ama parası yetmediğinden mandolinle idare ediyordu. Kıvırcık sarı saçlı Mahinur havlu kullanacağı yerde mehtaba Temmuz güneşi gibi davranıp saçlarını gecenin yeline teslim edince, Hasan büyülenmiş gibi hücremsi kamarasına koştu, mandolinini kaptığı gibi kadının karşısına çöktü. Bir çöktü ki, ne görsün? Kıvırcık kadın omuzları açık beyaz tişörtü çıkarmış, bornozu divan gibi kullanıp üstüne yan gelmiş yatmış, askısız sutyeni ile mehtabın ışığında bir heykel gibi duruyor. Hasan'ın mandolini, ansızın şeytanın eline düşmüş gibi, tarihindeki en yanık sesleri çıkarmaya başlayıverdi.

Gencecik, tecrübesiz Hatice, her köşesinden başka bir müziğin yansıdığı koyun ta ucundaki hortlak gibi kayalıkların kuytusunda, İstanbulluları üç-beş koy dolaştırıp mavi yolculuk yaptırdığını söyleyen Ali'nin teknesinde geceleyip tatillerini ucuza getirmeye çalışan üç delikanlıdan en gencinin altında kızlığını kaybediverdi. Üstelik yepyeni, biricik bikini mayosunu giymişti. Anasının öfkesine aldırmayıp tek parçalı mayodan bikiniye geçmeye semt pazarında karar vermiş, topladığı tüm parayı bir spor ayakkabı fiyatına satılan, varla yok arası, cırlak pembe bir kumaş parçasına yatırıvermişti. Güneşin altında kahve fincanı kadar ümit veren göbeciğini sergiledikten sonra, içi mi kızışmıştı nedir,

anasıyla teyzesini kandırıp tek başına salınmaya çıkmıştı işte. Bütün niyeti mehtap ışığında gözüne bir macera tüneli gibi görünen kumsalda elele yürüyüşe çıkmaktı gözleme yerken tanıştığı, kıvır kıvır saçlı, boncuk gözlü çocukla. Mehtap yükseledursun, ne aralık çıktılar tekneye, ne aralık içti o kadar viskiyi, ne aralık teknenin kıçındaki mehtap ışığından kurtulabilmiş gölgelikte Emre onu devirdi muşamba kaplı yastıkların üstüne, farkına bile varmamıştı. Kıkırdayıp durmuştu. Mehtabın acı mavi ışığında kapkara duran kan lekesini görünce miyavlar gibi ağlamaya başladı. Erkekliğinin başlarında bu tür bir kazayla karşılaşınca ne yapacağını bilemeyen Emre ise ona sarıldığı gibi sulara atladı. Kahkahalar hıçkırıkları bastırdı, koyun öte yanından duyulur oldu cilveleşmeleri.

Orta yaşı biraz geçmiş, göbeğini uzunca bir tişörtün altına ustalıkla gizleyecek kadar akıllı, seyrek saçlı adam, yakamozları katlettiği için gözüne hiç sevimli görünmeyen cayır mehtabın ışığından kaçmış gibi, bir ılgın ağacının dibinde oturuyordu. Yememek için o kadar kararlıyken, bibere boğulmuş köftenin yanında görünce zeytinyağının buram buram kokusuna dayanamayıp bir tabak dolusu soğanlı ve maydanozlu piyazı gövdeye indirdiği için kendinden nefret ediyordu. Kendinden nefret ettiğini belli etmemek için de yıllar önce hayran olduğu kızıl-kumral saçlarını birkaç yıldır platine sarıya boyayan karısının "artık dönelim" teranesini bahane ederek küçük bir kavga çıkarmış, avuntu olarak yalnızlığın ona ne kadar iyi geldiğini düşünüp konyak içiyordu.

Küçük bulut, mehtabın önünden salınarak geçişini bitirir bitirmez, işini yapmış olmanın rahatlığıyla laciverdin açığından koyusuna süzüldü, görünmez oldu.

Koyun en şık lokantasının önündeki kedi Sipsi, buğulama lagos kafasını un-ufak etmiş olmanın hazzıyla yalanma-

sını bitirdi, başını kaldırdı, o ürkütücü beyaz tekerleğe baktı. İri yarı kangal bozuntuları ortalığa çıkmadan sakin bir köşe bulup şişkin midesini dinlendirmeliydi. Mehtaplı gecelerde, nedense, daha bir azgın olurdu o yaratıklar. Arkasını mehtaba, parıldayan körfeze ve bütün gürültülere döndü, kuyruğunu kaldırıp uzaklaştı.

Bu güzelim gecenin berbat olmasını hiç mi hiç istemiyordu Sipsi.

1995-1996, Bodrum